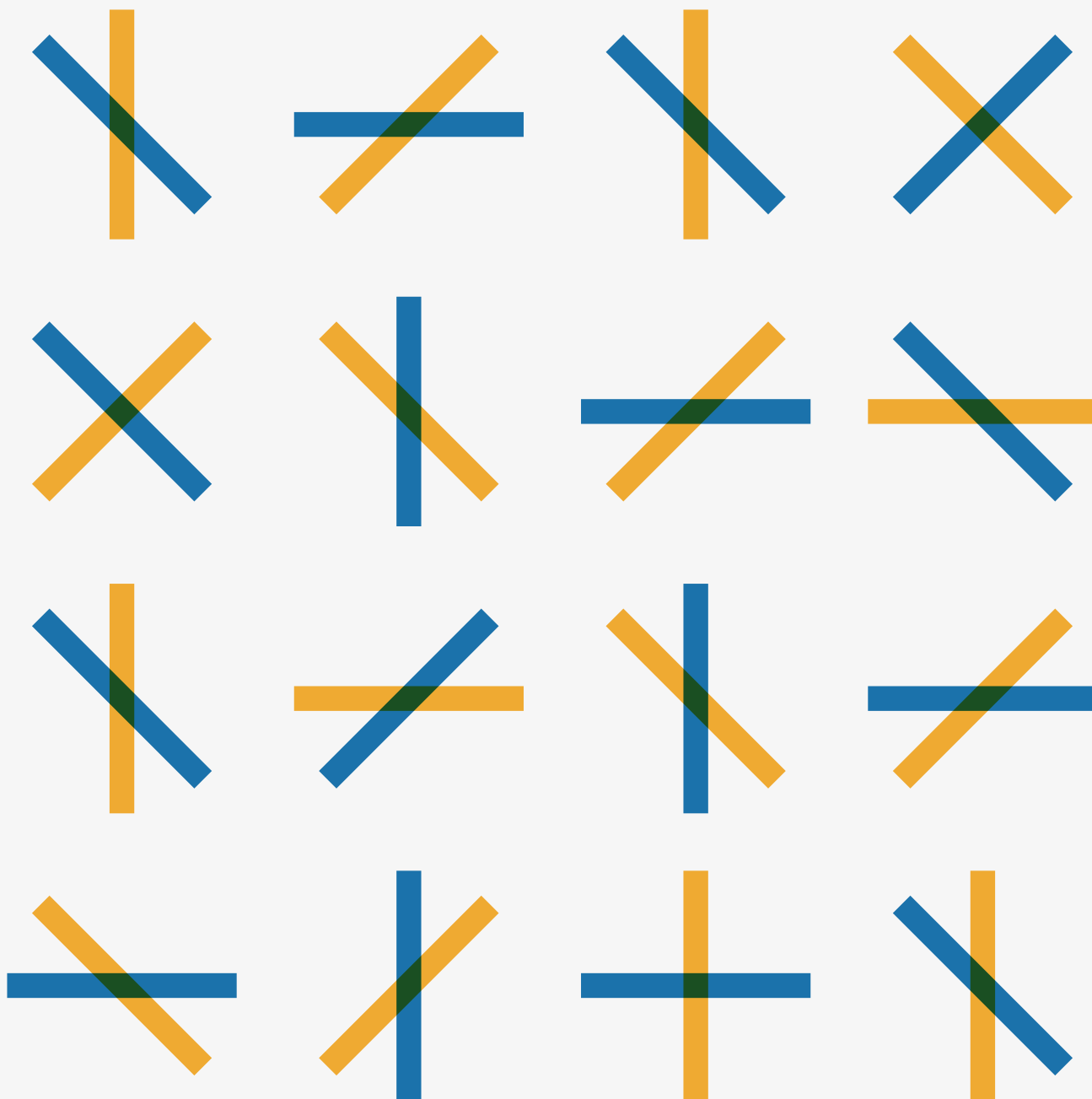

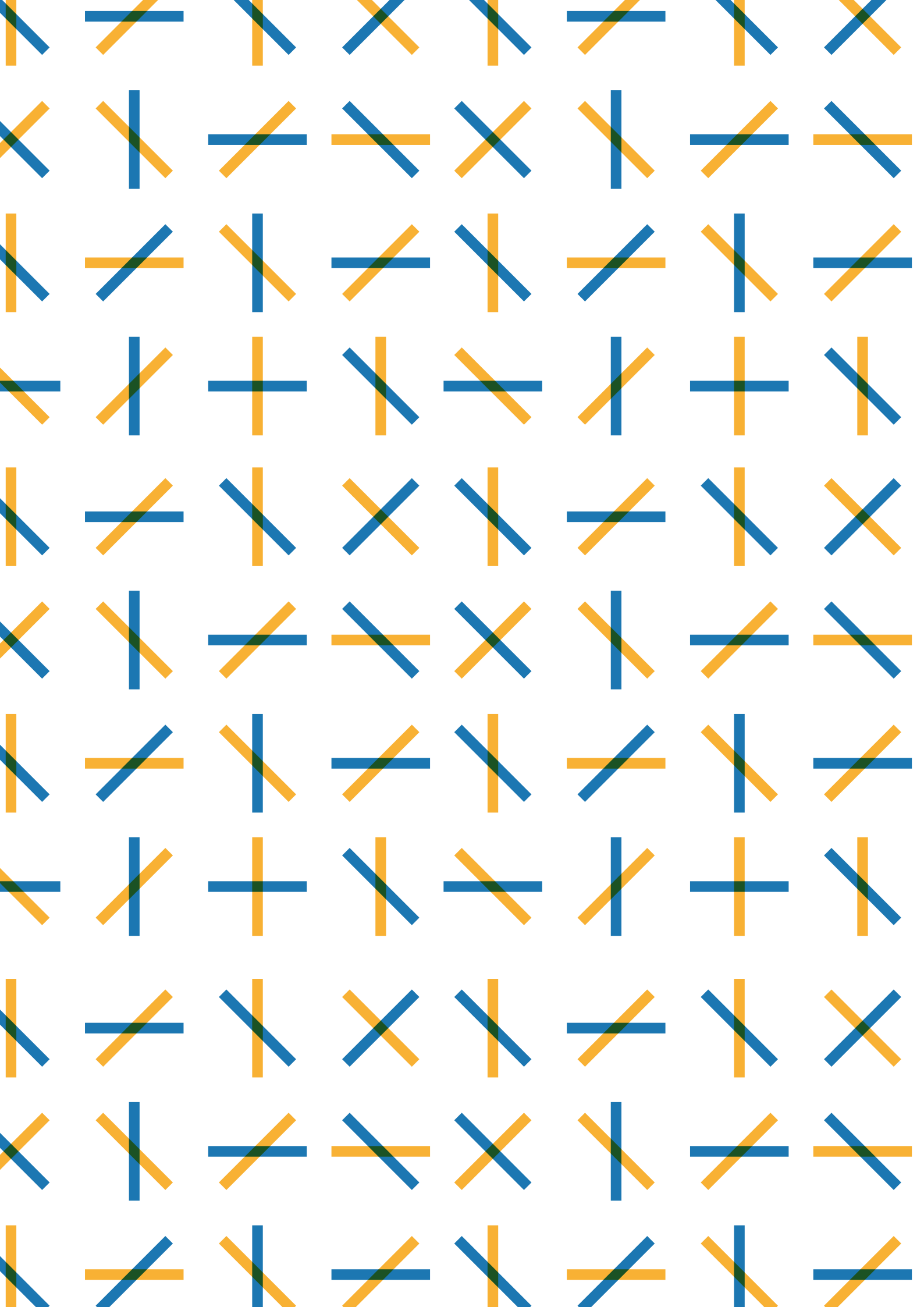
SDGZURES
Slovensko Deželno Gospodarsko Združenje
Unione Regionale Economica Slovena

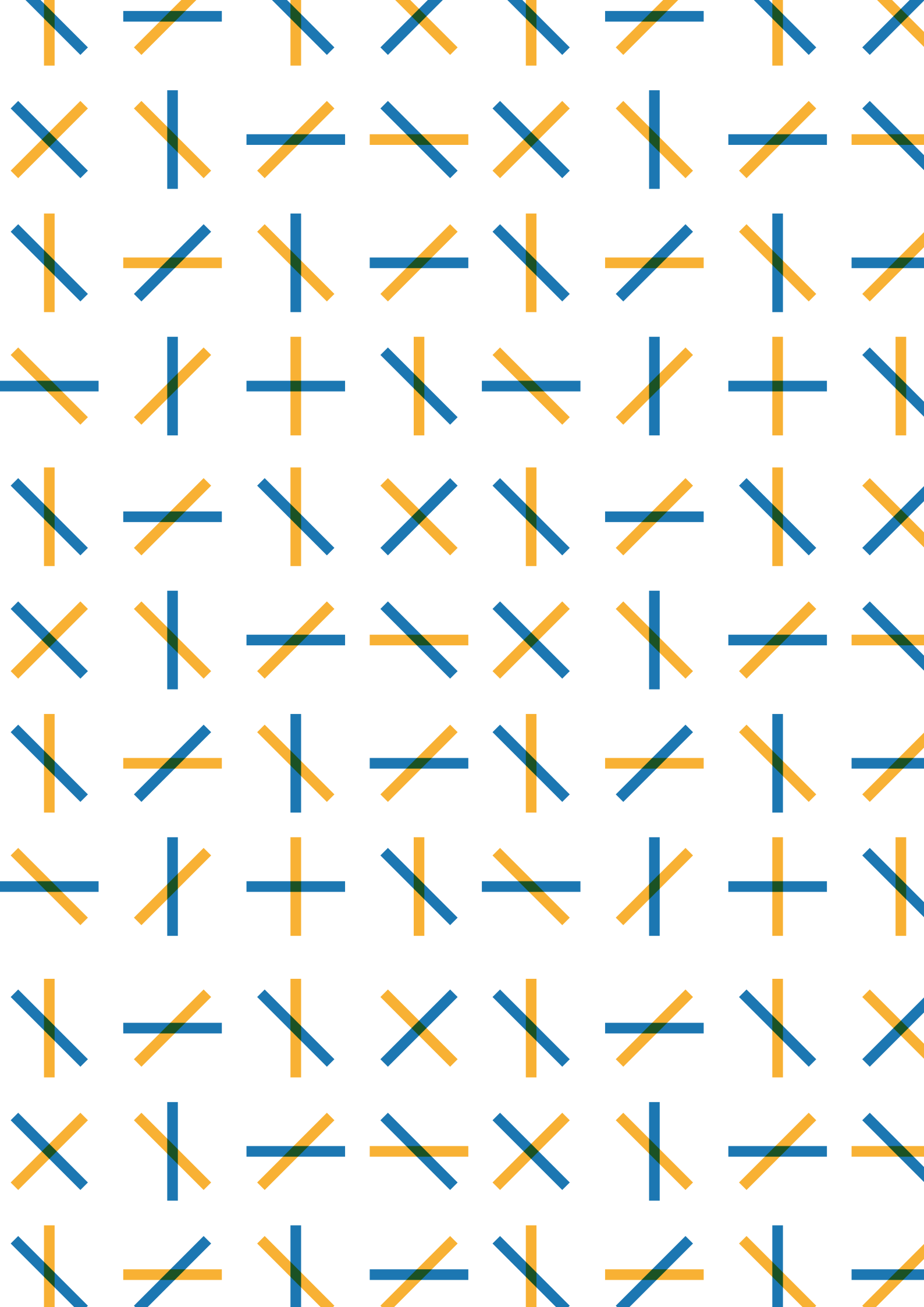
SERVIS
servizi alle imprese • storitve za podjetja

SERVIS KOPER
storitve za podjetja • servizi alle imprese

Poslovati v Italiji

PREGLED PROBLEMATIK IN ZAKONODAJE

POSLOVATI V ITALIJI

Pregled problematik in zakonodaje

Uredila in pripravila

SDGZ / *Slovensko deželno gospodarsko združenje*

URES / *Unione regionale economica slovena*

Servis d.o.o.-S.r.l.

Ul./Via Cicerone, 8-10 - 34133 Trst/Trieste

Tel. +39 040 67248

e-mail: info@sdgz.it - e-mail: info@servis.it

Uvodna besedila

Nj. Eksc. Bogdan Benko

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Italiji

Spirit Slovenija Javna Agencija

Robert Frandolič

SDGZ

Nicola Tenze

Servis

Avtorji besedil

Ivan Perčič, Dionisio Gherbassi, Boštjan Starc,

Borut Sardoč, geom. Alan Oberdan

Uredili Majna Pangerc, Andrej Šik in Borut Sardoč

Založnik

Servis d.o.o. srl

www.sdgz.it - www.servis.it

Graphic design

Alessandro Mazzero

Tisk

B.B. di Bandi Cinzia & C. S.N.C.

TRST 2018

KAZALO

Pomoč slovenskim podjetjem za vstop na italijanski trg

NJ. EKSC.
BOGDAN BENKO
Veleposlanik Republike Slovenije v Italiji

— STR. 3

Najbolj učinkovita pomoč prihaja neposredno s tujega trga

SPIRIT SLOVENIJA
Javna Agencija

— STR. 5

Slovenski poslovni klub v Italiji kot posrednik pri poznavanju različnih miselnih pristopov in praks

ROBERT FRANDOLIČ
Predsednik SDGZ-Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in

NICOLA TENZE
Predsednik podjetja Servis d.o.o. srl

— STR. 7

POGLAVJA

1. Ustanovitev podjetja in davčne obveznosti pri izvajanju storitev v Italiji

IVAN PERČIČ
Direktor podjetja Servis d.o.o. srl

— STR. 11

2. Mobilnost delovne sile

DIONISIO GHERBASSI
Svetovalec za delo in vodja urada za plače pri podjetju Servis d.o.o. srl

— STR. 23

3. Varnost pri delu

BOŠTJAN STARC
Zunanji strokovni sodelavec pri podjetju Servis d.o.o. srl

— STR. 37

4. Obveznosti glede varovanja okolja v Italiji

BORUT SARDOČ
Sektor okoljevarstva pri SDGZ – Slovenskem deželnem gospodarskem združenju

— STR. 47

5. Obveznosti podjetja pred in po vstopu na gradbišče

GEOM. ALAN OBERDAN
Predsednik sekcije samostojnih poklicev pri SDGZ-Slovenskem deželnem gospodarskem združenju

— STR. 67

Regulirane dejavnosti v Italiji

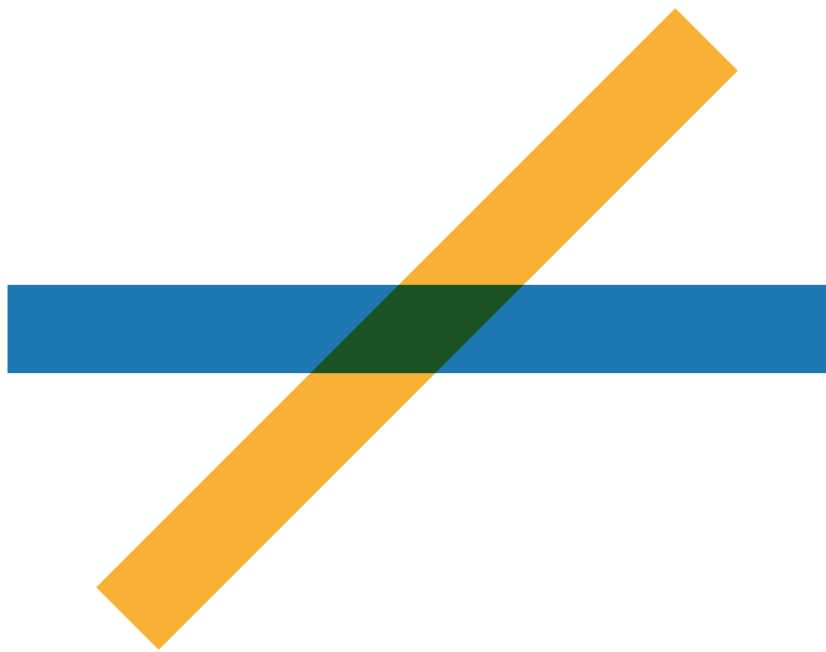
— STR. 79

Slovarček

— STR. 80

Predstavitev struktur v skupini SDGZ

— STR. 85

POMOČ SLOVENSKIM PODJETJEM ZA VSTOP NA ITALIJANSKI TRG

NJ. EKSC. BOGDAN BENKO

Veleposlanik Republike Slovenije v Italiji

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE

REPUBLIKA SLOVENIJA
VELEPOSLANIŠTVO V RIMU

Slovenija in Italija, ki je naša največja sosednja država, imata odlične odnose in sta razvili visoko raven medsebojnega sodelovanja na številnih področjih. Veleposlaništvo Republike Slovenije v Rimu si prizadeva še dodatno poglobiti obstoječe dobrososedske odnose tako na političnem področju kot na področju sodelovanja v kulturi, znanosti, športu, izobraževanju kot na drugih področjih skupnega interesa. Pomemben vezni člen v odnosih med državama ostajata slovenska narodna skupnost v Italiji in italijanska narodna skupnost v Sloveniji.

Vsestransko sodelovanje se kaže tudi v rednem političnem dialogu, saj se ministri obeh vlad redno srečujejo na zasedanjih Koordinacijskega odbora ministrov, izjemno pomembna pa so tudi srečanja Skupnega odbora Slovenija – Furlanija Julijska krajina.

Gospodarska diplomacija je eden od stebrov slovenske diplomacije in ob dejstvu, da je Italija druga najpomembnejša trgovinska partnerica Slovenije, posveča Veleposlaništvo temu področju veliko pozornosti. Veleposlaništvo si prizadeva nuditi slovenskim gospodarstvenikom ustrezno pomoč pri vstopanju in naknadnem poslovanju na italijanskem trgu. Pri tem pa se lahko slovenska podjetja obrnejo tudi na Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Gospodarski urad Republike Slovenije v Milanu, Predstavništvo Slovenske turistične organizacije v Milanu ter na Generalne konzulate Republike Slovenije v Milanu, Firencah ter Palermu. Častni konzuli dopolnjujejo

mrežo slovenske diplomacije in lahko slovenskim gospodarstvenikom nudijo koristne informacije. Slovenskemu deželnemu gospodarskemu združenju iz Trsta, ki je glavni pripravljavec in urednik pričujočega priročnika, bi se želel prav posebej zahvaliti za odlično opravljeno delo, kot tudi za vso dosedanja pomoč pri promociji čezmejnega sodelovanja ter podpori slovenskim gospodarstvenikom pri poslovanju na italijanskem trgu. Priročnik pa bo še v dodatno v pomoč, predvsem manjšim slovenskim podjetjem, saj so na enem mestu zbrane vse relevantne informacije o poslovanju na italijanskem trgu.

Kljub dobremu sodelovanju na gospodarskem področju pa sem prepričan, da obstaja v Italiji še veliko neizkoriščenih možnosti, predvsem v južnem delu Italije, kjer lahko Veleposlaništvo pomaga podjetnikom z navezavo stikov ter s promocijo Slovenije in njenih izdelkov. Veseli me, da se poleg tradicionalnih področij industrije sodelovanje širi tudi na področja inovacij, znanosti ter tehnologije. Veleposlaništvo Republike Slovenije, z vsemi zgoraj navedenimi predstavniki Slovenije v Italiji, vam je na voljo s svojimi podpornimi aktivnostmi pri uresničevanju vaših poslovnih interesov v Italiji.

NAJBOLJ UČINKOVITA POMOČ PRIHAJA NEPOSREDNO S TUJEGA TRGA

Javna agencija SPIRIT Slovenija

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT
AND TECHNOLOGY

Spoštovani podjetniki,

opazamo, da se v vedno večji meri zavedate številnih priložnosti za širitev poslovanja in vašo rast zunaj meja Slovenije, kar nas zelo veseli. Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija) vam pri širitvi na tuje trge v pomoč ponuja različne brezplačne storitve, ki so namenjene slovenskim podjetjem v različnih fazah izvoznega poslovanja. Na osrednjem slovenskem portalu za slovenske izvoznike www.izvoznookno.si so na voljo podrobne informacije o poslovanju ter o konkretnih poslovnih priložnostih na 53 tujih trgih, tudi na italijanskem. Za podrobno analizo prodajnih potencialov so vam na voljo brezplačne podatkovne baze, ki lahko predstavljajo odlično podlago za pripravo strategije izvoznega poslovanja oziroma izvoznega načrta. Kako pripraviti izvozni načrt in ga z najsodobnejšimi znanji s področja mednarodnega poslovanja tudi uresničiti, vas naučimo v mednarodnem izobraževalnem programu ITM (International Trade Management), ki ga izvajamo že več kot desetletje. Poleg informativnih in svetovalnih storitev javna agencija SPIRIT Slovenija z organizacijo in sofinanciranjem različnih dogodkov pomaga podjetjem tudi do pravih poslovnih kontaktov v tujini. Med tovrstne dogodke gotovo sodijo tako gospodarske delegacije v tujino in skupinske predstavitve podjetij na mednarodnih sejmi v tujini, poseben poudarek pa v zadnjih letih posvečamo vstopu slovenskih podjetij v globalne dobaviteljske

verige. In ne nazadnje – agencija podjetjem ponuja tudi številne finančne spodbude preko javnih razpisov, s katerim vam olajša vstop na tuje trge. Ker se zavedamo, da je pri prodoru na določen tuj trg najbolj učinkovita tista pomoč, ki prihaja s trga samega, sodelujemo s slovenskimi poslovnimi klubi v tujini, katerih poglavitna naloga je informiranje slovenskih podjetij o lokalnem poslovnem okolju in poslovnih navadah, svetovanje o možnostih poslovanja na tujem trgu ter povezovanje slovenskih podjetij s predstavniki lokalnih podjetij in institucij. Podjetjem svetujemo, naj se za vstop na tuji trg resnično dobro pripravijo, saj si bodo s tem prihranila marsikatero nevšečnost in stroške. Zato toplo pozdravljamo izdajo publikacije, ki jo imate pred seboj, saj predstavlja italijansko poslovno okolje in ponuja ključne informacije za poslovanje na italijanskem trgu. Njena vsebina je za slovenska podjetja izjemno dobrodošla, saj poglobljeno obravnava tista področja, ki slovenskim podjetjem predstavljajo še posebej trd oreh: mobilnost delovne sile, varnost pri delu in ravnanje z odpadki. Obenem pa povzema poglavitno nalogo slovenskega poslovnega kluba v Trstu, to je Slovensko deželno gospodarsko združenje – posredovanje pomembnih poslovnih informacij, ki slovenskim podjetjem olajšajo poslovanje na italijanskem trgu. Prepričani smo, da jo boste vsi, ki delujete na italijanskem trgu ali vanj šele vstopate, koristno uporabili pri soočanju z vsakodnevnimi poslovnimi izzivi.

SLOVENSKI POSLOVNI KLUB V ITALIJI KOT POSREDNIK PRI POVEZOVANJU RAZLIČNIH MISELNIH PRISTOPOV IN PRAKS

ROBERT FRANDOLIČ

Predsednik SDGZ - Slovenskega deželne gospodarskega združenja

NICOLA TENZE

Predsednik podjetja Servis d.o.o. srl

Slovensko deželno gospodarsko združenje je organizacija podjetnikov slovenske narodnosti v Furlaniji-Juljski krajini. Ustanovljeno je bilo leta 1946 (več na strani 78), v zadnjih letih pa je postalo referenčna struktura za storitve za podjetja, ki se podajajo čez mejo, tako iz Italije v Slovenijo, kot seveda iz Slovenije v Italijo.

Ugotavljamo, da se je v zadnjih letih zanimanje za čezmejno delovanje s strani malih in srednjevelikih podjetij močno povečalo. Vključitev Slovenije v Schengensko območje je podrlo še zadnje ovire za nastop na sosednjem tržišču. Ali bolje, tako se zdi na prvi pogled...

V resnici vsakodnevno opažamo, s kakšnimi težavami se podjetja srečujejo, ko se iz Slovenije podajo v Furlanijo-Juljsko krajino, oziroma v širši italijanski prostor. Gre za tržišče, ki predstavlja izjemen potencial za slovenske izvoznike, kot tudi za slovenska storitvena podjetja. Gre pa tudi za tržišče, ki ima svoje zakonitosti in svoje posebnosti. To seveda ne pomeni, da govorimo o težavah, ki jih ni mogoče premostiti. Bistveno je predvsem to, da se naslonimo na strukture, ki nam lahko posredujejo potrebno znanje. V mislih imamo tako tehnično poznavanje zakonodaje, kot tudi poznavanje razmer in razmišljanja na obeh straneh meje. To lahko

plastično opišemo s trditvijo, da včasih v takih primerih rabimo še kulturnega posrednika, ki nam pomaga pri povezovanju različnih miselnih pristopov. Vse to pri SDGZ-ju in povezanih podjetjih obvladamo. To pomeni, da boste pri nas dobili informacije in storitve (več o tem na strani 80 pri opisu dejavnosti podjetja Servis d.o.o. srl) s strani dvojezičnega osebja, ki bo znalo tudi primerjati stanje in pravila v Sloveniji in v Italiji.

Priročnik, ki je prvič nastal leta 2010 in se zdaj predstavlja v tretjem ponatisku v dopolnjeni obliki, slovenskemu uporabniku nudi vpogled v kompleksno italijansko zakonodajo in obveznosti, katerim mora zadostiti, ko se odloči za včasih težaven korak v dejavnosti svojega podjetja, kot je prehod na tuje tržišče. V priročniku boste našli pomembne informacije o tem, kako s slovenskim podjetjem izvajate dejavnosti v Italiji, oziroma kako odprete podjetje v Italiji, kakšne so italijanske računovodsko-davčne zakonitosti, kakšna so pravila glede mobilnosti delovne sile, oziroma delovno-pravne zakonodaje, napotitvi delavcev v Italijo, pravila o varstvu pri delu ter o okoljevarstveni problematiki. Zraven smo dodali še poglavje o delu v gradbiščih, saj je ravno to tematika,

ki je v tem trenutku najbolj zanimiva za glavni del slovenskih storitvenih podjetij, katera se predvsem v obmejnem pasu podajajo v Italijo. Poglavje je pripravila sekcija prostih poklicev, kar je spet zanimivo za slovenske uporabnike, v kolikor v njej delujejo slovensko govoreči pravniki, projektanti in podobni profili, ki bi lahko bili zelo koristni slovenskim podjetjem v Italiji.

Uporabnike moramo seveda obvestiti, da so v brošuri osnovne informacije, saj je bilo nemogoče strniti vsa pravila v format, ki smo si ga zamislili. Obenem moramo tudi vedeti, da je zakonodaja v nenehnem spreminjanju, zato lahko tiskane informacije zastarajo izjemno hitro.

1.

USTANOVITEV PODJETJA IN DAVČNE OBVEZNOSTI PRI IZVAJANJU STORITEV V ITALIJI

IVAN PERČIČ

Direktor podjetja Servis d.o.o. srl

UVOD

Po padcu meje so se slovenska podjetja podala na italijansko tržišče, saj so bila prepričana, da so vse pregrade mimo. Žal se danes, po nekaterih letih, slika ni bistveno spremenila. Širši evropski ekonomski prostor ostaja še vedno na papirju in podjetnik, ki želi poskusiti delovanje v drugi evropski državi, ima pri tem kar nekaj težav. Toliko več, če je izbral Italijo kot cilj za svojo poslovno širitev.

Italija je država, ki ima v povprečju največje število državnih uslužbencev v Evropi. Že ta podatek nam pove, da država potrebuje veliko administrativnih dokumentov, da bi upravičili tolikšno delovno silo. Pri sprejemu evropskih odločb je Italija stalno v zamudi in je večkrat podvržena globam s strani evropskih oblasti. Podoben primer je bil vstop v veljavo evropske uredbe o storitvah 1. januarja 2010. Italijanska vlada je sprejela ustrezni ukrep šele 18. februarja. Italijanski podjetniki so tako poldrugi mesec "taval v temi" in se sklicevali na splošna pravila evropske odločbe. Nočemo vas seveda ustrašovati pred vstopom na italijansko tržišče, temveč opozoriti, da ni tako enostavno začeti s poslovanjem na tujem trgu. Večkrat

je največja težava prav jezik, (v Italiji je znanje angleščine zelo redko) in nepoznavanje zakonov (pri iskanju pravih informacij se roma od urada do urada, ne da bi pri tem dobili ustrezne informacije). Da bi vam vsaj delno priskočili na pomoč, smo sestavili to poglavje priročnika, kjer dobite v strnjeni obliki glavne informacije, od ustanovitve podjetja z upoštevanjem dejavnosti, možne pravne oblike le-tega in davčne obveznosti, tako pri DDV-ju, kot tudi pri izračunu in plačilu davkov, vse do novosti o liberalizaciji in poenostavitvi pretoka storitev glede na novo zakonodajo, ki je stopila v veljavo v letu 2010.

Zakonodaja se v Italiji stalno spreminja, pogostoma se uveljavlja elektronski pretok informacij, tudi z davčnimi uradi. Zaradi tega je treba biti pozorni na novosti, ki velikokrat popolnoma spremenijo že uveljavljena pravila, in jim stalno slediti. Namen tega priročnika je posredovati osnovne informacije, vsak primer zase pa gotovo potrebuje poglobitev in analizo glede na dejavnost in perspektive pri vstopu na novo tržišče.

KAJ MORA PODJETNIK VEDETI, ČE ŽELI DELATI V ITALIJI

Obseg predpisov in pravil, s katerimi se podjetnik sreča, je tako obsežen, da ena sama knjiga ne bi zadostovala, da bi se jih natančno opisalo. V nadaljevanju bomo poskušali povzeti tista pravila, ki so bistvena in ki dajejo podjetniku možnost, da tudi sam razume, kakšne so njegove obveznosti ob vstopu na italijanski trg. To še ne pomeni, da bo lahko sam zadostil vsem obveznostim. Namen priročnika je, da bo lahko aktivno spremljal to, kar bodo strokovnjaki v tem sektorju zanj opravljali.

Glavne točke:

- 1.1 USTANOVITEV PODJETJA
- 1.2 LIBERALIZACIJA IN POENOSTAVLJENJE PRETOKA STORITEV (MERCATO DEI SERVIZI)
- 1.3 DAVČNE OBVEZNOSTI ZA DDV
- 1.4 DAVČNE OBVEZNOSTI ZA DAVEK OD DOBIČKA

1.1

USTANOVITEV PODJETJA

Po letu 2010 je bilo sprejetih več zakonov, ki so spremenili postopek za odprtje novih dejavnosti. Trgovske in storitvene dejavnosti se delijo na regulirane in proste.

PROSTE DEJAVNOSTI	Ne predvidevajo dokazil poklicnih usposobljenosti. Te so na primer zidarji, pleskarji, ipd.
REGULIRANE DEJAVNOSTI	Predpisi so drugačni in zahtevajo poklicno usposobljenost . Slednja je predvidena tudi za frizerje, kozmetičarje, gostince, mehanične delavnice, inštalaterje, trgovske potnike, ipd.

Začetek dejavnosti:

- Za proste dejavnosti se začetek dejavnosti lahko sporoči pristojnim uradom v roku 30 dni
- Za regulirane dejavnosti pa mora začetek dejavnosti sovpadati s sočasno predložitvijo dokumentov pristojnim uradom

S.C.I.A.

(*Segnalazione Certificata di Inizio Attività*)

Izjavo o začetku dejavnosti se vloži na Občino oz. na Trgovinsko zbornico. Predvidena je za nekatere dejavnosti, in sicer: frizerje, kozmetičarje, trgovino na drobno z živili, gostinsko dejavnost, mehanične delavnice, inštalaterje, trgovske potnike idr. Pristojni urad lahko v roku 60 dni prekliče začetek dejavnosti, če ugotovi, da so dokumenti, ki so bili predloženi, pomanjkljivi ali vsebujejo napačna sporočila. V primeru lažne izjave so poleg glob predvideni kazenski postopek in tudi zaporne kazni.

ComUnica

(*Comunicazione Unica*)

“Poenotena izjava”: stopila je v veljavo s 1. aprilom 2010, potem ko je bila njena uporaba večkrat preložena zaradi tehničnih težav. Predloži se na Trgovinsko zbornico v pokrajini, v kateri podjetje želi izvajati dejavnost. Postopek nadomešča izjave namenjene posameznim uradom, in sicer za vpis v:

- Register podjetij (*Registro Imprese*)
- Register obrtnikov (*Albo Artigiani*)
- Davčni urad (*Agenzia delle Entrate*)
- INPS (*Istituto Nazionale Previdenza Sociale*) – Nacionalni zavod za socialno skrbstvo
- INAIL (*Istituto Nazionale Assicurazioni Infortuni sul Lavoro*) – Nacionalni zavod za zavarovanje nezgod pri delu

Davčni posrednik, ki je akreditirana struktura, pošlje elektronsko gornje sporočilo na Trgovinsko zbornico, Trgovinska zbornica pa posreduje, vedno v elektronski obliki, predložene dokumente na vse pristojne urade.

POKLICNI POGOJI, ki jih morajo zastaviti državljani EU, ki hočejo opravljati regulirane dejavnosti v Italiji, so enaki tistim za italijanske državljane. Ti pogoji so različni glede na dejavnosti in so sestavljeni iz različnih kombinacij študijskih nazivov in poklicnih izkušenj.

Če je državljan EU pridobil študijski naslov ali opravil delovno izkušnjo v Italiji, NE POTREBUJE POSTOPKA O PRIZNANJU.

- Za priznanje poklicne kvalifikacije in specifične delovne izkušnje pridobljene v državi članici mora nasloviti prošnjo na odgovorno Ministrstvo, ki jo vzame v pretres in v roku nekaj mesecev izda odlok o priznanju.

V primeru, da eden izmed teh pogojev dopušča direktno izvajanje dejavnosti v Italiji, ne potrebujemo postopka o priznanju.

- Kar se tiče študijskih naslovov, pridobljenih v Sloveniji, zadošča potrditev italijanskih študijskih naslovov, ki jo izda italijansko šolsko ministrstvo.

PRAVNE OBLIKE PODJETIJ V ITALIJI SO SLEDEČE:

SAMOSTOJNI PODJETNIK:	• Dela lahko sam ali z družinskimi člani, s katerimi na podlagi notarskega akta (<i>impresa familiare</i>) deli dobiček. • Neomejeno odgovarja z vsem premoženjem pri vodenju dejavnosti.
OSEBNE DRUŽBE	• Kolektivna družba (<i>Società in Nome Collettivo</i> - SNC): člani odgovarjajo neomejeno. • Komanditna družba (<i>Società in accomandita semplice</i> - SAS): družbeniki, ki v družbi delajo, odgovarjajo neomejeno s svojim kapitalom, medtem ko družbeniki, ki vložijo samo kapital, v družbi NE delajo. Njihova odgovornost je tudi omejena na vloženi kapital. • NOTARSKI AKT je potreben za ustanovitev družbe. Ni predviden minimalni kapital. Podjetnik ima možnost izbire pri vodenju knjigovodstva: poenostavljeno ali dvostavno knjigovodstvo.
KAPITALSKE DRUŽBE:	• Družba z omejeno odgovornostjo (<i>Società a Responsabilità Limitata</i> – SRL) z več ali z enim samim članom. • Poenostavljena družba z omejeno odgovornostjo (<i>Società a Responsabilità Limitata Semplificata</i> - SRLS) • Delniška družba (<i>Società per Azioni</i> - SPA).
DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO:	• Družba se ustanovi z notarskim aktom: osnovni dokument je statut, ki predvideva vse možne obveznosti, predvidene po zakonu in tudi dejavnosti, s katerimi bi se lahko družba ukvarjala. Ustanovni akt je dokument, ki spremlja statut in kjer se določa, kdo so začetni upravitelji in katera dejavnost se bo ob začetku vršila. • Minimalni kapital znaša 10.000 €. Predvideno je vplačilo vsaj 25% kapitala ob ustanovitvi. Za enoosebne družbe je obvezno vplačilo celotnega kapitala že ob ustanovitvi. • Obvezna je registracija sedeža podjetja. • Voditi mora dvostavno knjigovodstvo. • Dohodnina se plača v višini 24% (IRES) in 3,9% (IRAP) od dobička. • Najvišji organ družbe je upravni svet, ki ga sestavljajo dve osebi ali več. Ustanovni akt in statut lahko predvidevata edinega upravitelja (amministratore unico). Po navadi te funkcije veljajo za dobo 3 let, če ni drugače določeno v statutu.

POENOSTAVLJENA DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO:

- Družba se ustanovi z brezplačnim notarskim aktom: osnovni dokument je standardni statut določen po zakonu. Statuta ni mogoče spreminjati ali prilagajati. Družbeniki so lahko samo fizične osebe.
- Kapital lahko znaša od 1,00 € do 9.999,00 €. Ob ustanovitvi je potrebno vplačati celoten kapital.
- Obvezna je registracija sedeža podjetja.
- Voditi mora dvostavno knjigovodstvo.
- Dohodnina se plača v višini 24% (IRES) in 3,9% (IRAP) od dobička.
- Najvišji organ družbe je **edini upravitelj** ali **upravni svet**, ki ga sestavljajo dve osebi ali več. Ta funkcija velja do preklica s strani skupščine.

OBVEZNO JE URADNO ZAVAROVANJE:

Družbeniki, ki v podjetju delajo, morajo imeti obvezno urejeno:

- **Zdravstveno zavarovanje (INPS);**
- **Pokojninsko zavarovanje (INPS);**
- **Zavarovanje za nezgode pri delu (INAIL);**

Strošek zavarovanj je vezan na dobiček; trenutno je minimalni znesek, ki ga podjetje vplača 3.792,00 € za INPS – socialno zavarovanje, INAIL – zavarovanje za nezgode pri delu pa je vezan na razpredelnice.

1.2 LIBERALIZACIJA IN POENOSTAVITEV PRETOKA STORITEV (MERCATO DEI SERVIZI):

8. maja 2010 je stopil v veljavo zakonski odlok št. 59 z dne 26. marca 2010, ki uvaja evropsko uredbo 2006/123/CE. Slednja se nanaša na storitve znotraj evropskega trga.

Za vse podjetniške in profesionalne storitve se bo uporabilo nove postopke, z izjemo nekaterih dejavnosti, ki so navedene v zakonu. Odlok je ukinil vse obstoječe norme, ki so predvidevale posebna dovoljenja za opravljanje dejavnosti, razen tistih, ki so izrecno navedena v zakonu.

Nova zakonodaja vsebuje dve smernici: ena zadeva svobodne poklice, druga trgovske in obrtne dejavnosti.

SVOBODNI POKLICI

Odvetniki, svetovalci, arhitekti, inženirji in davčni svetovalci (**commercialisti**) iz držav članic bodo odslej lahko začeli vršiti svojo poklicno dejavnost v Italiji (člen 45) po novem postopku. Slednji je bistveno krajši od prejšnjega, ki je zahteval poleg drugih obveznosti tudi prošnjo na pristojno ministrstvo. Po novem je dovolj, da se strokovnjak prijavi na Zbornico, ki je pristojna za njegov poklic, in vloži vse dokumente, ki jih Zbornica zahteva. V roku 2 mesecev mora Zbornica odgovoriti, če je kak dokument nepopoln. V nasprotnem primeru velja pravilo, da je prošnja sprejeta (**silenzo assenso**). Profesionalci bo nato lahko opravljal svojo dejavnost na italijanskem trgu začasno, ali pa stalno tako, da jo bo izvajal na italijanskem ozemlju.

TRGOVSKE IN OBRATNE DEJAVNOSTI	Za sprejemanje vpisov je pristojna Trgovinska zbornica pokrajine, kjer se želi odpreti dejavnost. (glej prvo poglavje)
NEKATERE STORITVE SO IZVZETE IZ NOVEGA ZAKONA. ZANJE VELJAJO STARA PRAVILA:	Prevozi blaga, prevozi ljudi, zdravstvene storitve za terapevtske namene, storitve na področju kinematografije in radia.
ODPRTJE TRGOVINE	Ni potrebno nikakršno posebno dovoljenje , razen za trgovino s prehranskimi izdelki, kjer je potrebno imeti 2 leti prakse v preteklih 5 letih, poleg šolske izobrazbe.
ODPRTJE GOSTINSKEGA OBRATA	Zahteva dovoljenje (licenco) , ki ga izda Občina (poleg predvidene prakse). Isto pravilo velja tudi za odprtje trafike.
PREMIČNA PRODAJA	Zahteva se občinsko dovoljenje . Pozitivna novost je v tem, da se bo lahko prodajalo tudi na domu kupca. Dovoljenje za prodajo bodo lahko zaprosile tudi družbe, kar doslej ni bilo mogoče.

Smisel tega zakona je, da se poenostavi zakonodajo, ki predvideva nove dejavnosti in da se da možnost prostemu pretoku poklicev znotraj Evropske skupnosti, oziroma, da se okrepi sodelovanje med državami članicami.

VPRAŠANJA SLOVENSKEGA PODJETNIKA V ZVEZI Z USTANOVITVIJO PODJETJA V ITALIJI

Najpogostejši primeri:

1) GRADBENO PODJETJE	a) dobi naročilo za gradnjo hiše fizični osebi. Predvideni so 3 meseci dela. V tem primeru ni potrebno, da se odpre podjetje v Italiji. Dovolj je, da slovenski podjetnik zaprosi za številko DDV na davčnem uradu v Pescari (več o tem v nadaljevanju). b) dobi naročilo za gradnjo večjega poslopja. Predviden rok trajanja del je daljši od enega leta. V tem primeru ni več dovolj pridobitev številke DDV. Potrebno je odpreti stalno poslovno enoto v Italiji. Obveznosti, ki jih ima v tem primeru slovenski podjetnik, so enake tistim, ki jih ima katerikoli italijansko podjetje, to se pravi obvezna plačila dohodnine in DDV-ja v Italiji. c) želi razviti stalno dejavnost v Italiji: v tem primeru se mu izplača ustanoviti DOO – družbo z omejeno odgovornostjo in tako postati v celoti italijansko podjetje, z vsemi obveznostmi, ki jih prinaša vpis.
2) GOSTINEC iz Slovenije ali druge države članice	Odpre gostinsko dejavnost, pod istimi pogoji kot katerikoli italijanski državljan.
3) OBRATNIK	V obliki samostojnega podjetja ali v obliki kapitalske družbe (doo) začne s poklicno dejavnostjo svoje stroke pod istimi pogoji kot italijanski državljan. Odvisno je, ali je obrtniška dejavnost regulirana ali prosta.
4) FRIZERKE, BRIVCI, KOZMETIKI IN ČISTILKE	Potrebujejo samo poklicno kvalifikacijo , zato da lahko začnejo delati.

POVZETEK: Poenostavitve, ki jih je ital. zakonodajalec vnesel v letu 2010 v prid podjetnikov in svobodnih poklicev, so bile sprejete na zahtevo Evropske unije in v korist vseh držav članic.

V primeru, da slovensko podjetje občasno opravlja obrtniške regulirane poklice (inštalaterji, električarji, itd.), mora zaprositi na pristojno Ministrstvo za vpis podjetja v seznam tujih podjetij, ki občasno opravljajo to dejavnost v Italiji. Postopek za vpis podjetja traja približno 2 meseca.

1.3 DAVČNE OBVEZNOSTI ZA DAVEK NA DODANO VREDNOST - DDV

Obračuna se in posledično plača na:

- prodaje v državi
- storitve

OBRAČUNAVANJE DDV OD STORITEV

Odlok predsednika republike 633 z dne 26. oktobra 1972 je uvedel DDV v Italiji in to z letom 1973. Odlok je še danes osnova za vsa pravila v zvezi z DDV-jem, čeprav je bilo v vseh teh letih vnesenih na stotine sprememb. V tem poglavju bo govora o DDV-ju, ki je vezan na številne spremembe v zvezi s storitvami.

TERITORIALNOST STORITEV

S 1. januarjem 2010 so stopila v veljavo nova pravila glede teritorialnosti storitev in s tem v zvezi spremembe glede kraja (države) obdavčitve. Nova pravila so spremenila osnovni zakon št. 633 in sicer člen 7, ki ima sedaj sedem pododstavkov.

SPLOŠNO PRAVILO (ČLEN 7 TER):

- **"B2B" business to business**, kadar storitev opravi podjetje za drugo podjetje (pasivni subjekt, ki razpolaga s številko DDV).
- **"B2C" business to customer**, ko je storitev opravljena za fizično osebo, ki nima številke DDV.
- V prvem primeru "B2B" so splošne storitve podvržene DDV-ju v državi, kjer ima sedež naročnik.
- V drugem primeru "B2C" so splošne storitve podvržene DDV-ju v državi, kjer ima sedež izvajalec.

POSEBNA PRAVILA (ČLENI OD 7 QUATER DO 7 SEPTIES). NAJBOLJ V RABI SO:

- storitve na nepremičninah
- storitve, vezane na prevoz ljudi
- storitve na kulturnem, športnem in vzgojnem področju
- catering

Za te storitve velja načelo, da se obdavčijo za DDV, kjer se nahaja nepremičnina, oziroma, kjer se storitev izvrši.

Poseben poudarek gre na storitve, ki so vezane na **nepremičnine**.

KAJ UVRŠČAMO MED NEPREMIČNINE?

- zemljišča
- zgradbe
- napise
- ograje
- druge gradbene objekte
- druge stavbe, ki so stalno nameščene na zemljišču.

PRIMERI STORITEV, KI SO NEPOSREDNO VEZANE Z NEPREMIČNINAMI:

- gradnja
- rušenje
- obnova
- razširitev
- popravilo in vzdrževanje
- zaključna dela v gradbeništvu, na primer pleskanje
- termo in elektroinstalacije.

NAČIN FAKTURIRANJA STORITEV:

1. Primer:

Storitev opravi slovensko podjetje na zgradbi v Italiji za italijansko podjetje. DDV mora biti obračunan in plačan v Italiji. Slovenski podjetnik bo izstavil račun brez DDV-ja. Italijanski podjetnik bo sam sebi fakturiral in registriral po poznanem sistemu (**reverse charge**). Slovensko podjetje se ni dolžno registrirati kot zavezanec za DDV.

2. Primer:

Slovensko podjetje opravi storitev ali zgradi stavbo v Italiji za fizično osebo, to je privatnika. DDV se bo plačal v Italiji. V kolikor fizična oseba ne more plačati direktno DDV-ja državi, bo moral to storiti slovenski podjetnik. Zato je potrebno, da se identificira za DDV v Italiji (člen 35 ter zakona 633/1972), kar pomeni, da bo moral zaprositi za italijansko številko DDV in nato plačati DDV na opravljeno storitev v Italiji.

ELEKTRONSKI RAČUN IN JAVNA NAROČILA:

- V Italiji je obvezna izdaja elektronskega računa
- Vse fakture izdane javnim ustanovam so podvržene t.i. Split payment (ddv se na fakturi zaračuna, javna ustanova pa je dolžna plačati ddv državi, izvajalcu del pa samo davčno osnovo)
- V primeru javnih naročil za izvajanje del, storitev ali dobav, so podvrženi elektronskemu računu tudi podizvajalci oz. Dobavitelji glavnega izvajalca

REGISTRACIJA SLOVENSKEGA PODJETJA ZA NAMENE DDV V ITALIJI:

Prošnjo se predstavi v papirnati obliki davčnemu uradu v Pescari in priloži sledeče dokumente:

- Izpis iz sodnega/poslovnega registra (AJ PES)
- Potrdilo pristojnega urada o dejavnosti podjetja
- Potrdilo davčnega urada o identifikacijski številki za namene DDV
- Fotokopijo osebnega dokumenta podpisnika
- Prevod vseh prilog

Davčna uprava potrebuje približno 40 do 50 dni za odgovor in dodelitev številke.

Slovensko podjetje mora biti v Sloveniji zavezanec za DDV, kar je predpogoj, da se lahko spelje omenjeni postopek.

**GLAVNE OBVEZNOSTI
ZAVEZANCA ZA DDV V
ITALIJI:**

- Mesečno ali trimesečno obračunavanje in plačilo DDV, odvisno od višine prometa poslov.
- Letna napoved (do 30. aprila) – se posreduje v elektronski obliki davčni upravi.
- Seznam nabavnih in izdanih faktur se posreduje šestmesečno
- Podjetje ni dolžno odpreti tekočega računa v Italiji.

**DAVČNE STOPNJE ZA DDV
V ITALIJI:**

- 4% za gradnjo ali nakup prve hiše ali stanovanja. Izjavo, da gre za prvo hišo, ki je obvezujoča za lastnika-naročnika del, mora slednji izročiti izvajalcu. V primeru napačne izjave, bo moral lastnik plačati razliko in globe, čeprav bo davčna uprava za prekršek kaznovala izvajalca del.
- 10% za gradnjo drugih stanovanjskih zgradb. Ta stopnja velja tudi za vsa popravila, redna in izredna, kot tudi za obnovitve.
- 22% za gradnjo poslovnih objektov: industrijskih, obrtnih, trgovskih. Velja splošno za vse storitve tako obrtne kot tudi profesionalne.

1.4

DAVČNE OBVEZNOSTI ZA DAVEK OD DOBIČKA

Davki od dobička so sledeči:

IRPEF (<i>imposta sul reddito delle persone fisiche</i>)	Ta davek plačujejo fizične osebe.
IRES (<i>imposta sul reddito delle persone giuridiche</i>)	Plačujejo ga kapitalske družbe .
IRAP (<i>imposta sul reddito delle attività produttive</i>)	Plačujejo ga samostojna podjetja, osebne družbe in kapitalske družbe .

Vsi zakoni in predpisi vezane na zgoraj omenjeno zakonodajo so zbrani v skupnem besedilu iz leta 1986 št. 917. Enotno besedilo se sproti prilagaja novim zakonom, ki vnašajo spremembe davčnih pravil.

DAVKI OD DOBIČKA

Davke od dobička se obračuna enkrat letno na podlagi bilance in se jih prijavi z davčno napovedjo.

Plačajo se s samo-obdavčitvijo z obrazcem F24. Rok za plačilo za preteklo leto je po navadi 30. junij (če ni odlogov). Obstaja možnost plačila davkov tudi na obroke.

Davčno napoved za preteklo leto je treba poslati v elektronski obliki na davčno upravo do 31. oktobra.

VIŠINA DAVKOV:

- 24% IRES je stalna davčna stopnja za kapitalske družbe, poleg 3,9% IRAP-a.
- 23% IRPEF je začetna stopnja za fizične osebe. Omenjena stopnja se viša z ozirom na višino dohodka. Najvišja stopnja znaša 43% za dohodke preko 75.000,00 €.

OBLIKE VODENJA KNJIGOVODSTVA

V enotnem besedilu št. 917 / 1986 so med drugim tudi predpisi o oblikah vodenja knjigovodstva.

Samostojno podjetje (olajšani režim): na podlagi dejavnosti podjetja sp ne plača DDV-ja, če znaša njegov promet med 25.000 € in 50.000 €. Plača samo davek od dobička, nova podjetja v višini 5% prvih 5 let, oziroma 15% in ne vodijo knjigovodstva. Ob koncu leta sestavijo davčno napoved.

SAMOSTOJNA PODJETJA IN OSEBNE DRUŽBE

Do 400.000,00 € prometa (obrt) in 700.000,00 € (trgovina in druge dejavnosti), imajo možnost voditi **poenostavljeno knjigovodstvo**. Bistvo poenostavitve, ki je v tem sistemu predvidena, je ta, da je knjiženje v register za obveze DDV tudi osnova za obračunavanje in plačilo davka od dobička. Ko podjetja presežejo gornji promet, morajo obvezno voditi dvostavno knjigovodstvo.

KAPITALSKE DRUŽBE

Lahko vodijo samo **dvostavno knjigovodstvo**, ne glede na višino prometa. Za dvostavno vodenje knjigovodstva je obvezno voditi poleg knjig za DDV še dnevnik, glavno knjigo, knjigo osnovnih sredstev in inventarno knjigo. Kapitalske družbe morajo voditi še **družbene knjige (registri?)**, ki so predvidene po civilnem zakoniku, in sicer knjigo upravnega odbora, knjigo občnega zbora (skupščine) in knjigo nadzornega odbora (revizorjev), kjer je po zakonu predvideno (ali zaradi oblike družbe, ali zaradi višine družbene glavnice, ali ker je tako družba sama želela).

STALNA POSLOVNA ENOTA

STALNA POSLOVNA ENOTA (*stabile organizzazione*)

Gre za stalno poslovno enoto, kadar tuje podjetje opravlja v Italiji neko dejavnost preko stalnega sedeža. Definicija predvsem zavzema:

- vodstveni sedež
- podružnico
- delavnico
- urad
- gradbišče, kadar dela trajajo več kot 12 mesecev

Obstoj stalne poslovne enote je dokazan, če ima ta, poleg drugih opravil, tudi možnosti sklepanja in podpisovanja pogodb.

OBVEZNOSTI STALNE POSLOVNE ENOTE:

- prijava na Trgovinsko zbornico
- vodenje knjigovodstva kot katerakoli druga italijanska kapitalska družba
- opravljanje davčnih obveznosti po italijanskih predpisih, vključno z davčno napovedjo
- dohodek, ki nastane iz poslovanja davčne enote, se prijavi v Italiji.

KAJ PRIJAVI STALNA POSLOVNA ENOTA S SEDEŽEM V ITALIJI NATO V SLOVENIJI?

Dohodek se prenese v bilanco matične družbe in davek, plačan v Italiji se šteje za dokončnega

POVZETEK:

- Izbira vrste dejavnosti in s tem v zvezi oblike in vrste podjetja, s katerim opravljati posle:
- identifikacijska številka: testiram tržišče z enkratnimi posli, brez organiziranosti;
- ustanovim stalno poslovno enoto: imam organizacijo v državi, odgovorno je vedno matično podjetje, ki deluje v tujini;
- ustanovim podjetje: nova pravna oseba, ki deluje avtonomno na tržišču, matična družba ima nadzor kot član.
- Dobiti ustrezno lokacijo za sedež in za opravljanje dejavnosti;
 - Preveriti vse administrativne obveznosti:
- Morebitna občinska dovoljenja;
- Poklicne kvalifikacije.
- Redni in zgodovinski izpisi iz registra podjetij oz. bilance so dostopni proti plačilu preko sistema Trgovinskih zbornic.
 - Vzpostaviti računovodsko službo, direktno v podjetju ali preko zunanjega svetovalca:
- Identifikacijska številka: samo obračun DDV mesečno ali trimesečno;
- Stalna poslovna enota in podjetje: DDV mesečno ali trimesečno in dvostavno knjigovodstvo, na podlagi katerega se letno plačuje davek od dobička.
- Transferne cene: v Italiji je velik nadzor nad transfernimi cenami med hčerinskimi družbami. Oktobra 2010 je bil sprejet odlok, na podlagi katerega kontrolirana podjetja javijo davčnemu uradu sistem obračunavanja cen. Na podlagi slednjega, podjetje ni podvrženo globam v primeru pregledov.
-

2.

MOBILNOST DELOVNE SILE

DIONISIO GHERBASSI

*Svetovalec za delo in vodja urada
za plače pri podjetju Servis d.o.o. srl*

UVOD

Globalizacija in ekonomska kriza neprestano spreminjata razmerja v delovnem svetu. Številna podjetja se širijo v tujino in pridejo v stik z različno realnostjo evropskih in neevropskih držav ter na tak način preselijo lastne dejavnosti.

Namen tega priročnika je seznaniti slovenska podjetja z obveznostmi pri vstopu v Italijo delavcev (iz držav EU in izven EU območja) in s pravilnim upoštevanjem italijanskih predpisov, ki jih narekuje evropska uredba za mednarodno mobilnost zaposlenih ali samozaposlenih pri opravljanju storitev.

Tematika dela spada v delovno pravo. To je zelo kompleksna problematika, sestavljena iz številnih predpisov, ki ščitijo delavce, ne samo z ekonomskega vidika, ampak tudi z vidika njihove svobode, dostojanstva in osebnih značilnosti. Predmet delovnega prava je podrejeno delovno razmerje.

Razni viri predpisov, ki se med seboj prepletajo, urejujejo delovna razmerja. Te vire lahko delimo v tri skupine:

1. Mednarodni viri
2. Državni viri
3. Pogodbeni viri

Mednarodni predpisi so sestavni del italijanskega delovnega prava na podlagi člena 10 italijanske ustave in so skladni z državnimi zakoni.

Poleg mednarodnih predpisov imamo še pravo Evropske unije, ki ga mora Italija upoštevati in izvajati kot članica EU.

Italijanska država sprejme v svoj pravni red evropska določila z aktom (zakonom).

Med državne predpise uvrščamo ustavna določila. Nekatera določila upoštevajo osnovna načela, ki odgovarjajo direktivam za zaščito dela, druga urejujejo ekonomski vidik plače, ostala pa pravila določanja plače. Na vsak način je cilj vseh predpisov zaščita najšibkejšega osebk v delovnem okolju, torej zaposlenega.

Delovno razmerje urejujejo tudi pogodbeni viri, ki jih sestavljajo državne kolektivne pogodbe. Organizacije delodajalcev in delavcev sklenejo pogodbe na vsedržavni ravni in te so lahko dopolnjene s pogodbami, ki so upoštevane na lokalni ravni – Dežela in Pokrajina – ali pa na podjetniški.

V teh predpisih so vključene tudi okrožnice pristojnih ministrstev in socialnih zavodov. V delovno pravo lahko poseže Kasacijsko sodišče,

Sekcija Delo, ki zagotavlja enotno izvajanje in interpretacijo pravnih predpisov, večkrat tudi s protislovnimi sodbami.

Obširnost in kompleksnost delovnih predpisov predvideva tudi strokovnjake, ki so visoko specializirani: to so svetovalci za delo.

Ti strokovnjaki, prisotni v našem podjetju, skupaj še z drugimi, kot so odvetniki, davčni svetovalci in računovodje, so edini, ki lahko obravnavajo tematiko dela.

Evropska uredba in italijanska zakonodaja zahtevata, da zaposleni v evropskih in neevropskih podjetjih, ki delajo v Italiji, prejmejo enako plačo kot italijanski zaposleni.

Evropska komisija zahteva, da države članice pregledajo dejansko enakovrednost delovnih pogojev - še posebno glede minimalne plače - ki jih predvidevajo kolektivne pogodbe.

Trenutno obstaja v Italiji pribl. 700 državnih kolektivnih pogodb. Nobena druga evropska država nima tolikšnega števila pogodb.

Prav zaradi tega se je treba dobro seznaniti s predpisi in pogodbami, ki pridejo v poštev za teritorij, kjer bodo zaposleni delali. To z namenom, da se podjetja izognejo morebitnim sankcijam pristojnih organov.

2.1

PROSTI PRETOK DELAVCEV

Sedanji 45. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije jamči prosti pretok delavcev, 48. člen pa nalaga evropskemu pravilniku izvajanje koordinacijskih ukrepov državnih sistemov za socialno varnost. Na tak način se jamči premeščenim delavcem možnost prostega pretoka in se zniža tveganje za izgubo pravice socialnega zavarovanja, ki pripada delavcu v zvezi z že opravljenim delovnim obdobjem in zakonodajo države članice.

UREDBA (CEE) ŠT. 1408/1971 IN IZVAJALNA UREDBA (CE) ŠT. 574/1972	• V teh so vključena Pravila o koordinaciji socialne varnosti • Ti 2 uvedbi, sta bili zamenjani z novimi določili z uredbo (CE) št. 883/2004 in z izvajalno uredbo (CE) št. 987/2009, ki sta stopili v veljavo s 1. majem 2010; • Nista celotno razveljavljeni, ampak ostajata v veljavi za države, ki so sprejele sporazum EGP (Evropski Gospodarski Prostor).
UREDBA (CE) 883/2004 IN IZVAJALNA UREDBA (CE) 987/2009 sta bili spremenjeni z Uredbo 465/2012	Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Danska, Estonija, Finska (tudi otoki Aland), Francija in čezmorski otoki, Nemčija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Litva, Latvija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Združeno kraljestvo (Velika Britanija in Severna Irska ter Gibraltar), Češka, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija (tudi Kanarski otoki), Švedska in Madžarska.
UREDBA (CEE) 1408/1971:	Islandija, Liechtenstein, Norveška, Švica in Grenlandija.
NAČELA ZA ZAKONODAJNO IZVAJANJE:	• zaposlena ali samozaposlena oseba je podvržena zakonodaji države, v kateri opravlja svojo dejavnost (princip teritorialnost zavarovalne obveznosti) • državni uslužbenec je podvržen zakonodaji države, kateri pripada administracija • odškodnina za brezposelnost je v breme državi, v kateri delavec stanuje
IZJEME NAČELA TERITORIALNOSTI (napotitev v tujino zaposlene ali samozaposlene osebe):	• za maksimalno obdobje 24 mesecev (1) • subjekti morajo pridobiti na ZZSZ obrazec A1*

* Obrazec A1 potrjuje, da je osebek vključen v sistem socialne varnosti v Sloveniji (izdaja ga "Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije")

Uredba 883/2004 in spremembe:

- **obdrži se zakonodaja** rojstne države za prvih 24 mesecev premestitve (1)
- ostaja **možnost napotitve** za daljše obdobje v primeru izrednega dogovora preko Ministrstva države članice EU
- ko delavec zaključi obdobje napotitve, ni mogoče odobriti novega obdobja napotitve za istega delavca v istem podjetju v isti državi članici EU, dokler od izteka prejšnjega obdobja napotitve ne pretečeta vsaj dva meseca;
- **zaposlena oseba**, ki bo napotena na delo v drugo državo članico EU, bo morala biti že **vsaj en mesec** pred začetkom napotitve zavarovana v okvirih obveznega socialnega zavarovanja v Republiki Sloveniji (ni potrebno, da je že en mesec pred napotitvijo pri istem delodajalcu, ki jo bo napotil na delo v tujino).
- **samozaposlena oseba** mora opravljati **podobno** delo v državi napotitve in v Republiki Sloveniji.
- **samozaposlena oseba** mora **vsaj dva meseca** pred začetkom napotitve opravljati dejavnost ter biti zavarovana v okviru obveznih socialnih zavarovanj v Republiki Sloveniji.

Uredba 987/2009 o določitvi pravil za izvajanje Uredbe 883/2004 ureja podrobnosti v zvezi s členoma osnovne uredbe.

Uredba 465/2012 – o spremembi Uredbe 883/2004 in Uredbe 987/2009.

Uredba 2014/67/UE – izvajanje Uredbe 96/71/CE, ki zadeva napotitev delavcev v sklopu opravljanja storitev (1) Evropski parlament je znižal obdobje od 24 na 12 mesecev, članice EU pa se morajo urediti z notranjimi predpisi do maja 2020.

2.2

EVROPSKA UREDBA 71 Z DNE 16. DECEMBRA 1996 (96/71/CE) UREJUJE MEDNARODNO IZVAJANJE STORITEV

Navedeno uredbo se izvaja za napotene zaposlene za mednarodno opravljanje del in določa, da se zaradi delovnih pogojev in zaposlitve v delovnem razmerju napotenega delavca, upoštevajo pravila države, v kateri opravlja delo.

**S TO DIREKTIVO SI
EVROPSKI SVET
ZASTAVLJA DVA CILJA**

1. **zaščititi notranja podjetja** pred konkurenco tujih podjetij
2. **zaščititi dejavnost notranjih delavcev** in zaščititi podjetja, ki jih zaposlujejo

V Italiji je uredba bila sprejeta z Zak. odlokom z dne 17. julija 2016, št. 136, ki ureja napotitev delavcev v sklopu opravljanja storitev v Italiji.

DRŽAVA GOSTITELJICA JE ODGOVORNA ZA KONTROLO, DA NAPOTENEMU DELAVCU PRIPADAJO VSE PRAVICE, KI SO V NJEJ PREDVIDENE. TE SO:

- 1) maksimalni delovni čas in minimalni počitek (v Italiji 40 ur tedensko in 11 ur dnevno);
- 2) minimalni plačani letni dopust (v Italiji 4 tedne);
- 3) minimalne urne postavke, tudi za nadurno delo (upoštevamo kolektivno delovno pogodbo v veljavi v državi gostiteljici za isti sektor);
- 4) pogoji za posredovanje dela delavcev, zlasti kadar gre za delavce, ki jih zagotovijo podjetja za začasno zaposlovanje;
- 5) zdravje, varnost in higiena pri delu;
- 6) varnostni ukrepi glede pogojev za delo in zaposlitev za noseče ženske ali ženske, ki so pred kratkim rodile, za otroke in mlade;
- 7) enako obravnavanje moških in žensk in druge določbe o nediskriminaciji.

V primeru montaže ali inštalacije neke opreme, ki traja manj kot osem dni, ne upoštevamo zgoraj navedenih točk o plači in dopustu.

To pa ne velja v primeru sledečih gradbenih del

- izkopi;
- zemeljska dela;
- gradnja v ožjem pomenu besede;
- montaža in demontaža montažnih elementov;
- napeljave ali inštalacije;
- predelave;
- prenova;
- popravila;
- demontaža dela;
- rušenje;
- vzdrževanje;
- manjša vzdrževalna dela, pleskanje in čiščenje
- sanacijska dela.

2.3 MINIMALNA PLAČA:

Minimalno plačo določajo socialni partnerji, to so sindikalne organizacije delodajalcev in delavcev. Italijanska Ustava posveča pozornost delu na splošno, še posebno pa odvisnemu delovno razmerje in pri tem ščiti določene socialne pravice, kot so pravica do zadostnega dohodka, pravica do tedenskega počitka in plačanega dopusta, pravica enakopravnosti delavk in mladoletnih ter pravica do samega dela.

Poglejmo nekatere primere minimalne plače po kolektivni pogodbi po sledeči osnovi za prispevke:

OBRTNIKI - KOVINSKI SEKTOR
Pogodba za delavce obrtnih podjetij,
ki delajo v sektorjih: ključavničarstvo,
struganje in montiranje, termične in
električne inštalacije...

Navadni delavec	€ 1.285,81
Kvalificirani delavec	€ 1.350,08
Specializirani delavec	€ 1.403,01

INDUSTRIJA - KOVINSKI SEKTOR	Navadni delavec	€ 1.446,92
	Kvalificirani delavec	€ 1.673,87
	Specializirani delavec	€ 1.792,65
OBRTNIKI - GRADBENIKI Pogodba namenjena obrtniškim podjetjem, ki se ukvarjajo z gradnjo, vzdrževanjem in popravili, oblaganjem, barvanjem...	Navadni delavec	€ 1.559,66
	Kvalificirani delavec	€ 1.721,16
	Specializirani delavec	€ 1.882,07
OBRTNIKI - INDUSTRIJA	Navadni delavec	€ 1.579,05
	Kvalificirani delavec	€ 1.761,74
	Specializirani delavec	€ 1.903,99

Zneski plač, ki so veljavni v obdobju tiska priročnika, se nanašajo na deželo Furlanijo Julijsko krajino in Tržaško pokrajino, saj se državno minimalno plačo lahko poviša na podlagi deželnih in pokrajinskih kolektivnih pogodb.

V gradbeništvu moramo dodati še stroške Gradbene blagajne (v ital. Cassa edile). Gradbena blagajna: to je ustanova, ki je vezana izrecno na gradbeni sektor in preko katere se izplačuje uslužbencu božičnico in dopust. Mesečno mora delodajalec plačati pokrajinski gradbeni blagajni za gradbišče, v katerem potekajo dela, znesek, ki se ga izračuna na podlagi delovnih ur, zaposleni pa prejme izplačilo dvakrat na leto. Gradbena blagajna je na podoben način prisotna tudi v Franciji, Avstriji in Nemčiji. Komisija italijanskih blagajn je podpisala sporazum z nemško blagajno (Soka-Bau), avstrijsko (Buak) in francosko (Ucf) z namenom, da bi preprečili dvojno plačevanje, in to pod pogojem, da delodajalec plača krajevni blagajni omenjene zneske. Trenutno ni podobnega sporazuma s Slovenijo.

2.4

MESEČNI PRISPEVKI V BREME PODJETJU

Poglejmo mesečne prispevke v breme podjetju in zneske, ki jih prejmejo zaposleni. Znesek je obračunan na podlagi povprečne plače za celoten delovni mesec, ne da bi pri tem upoštevali morebitne nadure, ampak upoštevajoč kvalifikacijo delavcev in minimalno plačo v Tržaški pokrajini.

Upoštevati je treba vedno minimalno plačo in pogodbene predpise, ki so v veljavi v deželi in pokrajini, kjer delajo delavci. Večkrat se spreminjajo od dežele do dežele.

Plača in prispevki, ki so spodaj zapisani, se nanašajo na julij 2018.

Gradbeni sektor-obrtniki:

NAVADNI DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 399,33; od teh je € 221,47 dodeljeni delavcu
KVALIFICIRANI DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 440,68; od teh je € 244,40 dodeljenih delavcu
SPECIALIZIRANI DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 481,88; od teh je € 267,25 dodeljenih delavcu

Gradbeni sektor-industrija:

NAVADEN DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 404,30; od teh je € 224,22 dodeljenih delavcu
KVALIFICIRANI DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 451,08; od teh je € 250,16 dodeljenih delavcu
SPECIALIZIRANI DELAVEC	mesečni prispevek v breme podjetja: € 487,49; od teh je € 270,36 dodeljenih delavcu

Napoteni delavec ohrani svoje zavarovanje v državi zaposlitve za rok štiriindvajsetih mesecev. Glede obdavčenja pa takole.

Princip teritorialnosti: osebek je podvržen obdavčenju države, v kateri biva, za dohodke, pridobljene v tujini, pa tudi v državi, v kateri dela.

Srečamo se torej z že dobro poznanim *dvojnim obdavčenjem*.

Med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo je bila podpisana konvencija, ki preprečuje dvojno obdavčenje v zvezi z davki na dohodek in na premoženje in tudi davčne utaje.

29

5. ČLEN KONVENCIJE	Upošteva gradbišče kot poslovno enoto le v primeru, da dela presegajo 12 mesecev.
15. ČLEN KONVENCIJE	Predvideva, da je delavec, bivajoč v Sloveniji, ki opravlja neko delo ali storitev v Italiji, obdavčen samo v Sloveniji, če izpolnjuje vse tri naslednje pogoje: • osebek preživi v tujini manj kot 183 dni v letu (mišljeno od 1. januarja do 31. decembra); • osebek ni plačan s strani tujega podjetja; • stroški za osebo ne smejo pripadati morebitni podružnici ali sedežu v tujini (poslovna enota).

2.5

VARNOST IN HIGIENA PRI DELU

Glede varnosti in higiene pri delu upoštevamo pravila, ki veljajo za ista dela v Italiji.

Ustrezno dokumentacijo, ki je obvezna za to delo, (npr. varnostni načrt - P.O.S. Piano Operativo di Sicurezza, ocena tveganja - valutazione dei rischi, seznam zaščitnih sredstev - elenco dei dispositivi di protezione individuale D.P.I., itd.) je navedena v naslednjem poglavju priročnika.

Vsaka zaposlena, kot tudi samozaposlena, oseba mora biti na gradbišču identificirana in torej nositi "izkaznico", ki identificira zaposlenega in podjetje, v katerem dela.

OBVEZNI PODATKI:

za zaposlene osebe:	za samozaposlene osebe:
• fotografija • osebni podatki (ime, priimek, datum rojstva) • naziv in podatki podjetja • datum vpisa uslužbenca	• fotografija • osebni podatki (ime, priimek, datum rojstva)

SOLIDARNA ODGOVORNOST

Solidarna odgovornost: če izvajalec del ne izpolnjuje dolžnosti, ki so predvidene po kolektivni pogodbi veljavni v Italiji ali splošni delovni zakonodaji, naročniku preteži odgovornost za vse pomanjkljivosti izvajalca del.

OBSTAJAJO RAZLIČNE RAVNI SOLIDARNE ODGOVORNOSTI:

- Odgovornost med naročnikom, izvajalcem del in morebitnim podizvajalcem, ki zadeva plače in prispevke ter velja dve leti od zaključka del;
- Odgovornost med izvajalcem in podizvajalcem del, ki se nanaša na davčne odtegljaje, socialne prispevke in zavarovalne premije ter plačila DDV. (To ne zadeva naročnika.)
- Solidarna odgovornost za nezgode pri delu, za katero odgovarja naročnik skupaj z izvajalcem del ter z vsemi morebitnimi podizvajalci. To velja za vse nezgode, za katere zaposlena oseba pri izvajalcu ali podizvajalcu ne prejme nadomestila pristojnih zavodov.
- V prevoznem sektorju je naročnik del dolžan preveriti pred podpisom pogodbe, če podjetje za katero bo opravilo prevoz, redno plačuje davke in prispevke.

2.6 NAPOTITEV

Tujih delavcev, ki so prihajali na delo v Italijo, njihovi delodajalci do leta 2016 niso bili dolžni nikjer oz. nikomur prijaviti. Uradno noben italijanski pristojni organ ni imel pregleda, koliko tujih podjetij in delavcev prihaja na delo iz tujine in kakšna dela opravljajo. Ugotavljanje teh podatkov in pregledovanje dokumentacije je tako potekalo večinoma naključno v primeru obiska pristojnih inšpektorjev na prijavljenih gradbiščih.

Nato pa je 22. julija 2016 stopil v veljavo Zakonodajni odlok 136/2016 z dne 17.7.2016, ki je uvedel nove predpise za podjetja v zvezi s t. i. čezmejno napotitvijo delavcev (ital. Distacco transfrontaliero). Z uvedbo nove zakonodaje se točneje opredeljujejo obveznosti in pravila, ki jih mora tuje podjetje spoštovati, ko napoti delavce v Italijo.

Predpise mora spoštovati podjetje, ki napoti enega ali več delavcev na delo v Italijo, bodisi, če je naročnik italijansko podjetje, bodisi če je naročnik fizična oseba, in sicer tudi v primeru, da je napotitev predvidena za minimalno obdobje (npr. montaža, ki traja nekaj dni)

Obveznosti za tuja podjetja so sledeče:

1) obvezno sporočilo o napotitvi preko spletne strani Ministrstva za delo

Vsaj do 24. ure dneva pred začetkom dela je treba prijaviti napotitev preko spletne strani **www.cliclavoro.gov.it** (v italijanščini). Na tej spletni strani mora podjetje najprej opraviti postopek registracije, ki predvideva pridobitev gesla. Potem je treba klikniti na "distacco transnazionale" (v primeru opravljanja del) ali "cabotaggio" (za prevoznike). Sledi kar komplicirano vnašanje podatkov (tudi osebnih) o podjetju, direktorju, delavcih, italijanskem naročniku storitev, o referentu, trajanju del itd. Ko so vsi podatki pravilno izpolnjeni, se pojavi gumb "Invio CO" in s klikom je prijava opravljena. Kopijo prijave v pdf formatu je treba potem shraniti in jo tiskati ter jo izročiti delavcem, da jo bodo imeli na gradbišču ali na tovornem vozilu. Za vsako delo je treba opraviti novo prijavo; izjema so prevozniki, ki lahko prijavijo kabotaže za tri mesece naprej. Potrdilo o prijavi morajo prevozniki obvezno hraniti na vozilu, sicer jim preti visoka kazen.

2) obveznost hranjenja dokumentacije o napotitvi (ki mora biti prevedena v italijanščino)

V primeru napotitve je treba za vsaj dve leti od zaključka del hraniti prevedene delovne pogodbe vsakega delavca, plačilne liste, potrdila o dejanskem izplačilu plač, obrazec M1 in drugo dokumentacijo, vezano na delovno razmerje;

3) obvezno imenovanje "referenta" v Italiji

Slednji mora imeti bivališče v Italiji in poznati italijanski jezik. Zadolžen bo bodisi za prejem in pošiljanje aktov in dokumentov v primeru inšpekcije, bodisi za stike z javnimi upravami in sindikati. Navesti ga je treba v obveznem sporočilu o napotitvi. Ko bo inšpekcija preverjala slovensko podjetje, ji ne bo treba pošiljati aktov na sedež podjetja v Sloveniji, temveč se bo javila direktno pri referentu.

Kaj je čezmejna napotitev?

Čezmejna napotitev nastopi tedaj, ko podjetje iz tujine začasno pošlje na delo v Italijo enega ali več delavcev, ki so zaposleni v tujini. Kot primer lahko navedemo slovensko gradbeno podjetje, ki je dobilo naročilo za izvajanje gradbenih del v Italiji in ki svoje delavce pošlje na italijansko gradbišče. Pri prevozih pa se smatra za čezmejno napotitev t. i. kabotaža (ko voznik slovenskega kamiona opravlja prevoze s štartom in ciljem v Italiji).

Kdaj je napotitev pristna?

Zakon št. 136/2016 najprej določa kriterije, na podlagi katerih se lahko napotitev upošteva kot legitimno oziroma nelegitimno. Primer pravilne napotitve je izvajanje gradbenih del na zgradbi v Italiji za določeno krajše obdobje, na osnovi pogodbe o izvajanju del; obratno pa ni v skladu z zakonodajo primer, da so delavci napoteni na delo v italijansko tovarno, kjer opravljajo za daljše obdobje enako dejavnost, ki jo opravljajo (ali bi

jo morali opravljati) zaposleni v tisti tovarni. V primeru, da se bo napotitev izkazala kot nelegitimna, bo delavec upoštevan kot zaposlen pri dejanskem koristniku njegovih storitev, torej pri naročniku. Ob tem bosta lahko podjetje, ki napoti delavce na delo v tujino, ter naročnik kaznovana z globo 50 evrov za vsakega delavca in za vsak dan dela, z minimalnim zneskom 5.000 evrov in maksimalnim zneskom 50.000 evrov. Poleg kazni pa bo potrebno za to obdobje urediti vpis delavcev po italijanski zakonodaji, s plačilom dajatev in prispevkov v Italiji.

Spoštovanje minimalnih pogojev

Nadalje zakon postavlja minimalne pogoje, ki jih je treba obvezno nuditi napotenim delavcem (minimalna plača, delovni urnik, zaščita nosečnic in delavcev z majhnimi otroki, letni dopust itd.). Če bo iz dokumentacije razvidno, da podjetje ne spoštuje npr. italijanske minimalne bruto plače, se bo moralo podjetje prilagoditi in doplačati višje zneske ter morebitne kazni. Minimalne plače in drugih pogojev ne določa zakon, pač pa kolektivne delovne pogodbe. Pridobivanje podatkov (npr. o višini minimalne plače) je torej kar kompleksno, saj je treba najprej poiskati ustrezno kolektivno pogodbo glede na sektor dejavnosti (gradbeništvo, industrija, obrt, prevozi itd.), nato kvalifikacijo delavca (navaden delavec, specializiran delavec itd.). Plača pa je različna tudi glede na kraj, kjer se bo delo odvijalo.

Informacije o navedenih pogojih so na razpolago na spletni strani Ministrstva za delo **www.distaccoue.lavoro.gov.it**, in sicer v italijanskem in angleškem jeziku.

Napotitev upokoјencev in študentov

Upokoјence in študente zaposlene preko študentskih servisov ni možno napotiti na delo v Italijo, ker zanje ni možno pridobiti obrazca A1. Tako upokoјenci kot študentje nimajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi s podjetjem, ki namerava delati v Italiji in niso vključeni v socialno zavarovanje podjetja v matični državi.

Visoke kazni

V primeru, da tuje podjetje ne bi spoštovalo zgoraj navedenih formalnih obveznosti, so predvidene visoke denarne kazni. Če manjka obvezno sporočilo o napotitvi, predvideva kazen od 150 do 500 evrov za vsakega napotenega delavca. Če se ne hrani dokumentacije o delovnih razmerjih, je predvidena kazen od 500 do 3.000 evrov za vsakega delavca; v primeru, da se ne imenuje referenta, pa bo treba odšteti od 2.000 do 6.000 evrov (12. člen Zakona 136/2016).

Primer obveznosti delodajalca v zvezi z napotitvijo delavca v Italijo pred in po vstopu v veljavo Zakona 136/2016

	Obveznosti pred 22. 7. 2016	Obveznosti po 22. 7. 2016
Predhodno sporočilo o napotitvi delavca	Ni predvideno	Potrebno ga je opraviti do polnoči dneva pred začetkom del preko spletne strani italijanskega Ministrstva za delo
Hranjenje dokumentacije o delovnih razmerjih	Ni obvezno, inšpektor lahko dodeli podjetju rok za predložitev dokumentacije z overjenim prevodom	Obvezno (prevedeno v italijanščino)
Imenovanje referenta	Ni predvideno	Obvezno
Ureditev dokumentacije glede varnosti pri delu (tečaji, zdravniški pregledi, obrazci A1, itd.)	Obvezno (prevedeno v italijanščino)	Obvezno (prevedeno v italijanščino)

POVZETEK:

Potrebna dokumentacija za delo v Italiji:

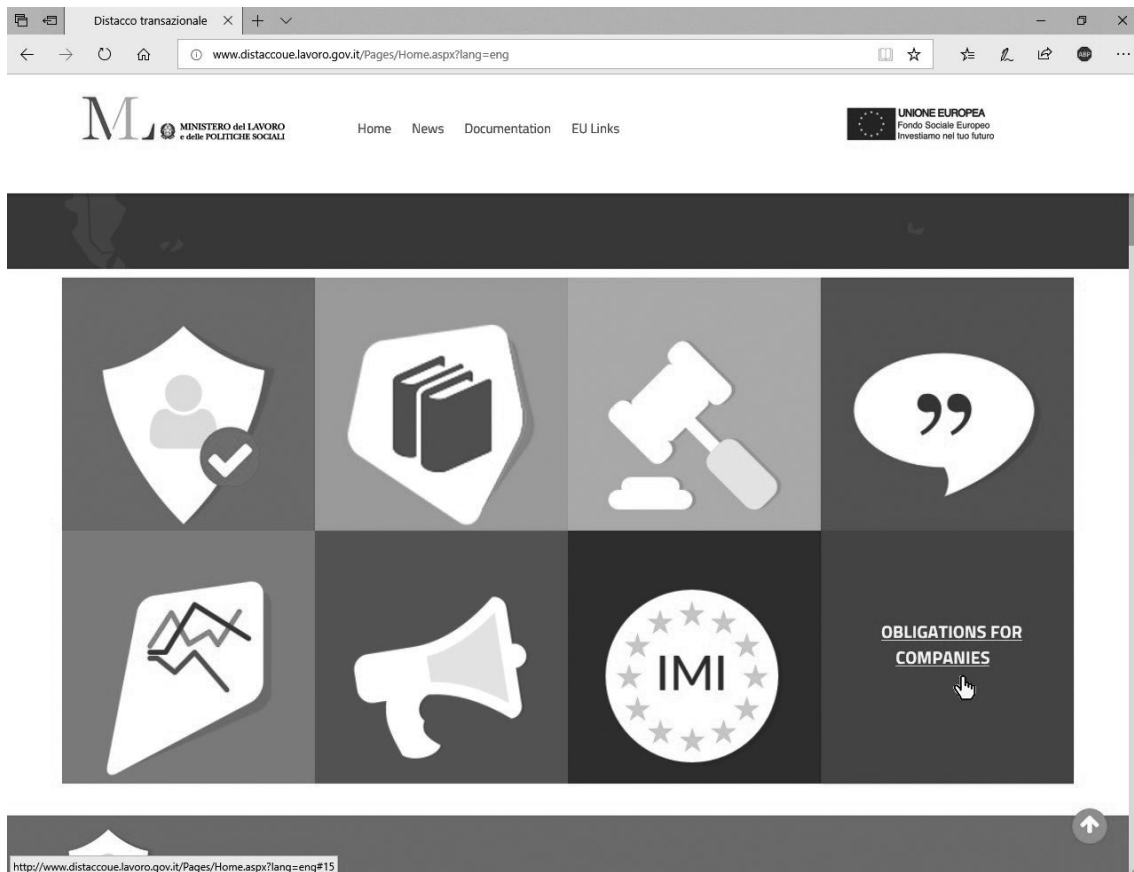
- Obrazec A1: ta obrazec potrjuje, da je delavec vključen v obvezno zavarovanje Republike Slovenije (izdaja ga ZZSZ-Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije);
- Redni izpis iz sodnega registra;
- Potrdilo o plačanih davkih in prispevkih (izdaja ga Finančna Uprava).
- Kopija podpisane pogodbe med strankama;
- Dokumentacija o obstoju delovnega razmerja – pogodba o zaposlitvi;
- Potrdilo opravljenih tečajev;
- Potrdilo o opravljenem zdravniškem pregledu;
- Imenovanje odgovornega za varnost pri delu v slovenskem podjetju za Italijo;
- Potrdilo o izročitvi zaščitnih sredstev (čevlji, rokavice, čelada, očala, itd.);
- Potrdilo o skladnosti orodja in opreme;

V primeru, da napoteni delavci niso slovenski državljani, morajo ti pred vstopom v Italijo pridobiti potrebno avtorizacijo.

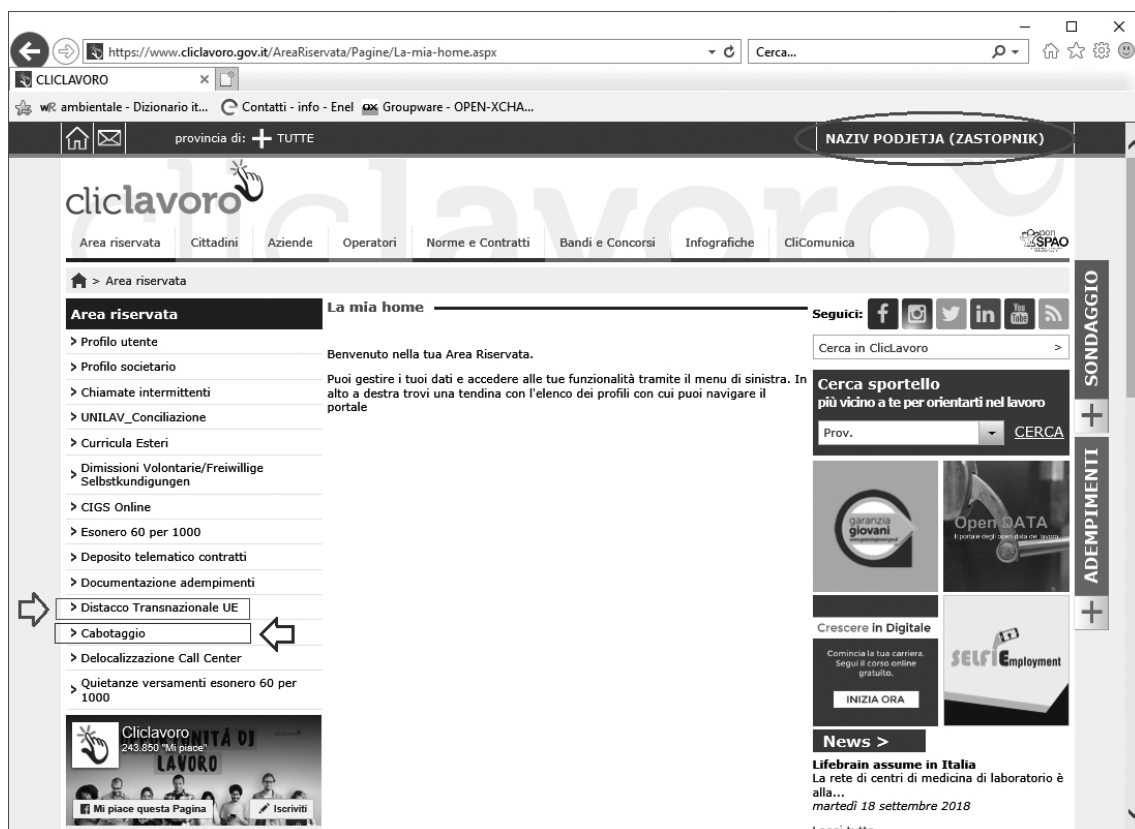
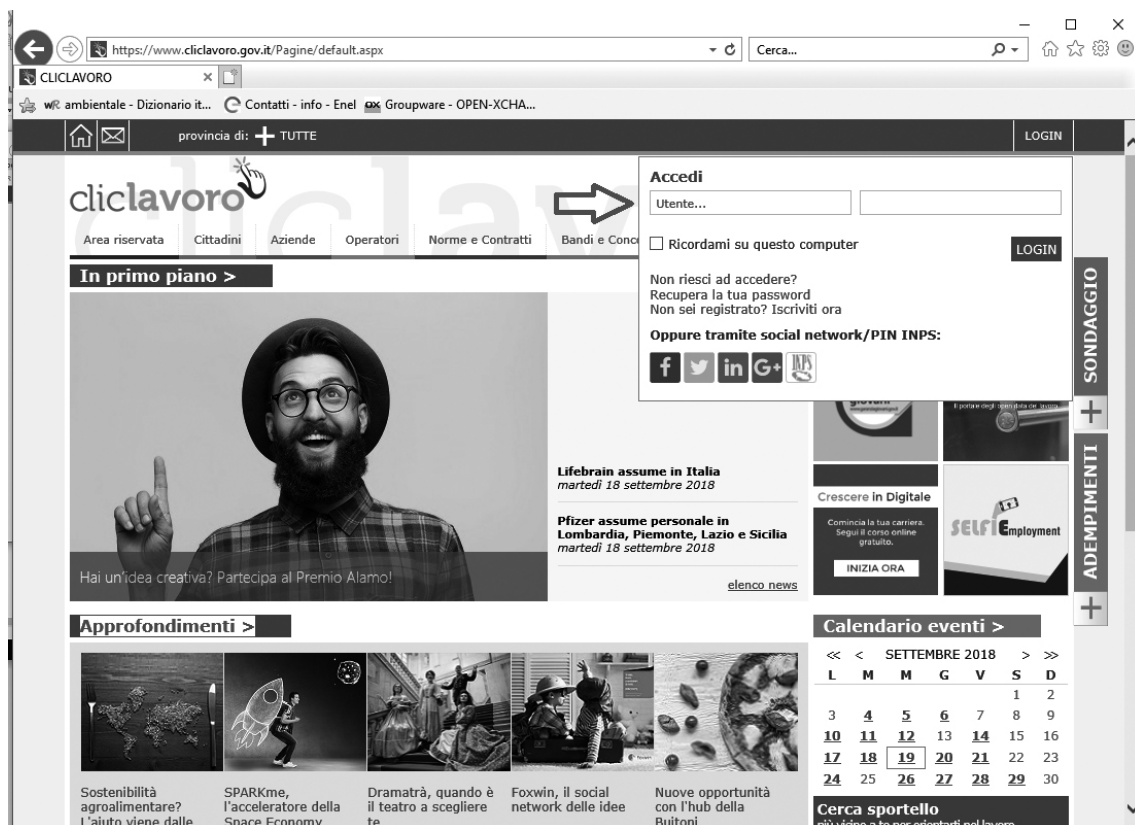
Zaposleni ali samozaposleni tuji delavci (to pomeni delavci iz držav izven EU) morajo pridobiti dovoljenje za bivanje v Italiji, ki ga izda pristojni policijski urad - Kvestura (Questura).

Dovoljenje za bivanje v Sloveniji ne velja v Italiji. Prošnjo za dovoljenje za bivanje mora predstaviti naročnik del, t.j. italijansko podjetje, v elektronski obliki na pristojno Prefekturo (Prefettura), delavec pa mora osebno odposlati obvezno dokumentacijo na pristojni policijski urad - Kvesturo (Questura) po pošti. Stroški, ki so vezani na pridobitev dovoljenja se razlikujejo, in to na podlagi trajanja dovoljenja – za dovoljenje od 3 mesecev do enega leta znaša strošek € 40,00, za dovoljenja, ki trajajo več kot leto do 2 let pa je strošek € 50,00 €.

Prošnjo za pridobitev zgoraj omenjenega dovoljenja mora predstaviti delodajalec italijanske pravne osebe (to so podjetja), fizična oseba tega ne more predložiti.

Informacije o napotitvi
www.distaccoue.lavoro.gov.it

Registracija na portal za napotitve
www.cliclavoro.gov.it

3.

VARNOST PRI DELU

BOŠTJAN STARC

Zunanji strokovni sodelavec pri podjetju Servis d.o.o. srl

UVOD

Za katerokoli podjetje, italijansko ali tuje, ki namerava poslovati v Italiji, je v zdajšnjem času priporočljivo, ali bolje obvezno, investirati tudi v varnost pri delu. To velja zlasti za obrtna in industrijska podjetja, v prvi vrsti v gradbenem sektorju.

Številni so razlogi, da je resna in dejanska obravnava problematike varnosti na delovnem mestu nujna.

V prvi vrsti nova, zelo specifična zakonodaja v Italiji, ki je stopila v veljavo leta 2008 in ki so jo v zadnjih letih še izpopolnili z dodatnimi predpisi. Slednja ni nastala samo z namenom, da se zmanjša število nezgod na delu, vendar si zastavlja tudi cilj, da ostanejo na tržišču samo tista podjetja, ki skrbijo za zdravje svojih delavcev, ki osebje stalno usposablja, ki redno plačujejo davke in prispevke. V ta namen so za pomanjkljivosti predvidene stroge kazni, ki so kazenske narave in niso v bistvu nikoli nižje od tisoč evrov, marsikdaj pa mnogo višje. V primeru hude nesreče in dokaza direktne krivde delodajalca je celo možna omejitev osebne prostosti. Obenem je predvidena tudi začasna

prekinitev gradbišča ali delovne dejavnosti, kar zna povzročiti še večje stroške in težave.

To se lahko zgodi tudi tedaj, ko je prekršek vezan na pomanjkanje ustrezne dokumentacije. Samo po sebi to lahko izpade kot absurdno, saj "papir ne reši pred delovno nezgodo". Je pa indirektni pokazatelj, da podjetnik skrbi za problematiko varnosti in vanjo vlaga. Bodoči (če že ne sedanji) izgledi so pravzaprav v smeri, da "brez papirja ni vstopa na gradbišče in na tržišče".

Podjetja, ki se ne bodo prilagodila zakonodaji, bodo tako ostala "na robu" dogajanja, saj ne bodo mogla sodelovati pri večjih poslih, tudi za manjše posle pa bodo pod stalnim pritiskom kake inšpekcije in izpostavljene kazenskim postopkom. Seveda ne manjkajo domiselni podjetniki, ki se skušajo po legalnih ali ilegalnih poteh izogniti zakonskim obveznostim. Med temi triki je zaposlovanje na črno še vedno zelo priljubljeno. Ko pa se zatakne z inšpekcijo, so kazenski postopki in kazni v višini več desetih tisočakov v bistvu neizogibni.

Tudi trend, da se podjetja namesto lastnih uslužbencev poslužujejo avtonomnih podjetnikov, je kar tvegan in ga javne uprave skušajo omejiti. Avtonomni delavec je po definiciji samostojen, torej "nima gospodarja", dela s svojo opremo in predvsem na lastno odgovornost. Prav ta aspekt pozorno preverjajo razne inšpekcijske službe; če ugotovijo dejansko podrejenost avtonomnega delavca naročniku, tudi na podlagi domnevnih elementov (delovni urnik, uporaba opreme naročnika, honorar na uro itd.), lahko osporavajo in kaznujejo prikrito delovno razmerje.

Investicija v varnost pri delu je torej potrebna. Pri javnih delih je celo obvezno, da mora v pogodbi oz. predračunu vsako podjetje obračunati "stroške za varnost pri delu" v višini nekaj odstotkov celotnega zneska del. Primerno bi bilo, da se tak pristop upošteva tudi za privatna dela, tako da tudi naročnik nosi vsaj del bremena, bodisi za formalne obveznosti (dokumentacija, tečaji, itd.), bodisi za konkretno zagotavljanje varnosti.

V naslednjih nekaj straneh bomo na kratko pogledali, kakšne so osnovne obveznosti v zvezi z varnostjo pri delu v Italiji. Če tem dodamo še aktiven nadzor delodajalca nad delom ter dobro voljo delavcev, ki vestno nosijo sredstva za individualno zaščito, bo postalo delo v Italiji dober posel.

3.1 PREDPOGOJ

Predpisi glede varnosti pri delu v Italiji izhajajo iz evropske zakonodaje, enako seveda velja tudi za Slovenijo.

To pa ne pomeni, da "če sem v Sloveniji uredil vso dokumentacijo, lahko delam tudi v Italiji"!

Tak pristop je med slovenskimi podjetniki kar razširjen, ampak napačen. Zakonodaji Italije in Slovenije na temo sta si sicer podobni, nista pa enaki.

Italijanski inšpektorji **ne sprejemajo dokumentacije v slovenskem jeziku**, prav tako ni možen izgovor, da v Sloveniji določene obveznosti niso predvidene (npr. tečaj za postavljanje gradbenih odrov).

Zato je bistvenega pomena, da slovenski podjetnik vsaj v glavnih obrisih pozna italijansko zakonodajo.

ZAKONODAJA

Vsak, ki želi na italijanskem ozemlju odpreti podjetje ali opravljati dela, se mora zavedati, da obstaja cela serija obveznosti v zvezi z varnostjo pri delu in da so v primeru kršitve predpisov predvidene visoke kazni.

ZAKONODAJA O VARNOSTI PRI DELU - ZAK.O DL. ŠT. 81/2008

Enotno besedilo o varnosti pri delu (*Testo unico sulla sicurezza del lavoro*) - v enem samem besedilu so združeni skoraj vsi prej obstoječi predpisi na temo varnosti pri delu.

KDO MORA SPOŠTOVATI PREDPISE ENOTNEGA BESEDILA?

Zak. Odlok 81/2008 morajo spoštovati vsa podjetja, ki zaposlujejo osebe, ne glede na obliko delovnega razmerja (zaposleni, družinski sodelavci, avtonomni delavci, delavci na projekt, vajenci itd.), in sicer v kateremkoli sektorju dejavnosti in za katerokoli tipologijo tveganja na delovnem mestu. Večina predpisov je namenjenih delodajalcu (*datore di lavoro*), to se pravi fizični osebi, ki nosi odgovornost pri organizaciji dejavnosti, pri odločitvah in pri izbiri investicij. Tudi avtonomni delavci (S.P.-ji brez zaposlenih) imajo določene obveznosti, ki so vezane predvsem na pogodbe za izvajanje del (*appalto*).

3.2 OSNOVNE OBVEZNOSTI DELODAJALCA

OCENA TVEGANJA (valutazione dei rischi)

Delodajalec mora preveriti vsa tveganja, ki potencialno lahko ogrožajo zdravje delavcev pri dejavnosti podjetja.

MED TVEGANJA ZA VARNOST IN ZDRAVJE DELAVCEV, KI JIH JE TREBA OCENITI, SPADAJO:

- Hrup in tresljaji (vibracije)
- Biološki agenti
- Kemijski agenti
- Ročno dvigovanje materialov
- Delo na slikovnih zaslonih
- Delo, ki ga opravljajo nosečnice, mladoletniki, posojeni delavci
- Delo tujcev, ki ne poznajo italijanskega jezika
- Stik z azbestom
- Delovni stres

Oceno tveganja formalno opravi delodajalec, je pa dejansko obvezno, da se poslužuje tehnika, ki mu pri tem pomaga. Podjetje lahko izbira med dvema variantama.

DOKUMENT O OCENI TVEGANJA (DOCUMENTO DI VALUTAZIONE DEI RISCHI)	Vsebina ocene tveganja ter vsi povezani ukrepi se odražajo v dokumentu, ki ga mora delodajalec popraviti in preurediti ob vsaki pomembnejši spremembi v podjetniški dejavnosti (novi stroji, bistveno povečanje števila uslužbencev, novi delovni prostori, itd.).
DOKUMENT O OCENI TVEGANJA PO STANDARDIZIRANIH POSTOPKIH (DOCUMENTO DI VALUTAZIONE DEI RISCHI SECONDO IL MODELLO DELLE PROCEDURE STANDARDIZZATE)	Mala podjetja, ki ne presegajo 50 zaposlenih (mednje se štejejo tudi družbeniki in družinski sodelavci), lahko namesto dokumenta o oceni tveganja pripravijo oceno tveganja po t.i. standardiziranih postopkih, in sicer na osnovi obrazca, ki ga je pripravilo Ministrstvo.

Dokument o oceni tveganja mora imeti overjen datum.

IMENOVANJE ODGOVORNEGA ZA VARNOST PRI DELU

To je druga bistvena obveznost delodajalca. Vsako podjetje **mora imenovati osebo, ki si prevzema odgovornosti v zvezi z varnostjo na delovnem mestu** in bo vodila t.i. Službo za preventivno in splošno zaščito (*Servizio di prevenzione e protezione*). To osebo se na kratko označi z nazivom **R.S.P.P.** (*Responsabile del servizio di prevenzione e protezione*)

TUDI DELODAJALEC LAHKO V PRVI OSEBI OPRAVLJA FUNKCIJO ODGOVORNEGA ZA VARNOST PRI DELU, VENDAR POD SLEDEČIMI POGOJI:	-je pravni zastopnik podjetja; -podjetje nima več kot 30 delavcev (če gre za obrtno, industrijsko ali kmetijsko podjetje) oz. nima več kot 200 delavcev (za vsa ostala podjetja); -je uspešno opravil ustrezni izobraževalni tečaj (slednji traja 16 ur za podjetja z nizkim tveganjem, 32 ur za podjetja s srednjim tveganjem in 48 ur za podjetja z visokim tveganjem);
KO NI TEH POGOJEV, MORA DELODAJALEC IMENOVATI "ZUNANJEGA" ODGOVORNEGA ZA VARNOST PRI DELU	Ta je npr. lahko poklicni tehnik, družbenik, zaposleni delavec . V tem primeru mora zunanji odgovorni spoštovati posebne pogoje oz. obiskovati posebne tečaje, ki so vezani na dejavnost posameznega podjetja in trajajo od 60 do 120 ur.

Funkcijo zunanjega R.S.P.P. poklicno opravljajo določeni strokovnjaki (inženirji, tehniki za preprečevanje nezgod idr.). Za tuja podjetja je imenovanje zunanjega tehnika priporočljivo oz skoraj obvezno.

Zunanji odgovorni za varnost pri delu v primeru hujših nezgod tudi kazensko odgovarjajo skupaj z delodajalcem. Slednji odgovarja v vsakem primeru.

IMENOVANJE OSEBJA S POSEBNIMI FUNKCIJAMI NA TEMO VARNOSTI PRI DELU

V vsakem podjetju je obvezno še imenovanje sledečih subjektov:

1) ODGOVORNI ZA PRVO POMOČ IN OSTALI ZADOLŽENI ZA PRVO POMOČ	Gre za osebo, ki je usposobljena za prvo pomoč na osnovi specifičnega tečaja (trajanje 12 ur, za gradbince pa 16 ur), obenem pa mora vsaka 3 leta opravljati 4-urni izpopolnjevalni tečaj. Med drugim bo imela skrb, da je omarica za prvo pomoč vedno ustrezno oskrbovana z opremo, ki jo predvideva zakon. Pomagajo mu zadolženi za prvo pomoč, ko podjetje presega deset zaposlenih (vsaj en zadolženi na vsakih deset delavcev) oz. ko deluje v več delovnih enotah, kot npr. gradbišča (vsaj ena oseba za vsako gradbišče).
2) ODGOVORNI ZA PROTIPOŽARNO VARNOST, ZA UPRAVLJANJE EMERGENC IN ZA EVAKUACIJO	Tudi ta oseba mora biti ustrezno usposobljena; izobraževanje se razlikuje glede na dejavnost podjetja: pri podjetjih z nizkim požarnim tveganjem je predviden 4-urni tečaj (uradi, trgovine, majhne delavnice, itd.), v ostalih primerih traja tečaj 8 ur. Za najnevarnejše dejavnosti (npr. Uporaba eksploziva, elektrarne, naftne družbe itd.) je predviden še daljši, 16-urni izobraževalni tečaj. V vsakem primeru bo pristojna oseba skrbela za sredstva za gašenje ter morebitni načrt evakuacije. Ob odgovorni osebi je treba imeti še druge zadolžene, in sicer vsaj enega za vsako gradbišče.
3) PRISTOJNI ZDRAVNIK ZA DELO (medico competente)	Specializirani zdravnik je imenovan takrat, ko delodajalec ugotovi določene profile tveganja, zaradi katerih morajo biti delavci podvrženi občasnim zdravniškim pregledom. Pristojni zdravnik postane neke vrste svetovalec podjetja, saj bo poleg pregledov svetoval podjetniku vse ukrepe, ki bi izboljšali zdravje na delovnem mestu. Zdravnik: • Opravlja periodične zdravniške preglede delavcem • Enkrat letno obišče delovne prostore oz. gradbišča Pozor: periodičnost zdravniških pregledov je v Italiji različna kot v Sloveniji. Npr. gradbeni delavci morajo opraviti pregled vsako leto.
Obvezno morajo imenovati zdravnika vsa gradbena, industrijska in obrtniška podjetja, pri trgovskih, gostinskih in servisnih dejavnostih pa je treba obveznost imenovanja zdravnika obravnavati primer za primerom.	
4) DRUGE OBVEZNE ODGOVORNE FIGURE	Določene delovne dolžnosti lahko opravljajo samo ustrezno usposobljeni delavci. Mednje spadajo: -zadolženi za montažo in demontažo gradbenih odrov; -zadolženi za upravljanje viličarjev in druge težke mehanizacije; -zadolženi za delo na dviznih ploščadih -odgovorni za izvajanje sistema H.A.C.C.P. pri podjetjih, ki upravljajo z živili Za omenjene odgovorne osebe so predvideni obvezni tečaji ter kazni v primeru opravljanja teh dejavnosti brez predpisane izobrazbe.

Dejstvo, da so nekateri tečaji obvezni pogosto privede do tega, da se podjetja na italijanskih gradbiščih pogosto poslužujejo specializiranih podjetij, ki npr. postavljajo odre oz. uporabljajo lastne viličarje, dvigala idr.

PREDSTAVNIK DELAVCEV ZA VARNOST PRI DELU IN IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Po zakonu je tudi predvideno, da mora biti v vsakem podjetju izvoljen "**predstavnik delavcev za varnost pri delu**", ki bo delodajalcu ob strani za vse problematike, vezane na varnost pri delu.

Glede na to, da slednjega izvolijo delavci v podjetju, ima delodajalec zgolj **obveznost, da jih ustrezno obvesti o pravici izvolitve**.

A) DELAVCI IZVOLJO SVOJEGA PREDSTAVNIKA

Predstavniku mora delodajalec nuditi udeležbo na 32-urnem izobraževalnem tečaju, hkrati pa mora javiti njegovo ime pristojnim organom. Predstavnik bo moral opraviti tudi letna ažuriranja tečaja (4-urni ali 8-urni tečaj).

B) DELAVCI SE ODLOČIJO, DA MED NJIMI NE BODO IZBRALI PREDSTAVNIKA

V tem primeru je podjetju po uradni poti dodeljen "**teritorialni predstavnik delavcev**" ki ga izberejo sindikalne organizacije delavcev in delodajalcev. Teritorialni predstavnik je zunanja odgovorna oseba, ki bo lahko preverjala stanje varnosti pri delu znotraj posameznih podjetij. Teritorialni predstavnik delavcev še ni bil uveden za vse dejavnosti, počasi pa ga uvajajo tudi za vse ostale sektorje. Trenutno je ta odgovorna oseba operativna v gradbeništvu in obrtništvu. Podjetja, ki se poslužujejo teritorialnega predstavnika delavcev, morajo z njim stopiti v stik vsaj enkrat letno in se domeniti za sestanek. Tudi za tuja podjetja se zahteva, da se prilagodijo zakonodaji in da imenujejo predstavnika.

Izvolitev ali imenovanje predstavnika, lastnega ali teritorialnega, je predvidena tudi v primeru, da ima podjetje enega samega delavca.

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Poleg izobraževanja delavcev s posebnimi funkcijami (odgovorni in zadolženi za prvo pomoč, za protipožarno varnost idr.) mora vsak delavec obiskati "tečaj varnosti pri delu". Vsak delavec mora namreč biti ustrezno usposobljen za delo, ki ga opravlja.

Te tečaje predvideva zakonodaja iz leta 2011, ki je stopila v veljavo leta 2012.

PODJETJA, KI ZAPOSLUJEJO DELAVCE, SO RAZDELJENA V TRI SKUPINE

- 1) Podjetja z **nizko stopnjo tveganja** (pisarne, trgovine, gostilne itd...)
- 2) Podjetja s **srednjo stopnjo tveganja** (kmetijstvo, prevozi itd.)
- 3) Podjetja z **visoko stopnjo tveganja** (proizvodnja, obrtna dejavnost, gradbeništvo itd.)

GLEDE NA STOPNJO TVEGANJA SO PREDVIDENI TEČAJI Z RAZLIČNIM TRAJANJEM

Tečaji so razdeljeni na dva dela:

- a) izobraževanje o **splošnih principih varnosti pri delu** (za vse skupine podjetij trajajo **4 ure**)
- b) **specifično izobraževanje delavcev**. Slednje se razlikuje glede na delo, ki ga vsak delavec opravlja, v ta namen tečaj traja **4 ure (nizko tveganje), 8 ur (srednje tveganje) ali 12 ur (visoko tveganje)**. Skupno trajajo tečaji od 8 do 16 ur. Predvideni so izpopolnjevalni tečaji vsakih pet let.

SPLOŠNA IZOBRAZBA DELAVCEV

Ne glede na zgoraj omenjene tečaje, mora delodajalec stalno obveščati in izobraževati svoje delavce bodisi o varnosti pri delu v podjetju (občasni sestanki), bodisi o uporabi posameznih strojev.

V ta namen so predpisani **občasni sestanki v podjetju**, na katerih so prisotni delodajalec, odgovorni za varnost pri delu, odgovorni za prvo pomoč in protipožarno varnost, predstavnik delavcev in pristojni zdravnik.

Vse izobraževalne dejavnosti morajo biti ustrezno dokumentirane. V ta namen mora delodajalec hraniti vsa potrdila o prisotnosti na tečajih, zapisnike idr. Poleg tega je potrebno, da delavci podpišejo potrdilo o prejemu sredstev za individualno zaščito ter se v njem obvežejo, da bodo ta sredstva (čelado, rokavice, slušalke...) tudi uporabljali.

Omenjeni pisni dokazi bodo bistveni v primeru nezgod na delovnem mestu ali odškodninskih tožb, ki jih sproži delavec; v teh primerih se bo moral podjetnik zagovarjati pred pristojnimi organi ali, v najhujših primerih, pred kazenskim sodnikom.

SANKCIJE

Sankcije v primeru kršitve raznih predpisov o varnosti so zelo stroge in kazenskega značaja.

NEKAJ PRIMEROV:

- v podjetju ni ocene tveganja: pripor od 3 do 6 mesecev, denarna kazen od 2.500 do 6.400 €
- ni imenovan odgovorni za varnost pri delu: pripor od 3 do 6 mesecev, denarna kazen od 2.500 do 6.400 €
- delavci niso ustrezno usposobljeni: pripor od 2 do 4 mesecev, denarna kazen do 4.000,00 €

Zneski kazni se periodično dvignejo še za nekaj odstotkov, nazadnje za 1,9% od 01.07.2018.

Sistem sankcioniranja v primeru kršitve je običajno sledeči:

INŠPEKTOR UGOTOVI NEPRAVILNOST IN DOLOČI DELODAJALCU TERMIN, DA TO KRŠITEV ODPRAVI. ISTOČASNO JAVI IME KRŠITELJA NA JAVNO TOŽILSTVO PRI PRISTOJNEM KAZENSKEM SODIŠČU.

a) podjetnik odpravi nepravilnost

V tem primeru mu bo inšpektor zadal minimalno možno denarno kazen in določil rok, do katerega naj kazen plača. Ob prejemu potrdila o plačilu bo sodišče arhiviralo kazenski postopek.

b) podjetnik ne odpravi nepravilnosti ali ne plača kazni v predvidenem roku

Takrat začne teči kazenski postopek na sodišču, pri katerem se mora podjetnik braniti z zastopstvom odvetnika.

3.3

IZVAJANJE DEL NA ITALIJANSKIH GRADBIŠČIH

Zaradi velikega števila nezgod so inšpekcije po gradbiščih najbolj pogoste, predvsem ko gre za velika gradbišča. Inšpekcije običajno vodijo lokalno Zdravstvena ustanova in Inšpektorat za delo. Slednji večinoma preverja in kaznuje nepravilnosti v zvezi z zaposlovanjem delovne sile (neprijavljeni delavci, pomanjkanje ustrezne izobrazbe, pomanjkanje zdravniških pregledov itd.). Zakonodaja predvideva, da morajo izvajalci del (in njihovi podizvajalci) predložiti naročniku ali glavnemu izvajalcu dokumentacijo, ki potrjuje, da spoštujejo pravila o varnosti pri delu. Ta dokumentacija je predvidena v Prilogi XVII Zak. odl. 81/2008.

Poleg potrdil, da so bile v podjetju imenovane odgovorne osebe za varnost (R.S.P.P., odgovorni za prvo pomoč, za protipožarno varnost, pristojni zdravnik za delo, predstavnik delavcev) ter potrdila o opravljeni oceni tveganja, so specifično potrebni še sledeči dokumenti:

A) POTRDILO O VPISU V REGISTER PODJETIJ (VISURA CAMERALE)	Za slovenska podjetja je treba predložiti <u>redni izpis iz Sodnega / Poslovnega registra</u> , in sicer s prevodom v italijanščino. Rok veljavnosti potrdila je 3 mesece od izdaje.
B) POTRDILO O PLAČANIH DAVKIH IN PRISPEVKIH (DURC – Documento Unico di Regolarità Contributiva)	Slednji se lahko identificira z ustrezno prevedenim potrdilom, ki ga izdaja Finančna uprava Republike Slovenije. Glede plačil zavarovalnih stroškov delavcev pa so <u>potrebni mednarodni obrazci A1</u> : vsak delavec bo dobil obrazec za dobo trajanja gradbišča.
C) VARNOSTNI NAČRT (POS – Piano Operativo Sicurezza)	Gre za oceno tveganja posameznega gradbišča, v katerem so označeni glavni podatki o podjetju, seznam delavcev na gradbišču, profili tveganja, stroji, ki se jih uporablja in drugi podatki. Vsi podjetniki (razen samostojnih podjetnikov), ki delajo na določenem gradbišču, morajo imeti svoj POS. Ob tem obstaja še varnostni načrt celotnega gradbišča, oz. PSC (Piano di Sicurezza e Coordinamento) , ki ga pripravi koordinator gradbišča (običajno inženir ali geometer). Koordinacija je obvezna v določenih primerih, za manjša dela pa ni potrebna. POS pa je vedno obvezen, razen za kratkotrajno dobavo opreme (fornitura).
DOKUMENTACIJA O ČEZMEJNI NAPOTITVI DELAVCEV	Od 26. decembra 2016 morajo podjetja, ki delajo na italijanskem ozemlju, predhodno javiti na spletni strani ital. Ministrstva za delo, da bodo delavci napoteni. Druge obveznosti so hranjenje dokumentacije vsakega napotenega delavca (delovna pogodba, plačilni list, potrdilo o izplačilu plače, evidenca ur, obrazec A1, obrazec M1), obvezno prevedene v italijanščino, ter imenovanje referenta v Italiji.
DRUGA DOKUMENTACIJA	a) Potrdilo o izročitvi sredstev za individualno zaščito b) Seznam napotenih delavcev in njihovi obrazci A1 c) Potrdilo o opravljenih izobraževalnih tečajih in zdravniških pregledih d) Potrdila o skladnosti orodja in opreme z evropskimi predpisi e) Potrdila o opravljenih specifičnih ocenah tveganja

S predstavitvijo zgornje dokumentacije se lahko podjetje upošteva za tehnično in profesionalno sposobno za opravljanje del na gradbišču.

V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da koordinator ne dovoli vstopa na gradbišče. Tudi sam koordinator je lahko denarno kaznovan v primeru pomanjkanja ustrezne kontrole.

POVZETEK

Zakonodaja o varnosti pri delu - Zak. odl. št. 81 iz leta 2008.

Glavne obveznosti za podjetnike

- imenovanje odgovornega za varnost pri delu
- ocena tveganja
- imenovanje drugih obveznih figur, vezanih na varnost
 - 1) odgovorni in zadolženi za prvo pomoč
 - 2) odgovorni in zadolženi za protipožarno tveganje
 - 3) pristojni zdravnik za delo (zdravniški pregledi)
 - 4) predstavnik delavcev
 - 5) drugo osebje (odvisno od dejavnosti podjetja)
- stalno in občasno informiranje in izobraževanje delodajalca in delavcev
- civilna in kazenska odgovornost v primeru kršitev

Delo na gradbišču

- potreba po številnih dokumentih (v italijanskem jeziku oz. prevodu), med katerimi
 - 1) varnostni načrt - POS
 - 2) potrdilo o vpisu podjetja v register podjetij
 - 3) potrdilo o plačanih davkih in prispevkih
 - 4) dokumentacija o napotitvi delavcev
 - 5) drugi dokumenti (potrdila o obiskovanju tečajev, o skladnosti orodja in opreme itd.)
-

4.

OBVEZNOSTI GLEDE VAROVANJA OKOLJA V ITALIJI

BORUT SARDOČ

*Sektor za okoljevarstvo pri SDGZ-Slovenskem deželnem
gospodarskem združenju*

UVOD

Problematika, ki je povezana z varstvom okolja, je v zadnjih letih še posebej aktualna, saj so ljudje o tem vedno bolj osveščeni in so zato na probleme, povezane z okoljem in njegovim varovanjem, še toliko bolj občutljivi.

Tudi v Italiji je tako, predvsem vpričo dejstva, da veliko "zaslugo" za kompleksnost okoljske zakonodaje v tej državi nosijo tako imenovane "eko-mafije", v rokah katerih je velik del nezakonitih poslov, vezanih z odstranjevanjem in skladiščenjem odpadkov.

Po začetnem popolnem pomanjkanju zakonodaje na tem področju, se je državna administracija lotila tematike sistemsko in prvi okolju namenjen zakon sega v leto 1966. Komaj dvajset let kasneje je Italija ustanovila Ministrstvo za okolje. Leta 1997 je bil odobren tako imenovani Odlok Ronchi (Zak. odl. 5. februarja 1997), ki celostno obravnava okoljsko problematiko in ravnanje z odpadki.

Z raznimi kasnejšimi spremembami je danes veljavni ukrep Zak. odl. D.Lgs. 152/2006, tako imenovani "Okoljski zakonik", ki v 6 poglavjih zaobjema skoraj celoten spekter problematik, vezanih na ravnanje z okoljem in odpadki, katere odlok obravnava v 4. poglavju.

V tem poglavju se bomo osredotočili na najpogostejše odpadke, s katerimi imajo opravka slovenska podjetja, to so gradbeni odpadki, za ravnanje s katerimi je v Italiji predviden vpis v posebno evidenco.

Vpis v državno evidenco okoljskih upravljavcev (Albo Nazionale Gestori Ambientali) je predviden tudi za prevozna podjetja, ki odpadke prevažajo v mednarodnem prometu in pri tem prečkajo italijansko ozemlje.

4.1

ZAKONODAJA IN OBVEZNOSTI V ZVEZI Z ODPADKI

ZAKONODAJNI ODLOK D.LGS. 152/2006 in kasnejše spremembe	Osnovni Zakonodajni, v veljavi od 29. aprila 2006, ki v Italiji urejuje problematiko ravnanja z odpadki in ki je v času doživel že precej sprememb in posodobitev.
ODLOKA 3 IN 4 IZ LETA 2016 NACIONALNE EVIDENCE UPRAVLAVCEV Z ODPADKI	Uvedba obveznosti za vpis v evidenco čezmejnih prevoznikov odpadkov preko elektronskega sistema AGEST s celo serijo zahtev.
ODLOK PREDSEDNIKA REPUBLIKE DPR 120/2017	Sprejetje zakonodaje, ki ureja upravljanje z zemljo in kamenjem iz izkopov.

RAVNANJE Z ODPADKI

IZVEDBA GRADBENIH DEL PREDPOSTAVLJA PROIZVODNJO ODPADKOV RAZLIČNIH TIPOLOGIJ:	• Ruševine • Zemlja in kamenje iz izkopov • Leseni in kovinski odpadki (npr. okenski okvirji) • ipd.
PREVOZ ODPADKOV V ČEZMEJNEM OZ. MEDNARODNEM PROMETU	V tem primeru gre za prevoze, ki jih slovenska prevozna podjetja opravljajo za lastne potrebe (npr. slovenski odstranjevalec odpadkov, ki odpadke iz tujine prevaža na predelavo ali odstranjevanje v Slovenijo), oz. za profesionalne prevoze s strani podjetij, ki za svoje naročnike prevažajo odpadke na relaciji tujina-Italija, Italija-tujina oz. tujina-tranzit preko Italije-tujina. Tovrstni prevozi so podvrženi evropski uredbi 1013/2006 in njenim kasnejšim spremembam ter povezanim dogovorom, npr. Bazelska konvencija oz. odločbi OVSE. Kabotaža z odpadki je v Italiji prepovedana.

OBVEZNOSTI V ZVEZI Z ODPADKI

Odpadke iz gradnje in izkopov (po evropskem Klasifikacijskem Seznamu Odpadkov: številka KSO 170.XXX) se lahko odpelje v avtorizirana odlagališča v Italiji, spremljati pa jih mora izpolnjeni obrazec za prevoz odpadkov, oz. jih lahko odpeljemo v tujino (EU uredba 1013/2006).

V register moramo zabeležiti vse povzročene in odpeljane nenevarne (KSO 170.XXX) in nevarne odpadke iz gradnje in izkopov (številka KSO 170.XXX*) ter ostale tipologije posebnih odpadkov, če ima podjetje več kot 10 zaposlenih. Če so odpadki namenjeni v tujino, se moramo poslužiti Aneksa VII EU uredbe 1013/2006.

ZA PREVOZ ODPADKOV V ITALIJANSKE DEPONIE OZ. PREDELOVALNE CENTRE LAHKO:

- se poslužujemo avtoriziranih prevoznikov odpadkov: t.j. profesionalnih prevoznikov odpadkov (kategorije 4 ali 5), če so bili odpadki povzročeni na italijanskem ozemlju
- vpišemo podjetje v posebno kategorijo evidence okoljskih upravljavcev za prevoz za lastne potrebe, če imamo sedež oz. stalno organizacijo v Italiji z registrirano ustrezno dejavnostjo podjetja. (kategorija 2-bis), kategorijo 4 ali 5, če prevažamo odpadke tretjih subjektov ali v kategorijo 6, če je izvor odpadkov tujina.

ZA PREVOZ ODPADKOV IZ ITALIJE NA DEPONIO OZ. PREDELOVALNI CENTER V TUJINI:

- vpišemo podjetje v posebno kategorijo evidence okoljskih upravljavcev za čezmejni prevoz odpadkov (kategorija 6), ali se poslužujemo podjetja, ki je v to kategorijo že vpisano.

4.2

EVIDENCA OKOLJSKIH UPRAVLJAVCEV ALBO GESTORI AMBIENTALI

KATEGORIJE VPISA V EVIDENCO OKOLJSKIH UPRAVLJALCEV,

kot po Odloku z dne 3. junija 2014, št. 120 objavljenem na Uradnem listu št. 195 z dne 23.8.2014

KATEGORIJA 1	Zbiralci in prevozniki komunalnih odpadkov; Kategorija ima več podkategorij (D1 do D7)
KATEGORIJA 2-bis	Povzročitelji nenevarnih odpadkov, ki jih obenem zbirajo ter prevažajo za lastne potrebe ter nevarnih odpadkov v količinah, ki ne presegajo 30 kg ali litrov dnevno, v skladu s členom 212, točka 8, Zak. odl. 152/06
KATEGORIJA 2-ter	Zbiranje in prevoz nenevarnih barvnih in nebarvnih kovin, ki izhajajo iz komunalnih odpadkov (vpišejo se lahko samo dobrodelna društva in verske organizacije)
KATEGORIJA 3-bis	Distributerji in inštalaterji električne in elektronske opreme (EEO), prevozniki odpadne EEO za proizvajalce ali servisni centri in vzdrževalci EEO, kot so opredeljeni z odlokom Ministrstva za okolje in Ministrstva za gospodarski razvoj št. 65/2010;
KATEGORIJA 4	Zbiranje in prevoz nenevarnih posebnih odpadkov tretjih subjektov

Profil 2-bis	Zbiranje in prevoz nenevarnih odpadkov za lastne potrebe z istimi vozili, ki so vpisana za profesionalni prevoz v kategorijo 4
KATEGORIJA 4-bis	Zbiranje in prevoz nenevarnih barvnih in nebarvnih kovin
KATEGORIJA 5	Zbiranje in prevoz nevarnih posebnih odpadkov tretjih subjektov
KATEGORIJA 6	Profesionalni prevozniki, ki opravljajo izključno čezmejne prevoze (ITA-tujina, tujina-ITA, tujina-tranzit preko ITA-tujina), kot predvideno po 3. odstavku člena 194 Zak. odloka 152/2006 na podlagi Uredbe EU 1013/2006 ter povezanih mednarodnih norm.
KATEGORIJA 7	Logistični operaterji na železniških terminalih, lukah, kjer se začasno skladiščijo odpadki (trenutno še neaktivna kategorija)
KATEGORIJA 8	Posredništvo in trgovina z odpadki brez njihovega posedovanja
KATEGORIJA 9	Sanacija onesnaženih območij
KATEGORIJA 10	Sanacija območij in odstranjevanje materialov, ki vsebujejo azbest

VPIS V EVIDENCO OKOLJSKIH UPRAVLJALCEV (ALBO GESTORI AMBIENTALI) ZA SAMOPOVZROČITELJE ODPADKOV

kategorija 2bis (D.LGS. 152/2006, ČL. 212, ODST. 8)) – POENOSTAVLJENI VPIS

ZAHTEVJE ZA VPIS:

- **Sedež oz. stalno organizacijo ali domicil** v Italiji z registrirano ustrezno dejavnostjo podjetja.
- **Italijanske registrske tablice vozil** (vlačilcev, polpriklopnikov in prikolic).
- **Potrdilo o plačanih davkih in prispevkih** v Italiji (D.U.R.C.) oz. Sloveniji (potrdilo izda FURS).
- **Privolitev** osebk (fizične ali pravne osebe) pri katerem podjetje registrira domicil v Italiji oz. druga veljavna listina, ki dokazuje sedež ali stalno organizacijo podjetja v Italiji.
- **Izjavo o nepovezanosti z organiziranim kriminalom.**
- **Vplačilo državne takse** v višini 168 €.
- **Vplačilo letne pristojbine** v višini 50 € (ob izdaji oz. prvo leto se vplača proporcionalni znesek glede mesec izdaje dovoljenja).
- **2 koleka** v višini 16,00 €.
- Plačilo **pristojbin** Trgovinski Zbornici v višini 10 €.
- Predložitev tozadavne vloge v elektronski obliki preko vmesnika **"AGEST telematico"**.

POENOSTAVLJENI POSTOPEK VPISA VELJA ZA NASLEDNJI PRIMER:

- Samo-proizvajalci, ki za lastne potrebe prevažajo na italijanske deponije in predelovalne centre **nenevarne posebne odpadke v neomejenih količinah** in/ali prevažajo posebne **nevarne odpadke do največ 30 kg ali 30 litrov dnevno**. Kraj povzročitve odpadka je italijansko ozemlje.
- **Povzročitelj odpadka ni naročnik del, temveč podjetje, ki izvaja storitev rušenja, izkopa in prevoza odpadkov.**

SPREMEMBE VPISA (odgovorna oseba, sedež, kode odpadkov, registrske tablice vozil)	Katerokoli spremenbo v podjetju je potrebno sporočiti pristojnemu uradu najkasneje v roku 30 dni od nastale spremembe preko vloge za spremembo v elektronski obliki, ki jo je potrebno naložiti na vmesnik " AGEST telematico " in predvideva: • Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 10€. • 2 koleka v višini 16,00 € (enega za vlogo enega za odločbo o spremembi).
IZBRIS	V primeru, da podjetje ne opravlja več tovrstne dejavnosti mora poskrbeti za izbris , ki predvideva: • Izpolnitev in predložitev tozadavne vloge pristojni Trgovinski Zbornici v elektronski obliki preko vmesnika "AGEST telematico". • Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 10€. • 2 koleka v višini 16,00 € (enega za vlogo enega za odločbo o izbrisu).
TRAJANJE POSTOPKA	• Običajno traja postopek vpisa, ob predložitvi vseh potrebnih dokumentov, najmanj mesec dni, saj je potreben sklep komisije pristojnega urada, ki se sestaja približno enkrat mesečno. • Ob vložitvi prošnji za spremembo je postopek izdaje dovoljenja lahko krajši v primeru, da podjetje na lastno odgovornost prosi za začasno dovoljenje, ki traja 60 dni in velja do izdaje dokončnega potrdila o spremembi s strani pristojne komisije urada Albo Gestori Ambientali.
TRAJANJE DOVOLJENJA	• Dovoljenje je avtomatično podaljšano za eno leto s plačilom letne pristojbine 50 €, ki jo je treba pristojnemu uradu (Albo Gestori Ambientali) plačati do 30. aprila. • Dovoljenje traja 10 let in se ga lahko obnovi s predstavitvijo ustrezne dokumentacije za revizijo vpisa.
PREVOZ ODPADKOV	• Na vsakem vozilu, ki prevaža odpadke mora biti kopija dovoljenja in njegovih morebitnih sprememb ter izjava o skladnosti z izvirnikom, ki jo podpiše zakoniti zastopnik oz. odgovorna oseba v podjetju.

Evidenca ima poleg prej omenjene kategorije, za katero je predviden poenostavljeni postopek za vpis, še **datne kategorije**, za katere velja vpis po **rednem postopku**; pri slednjem je potrebno zagotoviti npr. profesionalno usposobljenost, finančno zmogljivost, primerno opremo, imeti odgovornega tehnika in opraviti tehnični pregled ustreznosti vozil ter imeti licenco za komercialni prevoz blaga itd.

VPIS V EVIDENCO OKOLJSKIH UPRAVLJALCEV (ALBO GESTORI AMBIENTALI) ZA PROFESIONALNE PREVOZNIKE NENEVARNIH IN NEVARNIH ODPADKOV

Kategoriji 4 in 5 (D.LGS. 152/2006, ČL. 212, ODST. 5))

ZAHTEVJE ZA VPIS:

- **Sedež, stalno organizacijo ali domicil** (poštni naslov) **v Italiji**.
- **Italijanske registrske tablice vozil** (vlačilcev, polpriklopnikov in prikolic).
- **Potrdilo o plačanih davkih in prispevkih** v Italiji (*D.U.R.C.*) oz. Sloveniji (potrdilo izda FURS).
- **Privolitev osebk**a (fizične ali pravne osebe) pri katerem podjetje registrira domicil v Italiji oz. druga veljavna listina, ki dokazuje sedež ali stalno organizacijo podjetja v Italiji.
- **Kopijo osebnega dokumenta** vseh zakonitih zastopnikov podjetja.
- **Izjavo o nepovezanosti z organiziranim kriminalom**.
- **Licenco** za opravljanje prevozov v cestnem prometu.
- Predložitev ustreznih dokazil o **finančni sposobnosti** glede na razred vpisa (če ima podjetje licenco EU za prevoz blaga, je oproščen predstavitve dodatnih dokazil s tem v zvezi).
- Imenovanje vsaj ene **odgovorne osebe za ravnanje z odpadki** z za to dejavnost potrebnimi pogoji in izobrazbo.
- Kopijo **prometnih dovoljenj** vseh vozil (vlačilcev in prikolic ter polpriklopnikov, ki jih bo podjetje uporabljalo za prevoz odpadkov) – vpišejo se lahko samo italijanske registrske oznake (v primeru najema ali lizinga so potrebne tudi najemne oz. lizinške pogodbe).
- **Izjavo RT (*Responsabile Tecnico*) o tehnični ustreznosti vozil**, ki jo izpolni in podpiše eden izmed zakonitih zastopnikov kot odgovorni za dejavnost prevoza odpadkov v podjetju in vsebuje vse opise in specifikacije vozil ter seznam odpadkov. Izjava RT je potrebna za vse tipologije vozil, razen za vlačilce.
- Vplačilo **pristojbin** Trgovinski zbornici v višini 90€; 2 **koleka** v višini 16,00 € (eden za vlogo, eden za dovoljenje).
- Vplačilo **letne pristojbine** (višina je odvisna od razreda vpisa).
- Vplačilo **državne takse** v višini 168 €.
- Predložitev tozadevne **vloge** pristojnemu uradu Albo Gestori Ambientali pri Trgovinski Zbornici **v elektronski obliki** preko vmesnika "**AGEST telematico**".

SPREMEMBE VPISA (odgovorna oseba, sedež, šifre odpadkov, registrske tablice vozil)

- Katerokoli **spremenbo** v podjetju je potrebno **sporočiti pristojnemu uradu** najkasneje **v roku 30 dni** od datuma spremembe z vlogo za spremembo v elektronski obliki preko vmesnika "**AGEST telematico**", ki predvideva:
- Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 90€.
 - 2 koleka v višini 16,00 € (enega za vlogo enega za odločbo).

IZBRIS

- V primeru, da podjetje ne opravlja več tovrstne dejavnosti, mora **poskrbeti za izbris**, ki predvideva:
- Izpolnitev in predložitev tozadevne vloge v originalu Evidenci Okoljskih Upravljavcev pri pristojni Trgovinski Zbornici in v elektronski obliki preko vmesnika "**AGEST telematico**".
 - Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 90€ za družbe (za S.P.-je brezplačno).
 - 2 koleka v višini 16,00 € (enega za vlogo enega za odločbo o izbrisu).

TRAJANJE POSTOPKA	• Običajno traja postopek za vpis, spremembo ali izbris, ob predložitvi vseh potrebnih dokumentov, najmanj mesec dni, saj mora o vpisu sklepati komisija pristojnega urada, ki se sestaja približno enkrat mesečno. • Ob vložitvi prošnji za spremembo je postopek izdaje dovoljenja lahko krajši v primeru, da podjetje na lastno odgovornost prosi za začasno dovoljenje, ki traja 60 dni in velja do izdaje dokončnega potrdila o spremembi s strani pristojne komisije urada Albo Gestori Ambientali.
TRAJANJE DOVOLJENJA	• Dovoljenje je avtomatično podaljšano za eno leto s plačilom letne pristojbine, ki je odvisna od razreda vpisa (A, B, C, D, E, F) vezanega na količino letno prepeljanih odpadkov (od razreda F: 150 € za količino odpadkov do 3.000 ton letno do razreda A 1.800,00 €: za količine od 200.000 ton letno)*. • Dovoljenje traja 5 let in se ga lahko obnovi s predstavitvijo ustrezne dokumentacije za revizijo vpisa.
PREVOZ ODPADKOV	• Na vsakem vozilu, ki prevaža odpadke, mora biti kopija dovoljenja in njegovih morebitnih sprememb, katere spremlja izjava o skladnosti z izvirnikom, ki jo podpiše pravni zastopnik oz. odgovorna oseba v podjetju, ter kopija osebnega dokumenta podpisnika. • Poleg tega mora vsak prevoz spremljati izpolnjen identifikacijski formular za odpadke. • Prepeljane odpadke je potrebno zabeležiti v register za odpadke.
PREVOZ NEVARNIH ODPADKOV – Kategorija 5	V primeru prevoza nevarnih odpadkov se mora podjetje vpisati tudi v sistem elektronske sledljivosti odpadkov SISTRI ter evidence o prepeljanih nevarnih odpadkih voditi elektronsko. Potrebno je preveriti, če je ta odpadek zapade tudi pod ADR zakonodajo.

Pred nekaj leti so uvedli tudi novo kategorijo, v katero so se lahko, poenostavljeno, vpisala vsa tuja podjetja (EU in izven EU), ki so opravljala izključno čezmejne prevoze odpadkov po italijanskem ozemlju (Uredba E.S. 1013/2006 in kasnejše spremembe).

Leta 2016 so pogoje, ki jih pristojni urad Albo Gestori Ambientali zahteva za profesionalne prevoznike, ki se vpišejo v kategoriji 4 in 5, poenotili in uvedli **kategorijo 6 namenjeno prevoznikom** (italijanskim, EU in izven EU), ki s tem vpisom lahko **opravljajo izključno čezmejne prevoze**, to se pravi: ITA-tujina, tujina-ITA, tujina-tranzit preko ITA-tujina. S to kategorijo so torej **prepovedani kabotažni prevozi odpadkov**.

VPIŠ V EVIDENCO OKOLJSKIH UPRAVLJALCEV (ALBO GESTORI AMBIENTALI) ZA ČEZMEJNE PREVOZNIKE ODPADKOV

Kategorija 6 (D.LGS. 152/2006, ČL. 194, ODST. 3))

ZAHTEV ZA VPIS:

- **Sedež, stalno organizacijo, domicil** (poštni naslov) v Italiji ali registrirano in veljavno certificirano elektronsko pošto (**PEC – posta elettronica certificata**).
- **Privolitev osebk**a (fizične ali pravne osebe) pri katerem podjetje registrira domicil v Italiji oz. druga veljavna listina, ki dokazuje sedež ali stalno organizacijo podjetja v Italiji.
- Kopija **osebnega dokumenta** vseh zakonitih zastopnikov podjetja.
- Overjeni, apostilirani in sodno prevedeni izpisek iz **kazenske evidence** za vse zakonite zastopnike v podjetju.
- Overjeni, apostilirani in sodno prevedeni **izpis iz AJ PES**-a kjer je razviden naziv podjetja, sedež, zakoniti zastopniki, družbeniki, dejavnost podjetja, ID št. za DDV, morebiten stečaj oz. prisilna poravnava.
- Overjeni, apostilirani in sodno prevedeni **potrdilo FURS** o plačanih davkih in prispevkih.
- Overjena, apostilirana in sodno prevedena kopija licence za mednarodni prevoz blaga oz. evropsko **licenco za prevoz blaga** (v primeru, da gre za prevoz za lastne potrebe in podjetje nima licence, morda predložiti potrdilo o bančni sposobnosti v višini 9.000€ za prvo vozilo in 5.000€ za vsako naslednje vozilo, ki ga želi vpisati v evidenco).
- Overjena, apostilirana in sodno prevedena kopija potrdila Ministrstva za okolje-**ARSO** za prevoz odpadkov.
- Overjene, apostilirane in sodno prevedene kopije vseh **prometnih dovoljenj vozil** (vlačilcev in prikolic ter polpriklopnikov, ki jih podjetje namerava uporabljati za prevoz odpadkov); v primeru, da so vozila na lizing ali v najemu, je potrebno priložiti v italijanščino prevedena dokazila (najemne oz. lizinske pogodbe, ipd.).
- **Izjava RT (Responsabile Tecnico) o tehnični ustreznosti vozil**, ki jo izpolni in podpiše eden izmed zakonitih zastopnikov kot odgovorni za dejavnost prevoza odpadkov v podjetju in vsebuje vse opise in specifikacije vozil ter seznam odpadkov. Izjava RT je potrebna za vse tipologije vozil, razen za vlačilce.
- **Izjavo o podatkih podjetja in družbenikih**.
- **Imenovanje** vsaj ene **odgovorne osebe za ravnanje z odpadki** (RT-*Responsabile tecnico*). Trenutno lahko to funkcijo pokriva oz. opravlja eden izmed zakonitih zastopnikov v podjetju (pogoje oz. potrebno izobrazbo nacionalni odbor evidence okoljskih upravljavcev še ni določil).
- **2 koleka** v višini 16,00 € (eden za vlogo, eden za dovoljenje).
- Vplačilo **pristojbine** Trgovinski zbornici v višini 90€.
- Vplačilo **državne** takse v višini 168 €.
- Vplačilo letne pristojbine Albo vezane na razred vpisa in na mesec izdaje dovoljenja*.
- **Predložitev** tozadavne **vloge** pristojnemu uradu Albo Gestori Ambientali pri Trgovinski Zbornici v elektronski obliki preko vmesnika **"AGEST telematico"**.

OPOZORILO: vsa potrdila oz. listine, ki jih je potrebno predstaviti, ne smejo biti starejša od 6 mesecev, prometna dovoljenja pa morajo imeti veljavni oz. opravljeni tehnični pregled vozila.

SPREMEMBE VPISA (odgovorna oseba, sedež, šifre odpadkov, registrske tablice vozil)	Katerokoli spremembo v podjetju je potrebno sporočiti v roku 30 dni pristojnemu uradu preko vloge za spremembo (v elektronski obliki preko vmesnika "AGEST telematico"), ki predvideva: • Izpolnitev in predložitev tozadevne vloge Evidenci Okoljskih Upravljavcev pri pristojni Trgovinski Zbornici. • Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 90€, 2 kolka v višini 16,00 € (eden za vlogo, eden za dovoljenje).
IZBRIS	V primeru, da podjetje ne opravlja več tovrstne dejavnosti, mora poskrbeti za izbris, ki predvideva: • Izpolnitev in predložitev tozadevne vloge Evidenci Okoljskih Upravljavcev pri pristojni Trgovinski Zbornici v elektronski obliki preko vmesnika "AGEST telematico" • Vplačilo pristojbin Trgovinski zbornici v višini 90€ za družbe (za s.p.- se pristojbina ne zaračuna). • 2 koleka v višini 16,00 € (enega za vlogo, enega za odločbo o izbrisu).
TRAJANJE POSTOPKA	• Ob predložitvi vseh potrebnih dokumentov traja postopek za vpis, spremembo ali izbris, običajno najmanj mesec dni, saj mora o vpisu sklepati komisija pristojnega urada, ki se sestaja približno enkrat mesečno. • Ob vložitvi prošnje za spremembo je postopek izdaje dovoljenja lahko krajši v primeru, da podjetje na lastno odgovornost prosi za začasno dovoljenje, ki velja do izdaje dokončnega potrdila o spremembi s strani pristojne komisije urada <i>Albo Gestori Ambientali</i>.
"APOSTILLE" IN SODNO OVERJENI PREVODI	• Za določene dokumente, ki se prilagajo k vlogi za ureditev vpisa, je potrebna t.i. "apostille". Apostille je posebna mednarodna overitev pristnosti podpisa oz. listine uvedena s Haaško konvencijo iz leta 1961. Za apostilo je v Sloveniji potrebno zaprositi na okrožnem sodišču. Pristojnemu uradu na sodišču je potrebno predstaviti dokumente v izvirniku oziroma overjene kopije, potrjene od notarja ali upravne enote. Obstaja tudi postopek legalizacije, ki pa je bistveno daljši in bolj zapleten, saj je potrebno dokumente overjati preko konzularnih predstavništev države, v kateri želimo uveljavljati določen dokument oz. listino. • Vsi zgoraj navedeni dokumenti morajo biti tudi sodno prevedeni v italijanščino. • Za sodni prevod lahko poskrbi sodni tolmač, ki je za to registriran v lastni državi, ali pa se dokumente sodno prevede v italijanščino na sodiščih v Italiji (predvideno je kolkovanje listin).
TRAJANJE DOVOLJENJA	• Dovoljenje je avtomatično podaljšano za eno leto s plačilom letne pristojbine, ki je odvisna od razreda vpisa (A, B, C, D, E, F), vezanega na količino letno prepeljanih odpadkov (od razreda F: 150 € za količino odpadkov do 3.000 ton letno do razreda A 1.800,00 €: za količine nad 200.000 ton letno)*. • Dovoljenje traja 5 let in se ga lahko obnovi s predstavitvijo ustrezne dokumentacije za revizijo vpisa.
PREVOZ NE-NEVARNIH ODPADKOV IZ ZELENEGA SEZNAMA	• Na vsakem vozilu, ki prevaža odpadke mora biti kopija dovoljenja in njegovih morebitnih sprememb, katere spremlja izjava o skladnosti z izvirnikom, ki jo podpiše pravni zastopnik oz. odgovorna oseba v podjetju ter kopija osebnega dokumenta podpisnika. • Odpadke iz zelenega seznama mora spremljati izpolnjena priloga- Aneks VII evropske uredbe 1013/2006.

PREVOZ NEVARNIH ODPADKOV –	- V primeru prevoza nevarnih odpadkov se mora podjetje vpisati tudi v sistem elektronske sledljivosti odpadkov SISTRI ter voditi evidence o prepeljanih nevarnih odpadkih elektronsko preko usb ključka, internetne povezave in namestitve črne skrinjice z GPS anteno na vsakem vozilu. - Preden podjetje opravi prevoz, mora tudi preveriti ali odpadki, ki jih namerava prevažati, spadajo v zeleni seznam uredbe 1013/2006. V primeru, da je temu tako, se odpadke prevaža le z Aneksom VII omenjene uredbe, sicer je potrebno, bodisi za mednarodne prevoze kot za tranzit odpadkov, pri pristojnih organih vložiti prošnjo za predhodno pisno soglasje. - Na vozila je treba pritrčiti kovinsko tablo ali nalepko, na kateri je izpisana črka "R". Tabla mora biti pričvrščena na zadnji desni del vozila, tako da je dobro vidna. Tudi na predmete, ki se prevažajo je potrebno pritrčiti nalepko s črko "R".
KODE ODPADKOV in KONČNA ŠTEVILKA 99	- Podjetje lahko v Italiji pridobi dovoljenje za prevoz izključno za odpadke, za katere ima že dovoljenje v lastni državi. - Opadke s končno številko 99 lahko podjetje vpiše v seznam odpadkov, ki jih lahko prepelje samo pod pogojem, da kodo odpadka točno definira (v prošnji za vpis) v skladu s poglavjem v katerem se dotična koda odpadka nahaja.
PREVOZ ODPADKOV Z VOZILI NAMENJENIMI ZA PREVOZ ŽIVIL	V vozilih oz. posodah, v katerih prevažamo nevarne odpadke, ne smemo prevažati živila (Uredba ES 852/2004 (Priloga II, poglavje IV)).

*RAZRED VPISA

Podjetje se lahko vpiše v določeni razred, samo če izpolnjuje minimalne pogoje, ki so navedeni v poljih pod vsakim razredom (skupna nosilnost vozil v tonah in število zaposlenih v podjetju). Na primer: če se želi podjetje vpisati v E razred, mora imeti vsaj 2 zaposlena in vsaj 2 toni skupne nosilnosti vozil. Ko se podjetje vpiše v E razred, mora poravnati letno pristojbino v višini 350,00€ in ne sme presegati 6.000 ton letno prepeljanih odpadkov.

RAZRED VPISA (A, B, C, D, E, F) glede na letno prepeljano količino odpadkov		A	B	C	D	E	F
	Letno prepeljana količina odpadkov	Nad 200.000 ton letno	Od 60.000 do 200.000 ton letno	Od 15.000 do 60.000 ton letno	Od 6.000 do 15.000 ton letno	Od 3.000 do 6.000 ton letno	Do 3.000 ton letno
	Skupna nosilnost vozil v tonah	160	100	30	8	2	1
	Število zaposlenih v podjetju	16	9	4	2	2	1
Letna pristojbina na osnovi razreda vpisa		1.800,00 € letno	1.300,00 € letno	1.000,00 € letno	750,00 € letno	350,00 € letno	150,00 € letno

4.3

POSEBEN REŽIM ZA ZEMLJO IN KAMENJE IZ IZKOPOV

Za zemljo in kamenje iz izkopov veljajo posebna pravila, ki jih izključujejo iz režima odpadkov, v zadnjih letih pa je zakonodaja glede tega doživela tudi precej sprememb. Trenutno veljajo za zemljo in kamenje iz izkopov različni režimi in sicer: za gradbišča in izkope pod 6000 m³ in tisti, ki so podvrženi tudi oceni vpliva na okolje (**AIA** ali **VIA**). Trenutno veljavna zakonodaja na tem področju je odlok predsednika republike DPR 120/2017.

Naročnik oz. povzročitelj izkopa, preko **nadomestne notarske izjave** (DPR445/2000), potrdi pristojni javni upravi in deželni agenciji za varovanje okolja (**ARPA**) mejne vrednosti in značilnosti izkopanega materiala, ki morajo ustrezati določilom 4. Člena odloka DPR120/2017.

Nadomestno notarsko izjavo o uporabi je potrebno predstaviti (za **majhna gradbišča do 6000 kubičnih metrov** ali **gradbišča nad 6000 kubičnih metrov, ki niso podvržena oceni vpliva na okolje (VIA, AIA)**, najkasneje **15 dni pred začetkom** izkopa. V primeru gradbišč nad 6000 kubičnih metrov, podvrženih oceni vpliva na okolje, pa je potrebno predstaviti **načrt uporabe izkopanega materiala**.

V obeh primerih pa mora zemljo, ki bo odpeljana izven gradbišča, spremljati obrazec prisoten v prilogi 7 omenjenega odloka.

Neresnične oz. zavajajoče izjave bodo imele kot posledico takojšnjo ukinitve posebnega režima za izkopani material, ki bo zapadel pod režim odpadkov in bo potrebno tako z njim tudi ravnati (register za odpadke, formularji).

Načrt uporabe oz. izjavo lahko tudi spremenimo v roku 15 dni od nastale spremembe (povečanje izkopa, različna lokacija začasnega skladiščenja ali kraja odlaganja, sprememba načina izkopavanja...), moramo pa o tem obvestiti pristojne organe, ki lahko v roku 60 dni (odvisno od spremembe) zahtevajo dodatna pojasnila. Po pretekle roku brez zahtevkov s strani pristojnih organov lahko štejemo spremembo za odobreno.

Izkopano zemljo bomo lahko torej, skladno z načrtom, uporabili v istem gradbišču, ali na drugi lokaciji.

V vsakem primeru pa bo potrebno predstaviti **izjavo o uporabi izkopanega materiala** (kot predvideno v prilogi 8), katero bo potrebno poslati v rokih, ki jih navaja načrtu za uporabo izkopanega materiala oz. v nadomestni notarski izjavi.

Zakonski osnovi za **izključitev zemlje in kamenja iz izkopov iz režima odpadkov** sta člena 184-bis Zak.odl. Dlgs 152/2006 in 4. člen odloka DPR 120/2017. Zemlja in kamenje morata ustrezati nekaterim določilom kot npr. dejstvu da izvirata iz dejavnosti, katere glavni namen ni proizvodnja tega materiala, je pa z njo tesno povezana (npr. izkop gradbene jame za postavitve hiše in kleti: namen ni izkop jame, temveč izgradnja objekta); uporaba izkopanega materiala je zakonita in ga je možno uporabiti brez kakršne koli nadaljnje obdelave, razen običajnih industrijskih postopkov (Glede zadnje točke naj poudarimo, da kot običajne industrijske postopke štejemo vse tiste, ki ne spreminjajo kemijsko-fizičnih lastnosti materiala); če izkopana zemlja vsebuje tudi ostanke, ki niso naravnega izvora (npr. gradbeni material), ta ne sme presežati 20% teže celotnega izkopa.

Neoporečnost izkopanega materiala zagotavlja z izjavo prijavitelj na lastno odgovornost, zato da lahko to dokaže pa je potrebno poskrbeti za **laboratorijsko analizo**, ki bo prikazala, da v izkopani zemlji ni snovi, ki presegajo mejnih vrednosti, katere so zakonsko določene (stolpca A in B razpredelnica 1, priloga 5, 4. del Zak.odl. 152/2006).

Prevoz izkopanega materiala izven kraja izkopa oz. gradbišča, na drugo lokacijo za začasno skladiščenje ali nadaljnjo uporabo je možen s posebnim obrazcem, ki je bil vključen v odlok DPR 120/2017, ki ureja režim zemlje in kamenja iz izkopov.

4.4

FORMALNE OBVEZNOSTI GLEDE RAVNANJA Z ODPADKI

PODJETJA, KI SE UKVARJAJO S PREVOZOM NENEVARNIH ODPADKOV ZA LASTNE POTREBE (kategorija 2-bis)	• Podjetje pridobi potrdilo s seznamom registrskih tablic in kod odpadkov, katerih je povzročitelj in katere lahko prevaža; kopijo potrdila in izjavo o skladnosti z izvirnikom, kateri je priložena kopija osebnega dokumenta odgovorne osebe mora biti na vsakem vozilu, ki opravlja tovrstne prevoze. • Podjetje nabavi in brezplačno overovi na Trgovinskih Zbornicah ali Davčnih uradih obrazce (formularje) za identifikacijo odpadka (FIR) (v 4 izvodih - povzročitelj - prevoznik - odlagališče - povzročitelj) ter obrazec izpolnjuje pri vsakem prevozu. • Podjetje nabavi in overovi na Trgovinskih Zbornicah ali Davčnih uradih register za odpadke (strošek 25€). Vpisovati je potrebno povzročene in/ali prepeljane tipologije posebnih in nevarnih odpadkov; vpis v register mora biti opravljen vsakih 10 delovnih dni.
PROFESIONALNI PREVOZ ODPADKOV (kategoriji 4 in 5)	• Veljajo enaka pravila kot pri prejšnji kategoriji (kopija potrdila, obrazec za prevoz in register za odpadke). Register za odpadke je potrebno ažurirati v roku 48 ur od vsakega prevoza. • Če gre za nevarne odpadke, morajo slediti še zakonodaji ADR (če je to predvideno za tipologijo odpadka). • Letno je potrebno pripraviti prijavo prepeljanih odpadkov (MUD – kategorije 4 in 5).
ČEZMEJNI PREVOZNIKI ODPADKOV (kategorija 6)	• Na vozilih je potrebno hraniti kopije dovoljenja in kasnejših sprememb ter izjavo o skladnosti z izvirnikom in kopijo osebnega dokumenta odgovorne osebe. Prevoze odpadkov ne spremljajo formularji, temveč obrazec v prilogi Aneks VII iz uredbe EU 1013/2006. V primeru določenih tipologij odpadkov je potrebno poskrbeti za predhodno pisno soglasje pristojnih organov.
PODJETJA, KI SO POVZROČITELJI ODPADKOV	a) Podjetja nabavijo in overijo na Trgovinskih Zbornicah register za odpadke. Vpisovati morajo proizvedene tipologije nevarnih in nenevarnih posebnih odpadkov; vpis v register mora biti opravljen vsakih 10 delovnih dni. b) Podjetja morajo poleg tega poskrbeti, da skladiščene posebne odpadke odvedejo, ko dosežejo prostornino 30 m³ odpadkov, od katerih največ 10 m³ nevarnih odpadkov, oz. za manjše količine vsaj enkrat letno (s prevozom do avtoriziranega odlagališča z lastnim vozilom, če ima podjetje dovoljenje za prevoz, oz. preko specializiranega prevoznika odpadkov).

PODJETJA, KI RAVNAJO Z NEVARNIMI ODPADKI oz.

z nenevarnimi posebnimi odpadki iz obrtnih, industrijskih, dejavnosti odstranjevanja in predelave odpadkov in ki imajo več kot 10 zaposlenih ter podjetja, ki se ukvarjajo s prevozom nevarnih odpadkov za tretje in ki upravljajo odlagališča, se ukvarjajo s čiščenjem vode in mulja oz. drugo obdelavo odpadne vode in z zmanjševanjem izpustov

Morajo voditi evidence o odpadkih preko registra ter letno **pripraviti prijavo odpadkov (MUD)**

Če je odpadek oz. snov temu podvržena, mora podjetje izpolnjevati tudi vse pogoje za **ADR** prevoze oz. za čezmejne prevoze odpadkov s postopkom predhodnega soglasja (EU 1013/2006)

V kolikor so podjetja povzročitelji odpadkov, ki jih lahko klasificiramo bodisi kot nenevarne oz. nevarne po evropski klasifikaciji odpadkov KSO, mora podjetje poskrbeti za analizo odpadka pri pooblaščenem laboratoriju in s tem določiti nenevarnost odpadka oz. razrede nevarnosti.

OBRAZEC ZA PREVOZ ODPADKOV ZNOTRAJ ITALIJE

FORMULARIO RIFIUTI	D.Lgs. del 5 febbraio 1997, n. 22 (art. 15 e successive modifiche ed integrazioni) D.M. del 1° APRILE 1998, N. 145 Direttiva Ministero Ambiente 9 aprile 2002	Numero di registro	Data di emissione del formulario

1 PRODUTTORE O DETENTORE

Denominazione o Ragione Sociale

Luogo di destinazione

Cod. fis.

N. Aut./Albo:

Del

2 DESTINATARIO

Denominazione o Ragione Sociale

ARI srl

Luogo di destinazione

Via Milano, 27045 Casteggio

Cod. fis.

02064650183

N. Aut./Albo:

49/2005 - R

Del

28/11/2005

3 TRASPORTATORE

Denominazione o Ragione Sociale

Luogo di destinazione

Cod. fis.

N. Aut./Albo:

Del

Trasporto di rifiuti non pericolosi prodotti nel proprio stabilimento ☐ di _____

ANNOTAZIONI

4 CARATTERISTICHE DEL RIFIUTO

Denominazione / Descrizione del rifiuto _____

CODICE del RIFIUTO	STATO FISICO	1	2	3	4	CARATTERISTICHE DI PERICOLO	N. COLLI/CONTENITORI
CER / _____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

5 DESTINAZIONE DEL RIFIUTO

☐ Recupero

☐ Smaltimento

D 1

CARATTERISTICHE CHIMICO-FISICHE

Vedi analisi n° _____

6 QUANTITÀ

☐ Kg

P. lordo _____

7 PERCORSO

Se diverso dal più breve _____

8 TRASPORTO SOTTOPOSTO A NORMATIVA ADR/RID

☐ SI

☐ NO

Tara _____

☐ Peso da verificarsi a destino

9 FIRME

FIRMA DEL PRODUTTORE / DETENTORE

FIRMA DEL TRASPORTATORE

10 MODALITÀ E MEZZO DI TRASPORTO

Targa automezzo _____ Targa rimorchio _____

Cognome e Nome

Conducente _____

Data e Ora Inizio trasporto _____

11 RISERVATO AL DESTINATARIO

Si dichiara che il carico è stato: ☐ Accettato per intero

☐ Accettato per la seguente quantità: ☐ Litri _____

☐ Respinto per le seguenti motivazioni: _____

Data _____

Ora _____

Firma del destinatario _____

OBRAZEC, KI SPREMLJA ČEZMEJNE POŠILJKE ODPADKOV IZ ZELENEGA SEZNAMA

Uredba (ES) št. 1013/2006 o pošiljkah odpadkov – člen 18 -Pošiljke odpadkov, ki jih spremljajo določene informacije

ANEKS VII

PODATKI, KI SPREMLJAJO POŠILJKE ODPADKOV, KOT JE NAVEDENO V ČLENU 3(2) IN (4)

Podatki o pošiljki⁽¹⁾

1. Oseba, ki pripravi pošiljko: Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov:		2. Uvoznik/Prejemnik Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov:	
3. Dejanska količina: Tone (Mg): m ³ :		4. Dejanski datum pošiljke:	
5.(a) prvi prevoznik ⁽²⁾: Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov: Prevozno sredstvo: Datum prevzema: Podpis:	5.(b) drugi prevoznik: Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov: Prevozno sredstvo: Datum prevzema: Podpis:	5.(c) tretji prevoznik: Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov: Prevozno sredstvo: Datum prevzema: Podpis:	
6. Povzročitelj odpadkov ⁽³⁾ Izvirni povzročitelj(-i), novi povzročitelj(-i) ali zbiralec: Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov:		8. Postopek predelave (ali če je ustrezno, postopek odstranjevanja v primeru odpadkov, navedenih v členu 3(4)): Oznaka R (predelava)/oznaka D (odstranjevanje):	
		9. Opis odpadkov:	

7. Objekt za predelavo ☐ Laboratorij ☐ Ime: Naslov: Kontaktna oseba: Tel.: Telefaks: E-naslov:		10. Označevanje odpadkov (vpiši ustrezne oznake): (i) Baselska konvencija – Priloga IX: (ii) OECD (če je različna od (i)) : (iii) Priloga IIIA ⁽⁴⁾ : (iv) Priloga IIIB ⁽⁵⁾ : (v) Seznam odpadkov ES: (vi) Nacionalna oznaka:	
11. Zadevne države:			
Država izvoza/država odpreme	Tranzitna država		Država uvoza/ciljna država
12. Izjava osebe, ki pripravi pošiljko: Potrjujem, da so zgornji podatki po moji najboljši vednosti popolni in pravilni. Potrjujem tudi, da so bile s prejemnikom pisno prevzete pogodbene obveznosti z učinkom <i>(ni potrebno v primeru odpadkov, ki so navedeni v členu 3(4))</i> : Ime: Datum: Podpis:			
13. Podpis prejemnika ob prejemu odpadkov: Ime: Datum: Podpis:			
IZPOLNIJO PRISTOJNE OSEBE OBJEKTA ZA PREDELAVO ALI LABORATORIJA:			
14. Pošiljka, prejeta v objektu za predelavo ☐ ali laboratoriju ☐ Prejeta količina: tone (Mg): m ³ : Ime: Datum: Podpis:			

(¹) Podatki, ki spremljajo pošiljke odpadkov na zelenem seznamu odpadkov, namenjenih za predelavo, ali pošiljke odpadkov, namenjenih za laboratorijsko analizo v skladu z Uredbo (ES) št. 1013/2006. Za izpolnjevanje tega dokumenta glej tudi ustrezna posebna navodila iz Priloge IC k Uredbi (ES) št. 1013/2006.

(²) Če so več kot trije prevozniki, se priložijo podatki, zahtevani v poljih 5.(a), (b), (c).

(³) Če oseba, ki pripravi pošiljko, ni povzročitelj ali zbiralec, se priložijo podatki o povzročitelju ali zbiralcu.

(⁴) Uporabiti je treba ustrezne oznake, kot so navedene v Prilogi IIIA k Uredbi (ES) št. 1013/2006, po potrebi v vrstnem redu. Nekatere baselske klasifikacijske številke, npr. B1100, B3010 in B3020 so, kot je navedeno v Prilogi IIIA, omejene samo na specifične vrste odpadkov.

(⁵) Treba je uporabljati oznake BEU k Uredbi (ES) št. 1013/2006.

4.5 KAZNI

Zakonodaja o upravljanju odpadkov predvideva zelo visoke kazni za prestopnike:

Prekršek	Kazen
NEDOVOLJENO ODLAGANJE ODPADKOV ALI ONESNAŽENJE VODA ALI PODTALNIC	Globa od 300 € do 3000 € za nenevarne odpadke; v primeru nevarnih se globa poviša do dvakratnega zneska.
NEDOVOLJENO UPRAVLJANJE Z ODPADKI (PREVOZ, SKLADIŠČENJE, TRGOVANJE, IDR.)	Globa od 2.600 € do 26.000€ ter možnost zaporne kazni do 1 leta (do 2 let, če gre za nevarne odpadke) .
NEPRAVILNOSTI V ZVEZI Z REGISTRI (MANJKAJOČ ALI NEPOPOLN REGISTER)	Globa od 2.600 € do 15.500 € (za podjetja z manj kot 15 zaposlenih so globe nekoliko nižje in gredo od 1.040 € do 6.200 €). Globa se poviša do 93.000€, če se upravlja z nevarnimi odpadki, odgovorna oseba pa je suspendirana s funkcije upravljanja podjetja do enega leta. Registre je treba hraniti za dobo 5 let.
NEPRAVILNOSTI V ZVEZI Z OBRAZCI ZA PREVOZ ODPADKOV	Globa od 1.600€ do 9.300€ za neprisotnost ali nepopolnost formularja, v primeru nevarnih odpadkov zaporna kazen do 2 let. Obrazce za prevoz je treba hraniti za dobo 5 let.

Kazni se znižajo, če je mogoče podatke rekonstruirati iz drugih virov in je podjetnik deloval v dobri veri. Poleg zgoraj omenjenih kazni je, v primeru nedovoljenega prevoza odpadkov, predvidena tudi zaplemba vozila za obdobje 12 mesecev.

Zadolženi za nadzor so vsi organi pregona, vključno z mestnim redarstvom, ki ima v Italiji višje pristojnosti kot npr. v Sloveniji (policija, karabinjerji, lokalna policija, gozdna straža in finančna policija).

POVZETEK:

- Zakonodaja je na področju okolja v Italiji zelo zapletena in v nenehnem spreminjanju.
 - Za ne spoštovanje pravil so predvidene hude denarne in v nekaterih primerih tudi zaporne kazni.
 - Neznanka je novi sistem sledljivosti odpadkov SISTRI, ki predstavlja pravo kopernikansko revolucijo v sistemu ravnanja z odpadki in zapisovanjem evidenc o povzročenih in prenesenih oz. predelanih odpadkih.
 - Preden se odpravite v Italijo za izvedbo npr. gradbenih del ali prevoza odpadnega papirja, plastike ali aluminija, morate preveriti ali imate vse pogoje za upravljanje z odpadki oz. da se za odvoz odpadkov poslužujete avtoriziranih profesionalnih prevoznikov.
 - Pri ravnanju z odpadki morate biti zelo pozorni in se, preden začnete z deli, pozanimajte, kam boste, ali vam bodo odpadke odvažali in če imate za to dejavnost vso zahtevano dokumentacijo in dovoljenja. Čas, ki je potreben za pridobitev dovoljenja in dokumentacija, ki jo je potrebno predstaviti, sta precej obširna in zapletena, zato se, preden prevzamete posel, ki predpostavlja tudi ravnanje z odpadki, pozanimajte ali imate za to vsa potrebna dovoljenja.
-

5.

OBVEZNOSTI PODJETJA PRED IN PO VSTOPU NA GRADBIŠČE

GEOM. ALAN OBERDAN

*Predsednik sekcije samostojnih poklicev pri Slovenskem
deželnem gospodarskem združenju*

UVOD

V zadnjih letih, še zlasti po padcu meje in vstopu Slovenije v Evropsko Unijo, smo priča vedno večjemu pretoku gospodarskih izmenjav in vedno več podjetij se odloča za posel na sosednjem trgu.

Če meje padejo iz dneva v dan, se zadeve ne spremenijo zelo hitro za ljudi in niti za trge. Sosednja tržišča so podvržena različnim zakonitostim in so odvisna od različnih ravnotežij in sistemov uprave. Zato je potrebno, da se za naskok tujega trga temeljito in pravočasno pripravimo.

Slovenska gradbena podjetja, ki so se podala na italijanski trg, so povečini dobro marketinško pripravljena in organizirana. To vsekakor pomeni, da so se v glavnem dobro pripravila. Vseeno pa to še ni dovolj, saj pride v praksi velikokrat do težav, še zlasti pri usklajevanju dokumentacije, zakonodaje in ne nazadnje pri odnosu do gradbišča ter mentaliteti nadzornih organov.

Podjetje, ki pride v Italijo, naj bo to samostojno podjetje ali družba, je seveda povsem istoveteno italijanskemu podjetju. Bodisi slovenska, kot tudi italijanska zakonodaja, izvirata iz evropskih uredb, vendar vsaka država po svoje tolmači te uredbe in zaradi tega pride do večjih ali manjših neskladij pri dokumentaciji.

Glede na to, da v Italiji nadzorni organi zelo slabo obvladajo tuje jezike - pri tem slovenščina ni izjema - bi bilo primerno, da se vsaj osnovna dokumentacija prevede v italijanščino. Poleg tega je poznavanje uradov, mentalitete in ne nazadnje italijanske zakonodaje bistvenega pomena, da ne pride do nepotrebnih zapletov, oz. da se problematike rešijo čim prej in na najenostavnejši način.

Zakonodaja je seveda v gradbenem sektorju zelo obsežna in v stalnem razvoju. Vsakodnevno se sprejemajo novi zakoni, odloki, uredbe in okrožnice, katerim je potrebno slediti. Ta določila se večkrat med sabo prepletajo, tako da je dobro poznavanje zakonodaje, oz. vpogleda v celotno sliko bistvenega pomena.

Žal zakonodaja ne zadeva samo tehnike in projektantov, marveč tudi podjetnike, ki lahko ob nepoznavanju razmer, sicer v dobri veri, zagrešijo tudi kazenske prekrške, ki pa so zelo strogo kaznovani.

5.1

STORITVE, KI JIH PROJEKTANTI SDGZ NUDIJO SLOVENSKIM OBRTNIKOM IN PODJETNIKOM OPRAVLJANJE PROFESIONALNE-INTELEKTUALNE DEJAVNOSTI

Slovenski profesionalci (geometri, inženirji, arhitekti), včlanjeni v SDGZ, s tehnično asistenco podjetja Servis doo-srl, so lahko v oporo in pomoč pri pripravi potrebne dokumentacije za nemoteno opravljanje dela na gradbišču v Italiji.

V nadaljevanju so navedeni poglavitni zakoni iz gradbeništva in splošno stanje zakonodaje za opravljanje profesionalne dejavnosti.

Poleg tega so še shematično prikazani pogoji za začetek del na gradbišču, katera je potrebna projektna dokumentacija, katera so potrebna zavarovanja in obveznosti, ki jih ima izvajalec del na gradbišču ter postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja v Italiji.

OPRAVLJANJE PROFESIONALNE-INTELEKTUALNE DEJAVNOSTI

ZAKONSKI ODLOK ŠT. 59 Z DNE 26.3.2010	Uvaja v italijansko zakonodajo evropsko uredbo ES 123/2006 in urejuje ekonomske aktivnosti podjetniškega ali profesionalnega značaja na skupnem evropskem tržišču.
VPIS	Za vpis bo odgovarjala teritorialno pristojna Stanovska Zbornica in ne bo več treba čakati na ministrsko privoljenje.
POKLICNE KVALIFIKACIJE PROFESIONALCEV	Sprejete so v roku največ 2 mesecev, če je dokumentacija brezhibna.

Slovenski projektanti so tako istoveteni s kolegi onstran meje. Uvaja se sistem recipročnosti. Sistem se komaj vzpostavlja, na vidiku je še precej operativnih ovir. Profesionalci so v Italiji, kot v Sloveniji, vključeni v stanovske zbornice (Albi in Collegi), vpis v katere je pogoj za opravljanje dejavnosti. Za posebne dejavnosti so še predvideni posebni sezname, ki jih upravlja pristojno ministrstvo. Ohranjanje kvalifikacije je podvrženo stalnemu strokovnem izpopolnjevanju.

5.2

ZAKONODAJA IN OBVEZNOSTI NA GRADBIŠČIH V ITALIJI

ENOTNO BESEDILO O GRADBENEM SEKTORJU. ODL. PREDSED. REP. 6. JUNIJ 2001, ŠT. 380	To je temeljni odlok, ki ureja gradnjo objektov v Italiji . V slovenščini: Odlok predsednika republike št. 380 z dne 6. junija 2001 - Enotno besedilo o zakonodajnih odredbah in predpisih v gradbeništvu .
DEŽ. ZAK. 5 Z DNE 23. FEBRUARJA 2007 IN DEŽ. ZAK. 19 Z DNE 11. NOVEMBRA 2009	Avtonomna dežela Furlanija-Juljska krajina ima svojo gradbeno in urbanistično zakonodajo, katero urejata: - Zakon 5/2007: točno določa urbanistično usmeritev prostorskih načrtov in občinskih gradbenih pravilnikov; - Zakon 19/2009: pa urejuje gradbene dejavnosti in prekrške .
OKOLJEVARSTVO	Približno 75-80% tržaškega ozemlja je podvrženega okoljevarstveni služnosti (krajinskim omejitvam); državna okoljevarstvena normativa izhaja iz Zakonodajnega odloka št. 42/2004 .
SPOMENIŠKO VARSTVO	Spada pod Ministrstvo za okolje in prostor in ima na takšnih območjih zelo velik vpliv tako v fazi odobritve načrtov, kot tudi v fazi izvajanja del (gradbeni prekršek na takšnem območju je npr. podvržen kazenski ovadbi).

Treba je upoštevati tudi vse občinske pravilnike (tu vlada velika zmešnjava, saj ima vsaka Občina svojega). Zakonski odlok "Salva Italia" zakon št. 133 iz dne 12.09.2014 uvaja poenotenje občinskih pravilnikov, posamezne krajevne uprave, pa se temu počasi prilagajajo.

GRADNJA – POGOJI ZA ZAČETEK GRADNJE

Gradbeno dovoljenje (Permesso di costruire) ali Prijava o začetku del, ki nadomešča gradbeno dovoljenje (D.I.A.-Denuncia di inizio attività in alternativa al permesso di costruire) ali Potrjeno poročanje o začetku del oz. aktivnosti (S.C.I.A.-Segnalazione certificata di inizio attività) ali Sporočilo dejavnosti proste gradnje (Comunicazione attività in edilizia libera)

NAČRTI	Načrt arhitekture (predstavitev na občinski urad), načrt statike (predstavitev na občinski urad in deželni urad), načrt strojnih in elektroinstalacij (predstavitev na občinski urad), načrt akustike (predstavitev na občinski urad), načrt varnosti gradbišča, geološka in geo-statična ekspertiza.
PISMENA POGODBA	Pogodba med naročnikom in izvajalcem
IMENOVANJE NADZORA	Lahko je tu ena sama oseba ali več odgovornih: nadzor del, nadzor statike, nadzor varnosti, nadzor inštalacij itd.)
UREJENO GRADBIŠČE	Ograja, tabla, slačilnice in WC, menza, skladišča

Če v pogojih za razpis ni predvideno drugače, zakoličenje ni naloga izvajalca. Prijava začetka del na občinski urad, na inšpektorat za delo in na ASS (Krajevno zdravstveno podjetje).

PROJEKTNA DOKUMENTACIJA

Za projektno dokumentacijo z gradbenimi dovoljenji je pristojen naročnik

GLAVNO GRADBENO DOVOLJENJE IZDA OBČINA	Glede na namembnost objekta ali glede na njegovo lokacijo izdajo dovoljenja, oz. soglasja, tudi drugi subjekti, kot npr. Ministrstvo za okolje in prostor (Spomeniško varstvo), Gasilci, Deželna uprava za gozdove, Pokrajina, ANAS - družba za upravljanje državnih cest...).
GLEDE NA TIPOLOGIJO OBJEKTOV POZNAMO VRSTO GRADBENIH DOVOLJENJ OZ. PRIJAV	• Gradbeno dovoljenje (<i>Permesso di costruire</i>) • Prijava o začetku del (<i>Denuncia di inizio attività - D.I.A.</i>) • Potrjeno poročanje o začetku del (<i>Segnalazione certificata di inizio attività - S.C.I.A.</i>) • Sporočilo dejavnosti proste gradnje (<i>Comunicazione attività in edilizia libera</i>)

Po zakonu je točno določeno, kateremu dovoljenju oz. prijavi je podvržena posamezna gradbena dejavnost. V glavnem je potrebno dovoljenje za katerokoli spremembo obstoječega stanja. Izvzeta so samo manjša vzdrževalna dela in manjša dela v notranjosti zgradbe.

Varnostni načrt gradbišča P.S.C. (*Piano di sicurezza e coordinamento*) pripravi koordinator varnosti in zdravja na gradbišču.

ZAVAROVANJE

PO ZAKONU SO INVESTITOR, NOSILEC GRADBENEGA DOVOLJENJA, IZVAJALEC IN NADZORNIK SOODGOVORNI ZA	• -Vse kar se dogaja v gradbišču • -Spoštovanje varnostnih pravil • -Upoštevanje vseh pogojev, predpisanih v gradbenem dovoljenju
ODGOVORNOST ZA DIREKTNO ŠKODO	Izvajalec mora biti zavarovan za odgovornost za direktno škodo, ki jo lahko povzroči tretjim osebam . Višina zavarovane vsote mora biti sorazmerna zahtevnosti objekta. Pri javnih delih je zavarovanje obvezno in v razpisu je določena minimalna zavarovana vsota, pri delih s fizičnimi osebami pa je zavarovanje neobvezno, vendar priporočljivo.

OBVEZNOSTI IZVAJALCA DEL

1. Izvajalec mora biti **pravna oseba**, vpisana v register podjetij pri Trgovinski zbornici, slovenska podjetja pa morajo imeti potrdilo o vpisu podjetja (AJPES).

2. Je lahko **fizična oseba** samo takrat, ko "izvaja dela v lastni režiji", torej ko je naročnik in izvajalec istočasno, to velja samo za fizične osebe.

3. V kolikor se izvajalec prijavi na javne razpise za izvedbo javnih del mora imeti t.i. **Potrdilo SOA** zato, da lahko konkurira v različnih kategorijah glede na velikost investicije.

-
4. Za velika gradbišča izvajalec **imenuje odgovornega na gradbišču** (*responsabile del cantiere*), ki je lahko:
- a. **podjetnik sam** (*titolare dell'impresa*)
 - b. **zaposlen delavec s primerno višješolsko izobrazbo** (*dipendente con un titolo di studio adeguato*).
-
5. Podjetje normalno poskrbi za **gradbiščno tablo**, ki mora vsebovati: opis dela, št. in datum gradbenega dovoljenja, ime lastnika in investitorja, ime projektanta/ov, ime nadzornika/ov, ime koordinatorja za varnost in zdravje na gradbišču, naziv izvajalca del, ime odgovornega za varnost na gradbišču, ime odgovornega na gradbišču datum začetka del in pri večjih delih (obvezno pri javnih delih) vrednost investicije in vrednost investicije za varnost.
-
6. Izvajalec mora izročiti naročniku svoj **Varnostni načrt P.O.S. (Piano Operativo per la Sicurezza)**, sestavljen na podlagi P.S.C.-ja, za specifično gradbišče, ki ga mora koordinator odobriti pred vstopom na gradbišče.
-
7. Izvajalec mora zagotoviti varnost delavcev, mimoidočih, prometa, sosednje lastnine ter varnost same gradnje in del, ki se izvajajo na gradbišču.
-
8. Vsi delavci na gradbišču morajo imeti razpoznavno izkaznico s fotografijo, na kateri mora biti naveden: ime in priimek, ime delodajalca, datum zaposlitve in v primeru, da gre za podizvajalca pa tudi dovoljenje za pod-izvajalska dela. Za samostojne podjetnike mora biti naveden tudi naročnik.
-
9. Za podjetja iz držav članic mora biti prisotna na gradbišču kopija obrazca A1 za zdravstveno zavarovanje v Italiji.
-
10. Izvajalec mora izvajati dela po odobrenih projektih, upoštevajoč gradbena pravila in pravila gradbene stroke, predvsem skladno z varnostnim načrtom.
-
11. Izvajalec mora vgrajevati ustrezne gradbene proizvode in na koncu mora izdati potrdila o skladnosti za vsak vgrajen proizvod (*certificati di conformità*).
-
12. Izvajalec opravi preizkuse na materialih, kot so npr. beton in armatura, v pooblaščenih laboratorijih in investitorju izroči dokazilo o ustreznem materialu.
-
13. Izvajalec vodi gradbeni dnevnik (ni predpisan za dela s fizičnimi osebami) in vodi knjigo obračunskih izmer, ki jo potrdi nadzornik.
-
14. Pri ugotovitvi pomanjkljivosti v načrtih mora nemudoma obvestiti nadzornika in projektanta.
-
15. Odgovorni vodja gradbišča sodeluje z nadzornikom in mu omogoči vsak potreben pregled.
-
16. Izvajalec sam, ali preko podizvajalca, primerno odnaša v pooblaščen deponije gradbene odpadke s pooblaščenim prevoznikom.
-
17. Če ni v pogodbi predpisano drugače, je Projekt izvedenih del naloga izvajalca samo za inštalacije.
-
18. Dokazilo o ustreznosti inštalacij (tako električnih, kot strojnih) je dolžnost izvajalca, ki izda t.i. **Certificato di conformità dell'impianto**. Ni pa dolžnost izvajalca priprava dokazila o ustreznosti objekta (**Certificato di conformità dell'opera**), katerega izda nadzornik.
- Vsa dokazila so seveda sestavni del dokumentacije za pridobitev uporabnega dovoljenja.

PODROBNEJŠI PREGLED OBVEZNOSTI PER ZAČETKOM GRADNJE

1. Kopija gradbenega dovoljenja (investitor)
2. Kopija vseh načrtov (investitor)
3. Kopija Poročila o začetku del, tako na Občino kot na Inšpektorat za delo in Krajevno zdravstveno enoto (investitor)
4. Kopija Dovoljenja o akustičnem onesnaževanju (investitor)
5. Kopija Dovoljenja o začasni zasedbi javnih površin in plačila jamščine (investitor ali izvajalec)
6. Pogodba
7. Privacy - privolitev glede uporabe osebnih podatkov
8. Načrt za varnost PSC (investitor)
9. Varnostni načrt izvajalca za gradbišče POS (izvajalec)
10. Vpis v register podjetij pri pristojni Trgovinski zbornici (izvajalec)
11. Načrt za postavitev, rabo in demontažo odrov PIMUS - *Piano di montaggio uso e smontaggio dei ponteggi* (izvajalec)
12. Načrt gradbenega odra v primeru da je oder višji od 20 m, ali je izven tovarniške sheme in dokazilo o skladnosti materialov za zidarski oder (izvajalec)
13. Gradbiščna tabla in oprema: razne opozorilne table, utripajoče svetilke, opozorilni trak, ozemljitvene palice, ipd (izvajalec)
14. Glavni električni in vodovodni priključki (investitor ali izvajalec)
15. Certifikat skladnosti električnih napeljav in ozemljitve (izvajalec)
16. Ozemljitev električnih napeljav v gradbišču, glavna električna omarica in poročilo na bivši ISPESL - *Istituto superiore prevenzione e sicurezza sul lavoro* - Visoki inštitut za preventivo in varstvo pri delu (izvajalec) – naloge ukinjenega zavoda je prevzel INAIL
17. Prijava del na INAIL - *Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro* - Državni inštitut za zavarovanje proti nezgodam pri delu (izvajalec)
18. Urediti: WC s tekočo toplo vodo, slačilnice, menzo, skladišče (izvajalec)
19. Ograditi gradbišče (izvajalec)
20. Imeti razpoznavne izkaznice za vsakega delavca (izvajalec)
21. Razna potrdila o skladnosti uporabljenega orodja in opreme – CEE (izvajalec)
22. Trimesečno poročilo o pregledu nosilnih vrvi in verig pri dvigalnih strojih (izvajalec)
23. DURC - Documento unico di regolarità contributiva - Potrdilo davčne uprave (FURS) o rednem plačilu davkov in prispevkov (izvajalec)
24. Kopije potrdil o opravljenih zdravniških pregledih (izvajalec)
25. Opravljeni premiki javnih storitev: elektrika, voda, telefon, plin itd. (izvajalec)
26. Potrdilo investitorja in Občine za koriščenje olajšav vezani na DDV (investitor)
27. Dovolilnice za izredne prevoze (izvajalec)
28. Za morebitne podizvajalce (izvajalec):
 - a. Pogodba
 - b. Vpis v register podjetij pri pristojni Trgovinski zbornici
 - c. Izjava o vpogledu varnostnega načrta
 - d. Varnostni plan podjetja
 - e. DURC

GRADBENA ZAKONODAJA PREDVIDEVA DVE OBLIKI UPORABNEGA DOVOLJENJA

- **Potrdilo za bivanje** *Certificato di abitabilità*
- **Potrdilo ustreznosti ali ustrezne opremljenosti** – *Certificato di agibilità*

Oboje izda Občina po predložitvi vse potrebne dokumentacije.

5.3 POSTOPEK ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA V ITALIJI

1) PREDPRIPRAVA

NALOG	Investitor da nalog projektantu, da preveri možnost izvedbe želenih del.
ZBIRANJE INFORMACIJ	Projektant zbira vse informacije o možnostih in pogojih gradnje pri vseh subjektih, ki bodo izdajali mnenja ali soglasja: Občinski tehnični urad, Kataster, Urad za zemljiško knjigo, Ministrstvo za okolje in prostor, Deželna uprava za gozdove, Pokrajina, Dežela, ANAS. Glede na pomembnost objekta projektanti zbirajo predhodne informacije tudi pri Krajevnem zdravstvenem podjetju (A.S.S.) in pri Gasilski upravi (VV.FF.). Vse probleme v zvezi z lastništvom rešimo takoj, preden začnemo s postopkom za izdajo Gradbenega dovoljenja.

2) NAČRTOVANJE IN IZDAJA GRADBENEGA DOVOLJENJA

NALOGE in IDEJNA ZASNOVA	Idejna zasnova objekta: izraz potreb in želja investitorja. Opredelitev gradbenega posega in podpis naloga projektantu/om.
GEODETSKI POSNETEK	Podlaga projektu in sestavni del grafičnega elaborata projekta.
ARHITEKTURNI PROJEKT (AP): GRAFIČNI DEL, TEHNIČNO POROČILO in FOTOGRAFSKA DOKUMENTACIJA	Na podlagi idejne zasnove in pogojev gradnje izdela projektant arhitekturni projekt s prostorskimi shemami, tlorisi, prerezi, fasadami in tehničnim poročilom. Dopolnjuje dokumentacijo fotografski elaborat in tehnično okoljevarstveno poročilo (če je zazidljiva površina so potrebna soglasja Ministrstva za okolje in prostor).
GEOLOŠKO IN GEOMEHANSKO POROČILO	Geološke analize terena, določitev nosilnosti in tipologije temeljev in podpornih konstrukcij. Določitev potresnih značilnosti območja gradnje.
SLUŽNOSTNE POGODBE	Služnostne pogodbe (prehod, parkiranje, pogled...) morajo biti pisane v Zemljiški knjigi .

VLOGA ZA GRADBENO DOVOLJENJE IN OBČINSKI DAVEK	Sledi vloga za gradbeno dovoljenje na Občini. Po pozitivnem mnenju gradbene komisije se plača občinski davek in upravne takse. Občina izda gradbeno dovoljenje .
DRUGA SOGLASJA	Glede na namembnost objekta in na njegovo lokacijo se zbirajo soglasja tudi pri drugih subjektih (Ministrstvo za okolje in prostor, Deželna uprava za gozdove, Pokrajina, Dežela, ANAS, Gasilska uprava ...).
POPIS DEL Z REKAPITULACIJO	Popis del uporabljamo za izbiranje izvajalcev del.
VARNOST NA GRADBIŠČU	Imenovanje "koordinatorja za projektiranje"; sestava "načrta za varnost in koordinacijo" s tehničnim elaboratom zgradbe (v prilogi s popisom del v zvezi z varnostjo na gradbišču za zbiranje izvajalcev)

3) ZAČETEK DEL

NAČRT ELEKTRO INŠTALACIJ	Načrt elektroinštalacij pošljemo na Občino.
NAČRT STROJNIH INŠTALACIJ	Načrt strojnih Inštalacij s prikazom toplotnih karakteristik objekta pošljemo na Občino.
VARNOST NA GRADBIŠČU	Z začetnim sporočilom na Krajevno zdravstveno enoto in na Krajevno direkcijo za delo investitor imenuje Koordinatorja za izvajanje, izvajalca in odgovornega za varnost na gradbišču .
POROČILO O ZAČETKU DEL	S poročilom o začetku del na Občino investitor imenuje nadzornika in sporoči seznam izvajalcev s priloženo dokumentacijo, predvideno po zakonu o varnosti pri delu.
PROJEKTI ZA IZVEDBO: GRAFIČNI DEL S TEHNIČNIM POROČILOM	Grafični elaborati v merilu 1:50 z detajli 1:25, 1: 20, 1:10
NAČRT STATIKE	Statični izračun konstrukcij s pozicijskim načrtom in armaturnim in protipotresnim načrtom. Načrt pošljemo na Deželo in sočasno imenujemo vodjo nadzora za statiko.

4) KONČNA FAZA

PROJEKT IZVEDENIH DEL - ARHITEKTURA	V kolikor se izvedena dela razlikujejo od projektiranih, se predstavi na Občino načrt izvedenih del .
PROJEKT IZVEDENIH DEL - STATIKA	V kolikor se izvedena dela razlikujejo od projektiranih, se predstavi na Deželo načrt izvedenih del .
PROJEKT IZVEDENIH DEL - INŠTALACIJE	V kolikor se izvedena dela razlikujejo od projektiranih, se predstavi na Občino načrt izvedenih del za vse inštalacije .
KATASTER IN ZEMLJIŠKA KNJIGA	Vpis v uradne evidence.
TEHNIČNI PREGLED	Tehnični pregled statike opravi poverjeni inženir, ki ga imenuje investitor.

POTRDILO O SKLADNOSTI	Nadzor in izvajalska podjetja izdajo potrdila o skladnosti del.
RAZNA POTRDLILA	Glede na namembnost in pomembnost zgradbe se zahtevajo še druga potrdila (protipožarno potrdilo, energetska potrdilo itd.).
PROŠNJA ZA PRIDOBITEV UPORABNEGA DOVOLJENJA	Vlogo za uporabno dovoljenje predstavimo na Občino s certifikati in vpisom v kataster.
IZDAJA UPORABNEGA DOVOLJENJA	Nadzorni tehnik opravi pregled zgradbe in župan izda uporabno dovoljenje.

POVZETEK:

Zakonodaja v gradbenem sektorju se nenehno spreminja, tako na državni, kot na lokalni ravni zaradi:

- 1) vse pogostejših nesreč (tudi hudih) na gradbiščih zaradi pomanjkljivih varnostnih ukrepov in zaradi nespoštovanja varnostnih pravil s strani izvajalca;
- 2) iskanja davčnih utajevalcev;
- 3) spreminjanja novih Občinskih prostorskih načrtov, ki se prilagajajo Deželnemu splošnemu prostorskemu načrtu;
- 4) sprejemanja novih Podrobnostnih prostorskih občinskih načrtov, predvsem v vaških jedrih in zaščiteneih mestnih središčih;

Zaradi vsega tega se je potrebno primerno pozanimati, ko želimo poslovati v Italiji.

REGULIRANE DEJAVNOSTI V ITALIJI

Dejavnost:

- kozmetični saloni
- frizerski saloni za moške in ženske
- posredniške agencije
- trgovina na drobno in na debelo z živili
- potujoče trgovine
- trgovine z zlatom, srebrom, dragimi kamni in nakitom
- slaščičarne, pekarnice in sladoledarne
- gostinski obrati
- hoteli in vsakovrstni nastanitveni obrati
- potovalne agencije
- cestni tovorni promet in potniški promet
- avtopopravljalci (avtokleparji in avtoličarji, avtomehaniki, avtoelektričarji, vulkanizerji)
- inštalaterji (električarji, termoinštalaterji, strojne inštalacije, inštalacija anten, inštalacija in vzdrževanje dvigal...)
- agencija za zaposlovanje in posredovanje dela

Agenzia delle entrate

Davčni urad

A.E.E. - Apparecchiature Elettriche ed Elettroniche

E.E.O. - Električna in Elektronska Oprema

Azienda sanitaria

Javno podjetje za zdravstvene storitve (javna ustanova, ki skrbi za zdravstvo in higieno bivaločih v Italiji. Razdeljena je na območne ustanove. Med pristojnostmi je tudi preprečevanje in preverjanje zdravja in varnosti na delovnem mestu, tako da skrbi za spoštovanje predpisov o varnosti znotraj podjetij in na gradbiščih.)

Albo Artigiani

Albo delle imprese artigiane - register obrtnikov

Albo Gestori Ambientali

Evidenca okoljskih upravljalcev pri Ministrstvu za okolje s svojimi območnimi enotami

Appalto

Zakup

C.C.I.A.A. (Camera di commercio, industria, artigianato e agricoltura)

Zbornica za trgovino, industrijo, obrt in kmetijstvo, krajše

TRGOVINSKA ZBORNICA

Ustanova, organizirana na lokalni ravni, ki vodi register podjetij (Registro delle imprese) in v katero je vpis obvezen

Cantiere

Gradbišče

Cassa Edile

Gradbena blagajna

Certificato di abitabilità

Potrdilo o ustreznosti za bivanje

Certificato di agibilità

Potrdilo ustreznosti, oz. ustreznosti opremljenosti

Certificato di conformità

Potrdilo o skladnosti

Certificato di conformità

dell'impianto

Potrdilo o ustreznosti napeljave

Certificato SOA (Società Organismi di Attestazione)

Potrdilo, ki ga v zvezi z ustreznostjo podjetja, da kandidira pri javnem razpisu, izdajajo pooblašene Družbe/organizmi za potrjevanje - SOA

Commercialista

Davčni svetovalec

Comune

Občina*

ComUnica

(Comunicazione Unica)

Poenotena izjava novi postopek, ki je stopil v veljavo 1. aprila 2010 in s katerim se lahko ustanovi ali zapre podjetje ter sporoči katerokoli spremembo dejavnosti slednjega

Consulente del lavoro

Svetovalec za delo - profesionalna figura, ki se poklicno ukvarja s problematiko vezano na delovno silo

D.I.A.

(Denuncia di inizio attività)

Akt, ki ga je treba predložiti na pristojni urad javne uprave ob začetku dejavnosti

D.P.I. - dispositivi di protezione individuale

Osebna zaščitna sredstva, oz. oprema

D.U.R.C. (Documento Unico Regolarità Contributiva)

POTRDILO O PLAČANIH DAVKIH IN PRISPEVKIH - potrdilo, ki ga izda zavod za socialno skrbstvo (INPS) in ki potrjuje plačilo davkov in prispevkov s strani podjetja

Datore di lavoro

Delodajalec

Dipendente con un titolo di studio adeguato

Zaposlen delavec s primerno izobrazbo

Direzione provinciale del Lavoro - (D.P.L.) - Ispettorato del lavoro

Pokrajinska direkcija za delo - Inšpektorat za delo - javna ustanova, ki skrbi za pravilno izvajanje predpisov v zvezi z zaposlovanjem delovne sile.

Ditta individuale

Samostojni podjetnik, S.P.

Documento di valutazione dei rischi

Dokument o oceni tveganja

Giornale dei Lavori

Gradbeni dnevnik - dokument, kjer izvajalec zabeleži napredovanje delovnih faz, prisotnost delavcev na gradbišču, idr.

H.A.C.C.P. - Hazard Analysis and Critical Control Points

Analiza tveganja in ugotavljanja kritičnih kontrolnih točk, ki zadeva varnost prehrane

Identificazione diretta ai fini IVA

Identifikacijska številka za namene DDV

INAIL

Istituto Nazionale Infortuni sul Lavoro - Državna ustanova za nesreče na delovnem mestu

INPS

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale - Državna ustanova za socialno varstvo

IRAP

Imposta Regionale sulle Attività Produttive - Deželni davek na proizvodne dejavnosti

IRES

Imposta sul reddito delle società - Davek od dohodka pravnih oseb

IRPEF

Imposta sul Reddito delle Persone Fisiche - Dohodnina

Questura (Kvestura)

Krajevna policijska izpostava (pokrajinski sedež državne policije)

Medico competente

Pristojni zdravnik za varnost pri delu (funkcijo lahko opravlja samo zdravnik z ustrežno izobrazbo, oz. specializacijo)

Motorizzazione civile

Krajevna izpostava Ministrstva za promet

Organizzazione stabile

Stalna poslovna enota

P.O.S.

Piano operativo di sicurezza - varnostni plan oz. načrt

P.S.C.

Piano di Sicurezza e Coordinamento - varnostni načrt celotnega gradbišča

Permesso di costruire

Gradbeno dovoljenje

Professionalec

Strokovnjak, oseba, ki se poklicno ukvarja s čim, navadno gre za prosti oz. intelektualni poklic

Provincia

Pokrajina*

R.L.S.

Rappresentante dei Lavoratori per la Sicurezza - predstavnik delavcev za varnost

R.L.S. territoriale

Teritorialni predstavnik delavcev za varnost

R.S.P.P.

Responsabile del Servizio di Prevenzione e Protezione - oseba, ki je v podjetju odgovorna za preprečevanje nezgod in varnost pri delu

Regione

Dežela*

Registro imprese

Register podjetij pri krajevni Trgovinski zbornici

Requisito professionale

Poklicna kvalifikacija, ki je potrebna za opravljanje določenih poklicev

Responsabile di cantiere

Odgovorna oseba na gradbišču

S.A.S. - Società in**accomandita semplice**

Komanditna družba

S.C.I.A. (Segnalazione certificata di inizio attività)

Akt, ki je z 31. julijem 2010 nadomestil D.I.A.

S.N.C.**Società in nome collettivo**

Kolektivna družba

S.P.A. - Società per azioni

Delniška družba

S.R.L. - Società a responsabilità limitata

Družba z omejeno odgovornostjo

Silenzio assenso

Tiho sprejetje oz. odobritev - način potrditve vloge, ki predvideva, da je slednja avtomatsko sprejeta, če je pristojna uprava v predvidenem roku izrecno ne zavrne

Società di persone

Osebna družba

Testo unico sulla sicurezza sul lavoro

Enotno besedilo o varnosti pri delu

Titolare d'impresa

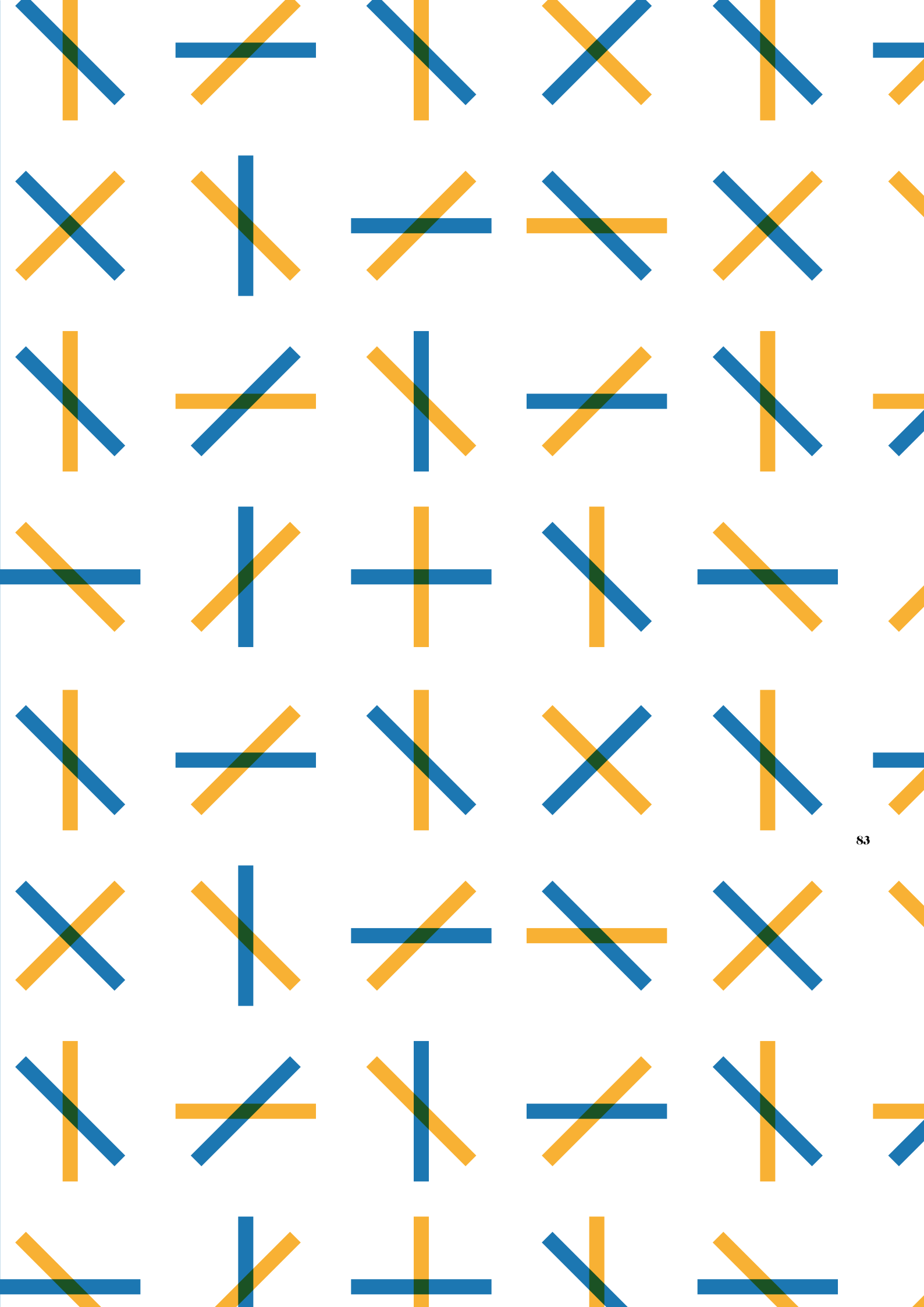
Podjetnik, lastnik podjetja

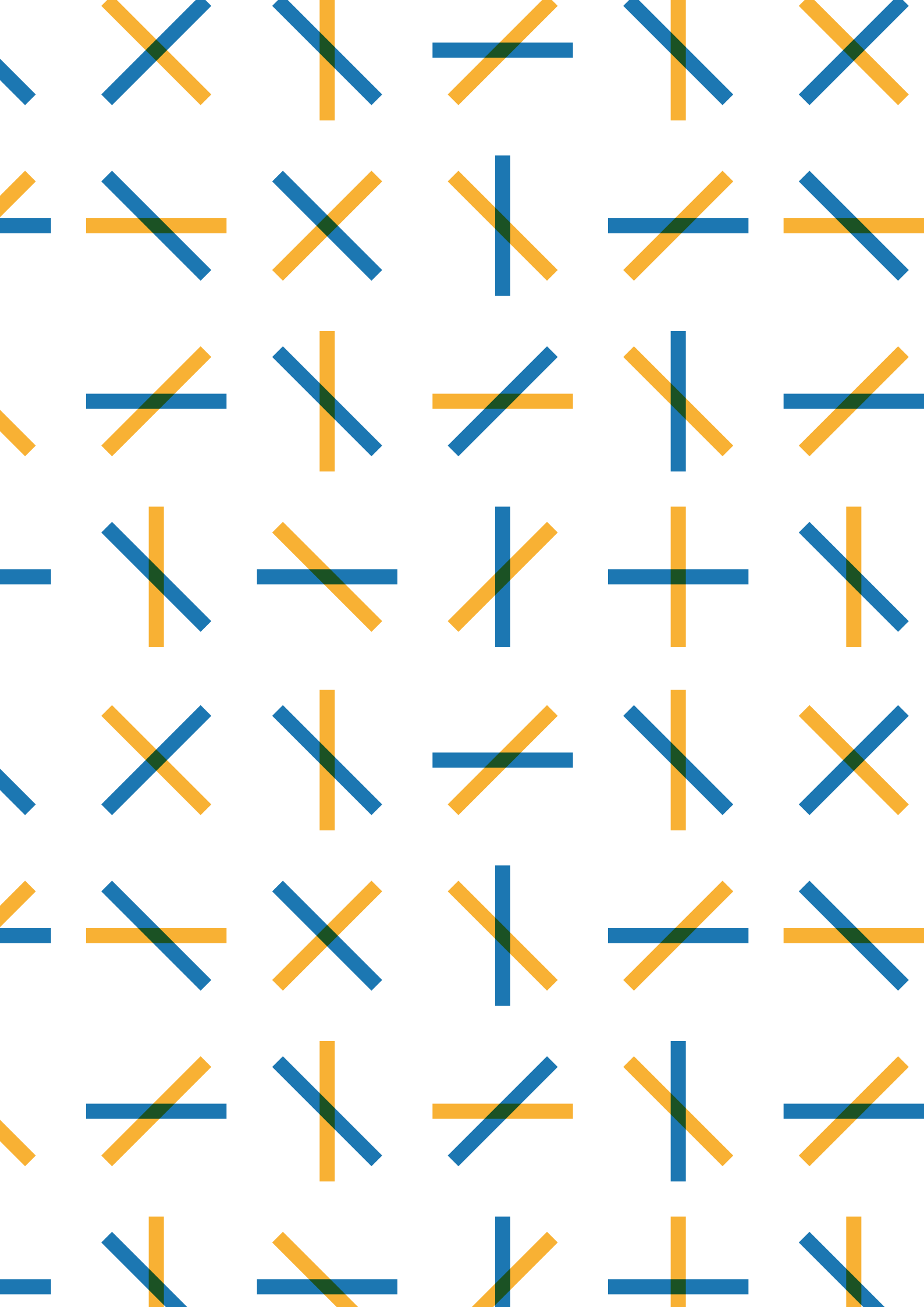
Visura Camerale

Potrdilo o vpisu v register podjetij - potrdilo, da je podjetje vpisano v Register podjetij pri krajevni Trgovinski zbornici

*** Upravna delitev države Italije**

Italija je upravno razdeljena na Dežele (Regioni). Slednje so razdeležene na Pokrajine (Province) te pa se delijo še na Občine (Comuni), ki so najnižji organ lokalne uprave.

SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE

ORGANIZIRANOST SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA IN ITALIJI

“Slovensko deželno gospodarsko združenje - Unione regionale economica slovena” je **stanovska organizacija podjetnikov slovenskega rodu v Furlaniji-Juljski krajini** in je bilo **ustanovljeno leta 1946** v Trstu kot naslednik slovenskih gospodarsko-kreditnih ustanov, ki so zrasle ob koncu 19. stoletja in bile zatrte v času fašizma. Delovanje se je na začetku omejevalo na tržaško pokrajino, leta 1978 pa se je razširilo na Goriško, leta 1986 pa še na Videmsko in tako dobilo današnjo deželno dimenzijo.

SDGZ je strukturirano po vzorcu sorodnih italijanskih stanovskih organizacij s prostovoljnim članstvom. Združenje, ki **šteje okrog 600 članov**, se s temi organizacijami tvorno sooča in tudi sodeluje. V kolikor si manjšina seveda ne more privoščiti resorskih združenj, smo ustanovili eno samo strukturo, katere **delovanje je organizirano po sekcijah**, te pa pokrivajo področja **obrtni, trgovine na drobno, gostinstva in turizma, mednarodne trgovine in storitev ter samostojnih poklicev**.

Razpolagamo s sedeži v Trstu, Gorici in Čedadu ter podružnicama v obrtnih conah Dolina in Zgonik na Tržaškem. **Zastopamo interese včlanjenih podjetij in jim nudimo sindikalno-strokovne storitve.**

Če pobliže pogledamo razvojno pot in uveljavljanje krovne organizacije slovenskih gospodarstvenikov v Furlaniji-Juljski krajini spoznamo **več kot 70-letno dejavnost**, ki se je razvijala in rasla največkrat v težavnih in nasprotnih okoliščinah. Merodajni organi dolgo niso hoteli priznati naši organizaciji statusa sindikata delodajalcev, zato je prišlo do pravnih

70. in 90. letih prejšnjega stoletja ter do ugodnih razsodb deželnega upravnega sodišča in državnega sveta, ki sta dokončno priznali SDGZ kot stanovsko organizacijo, enakopravno ostalim večinskim nacionalnim organizacijam na pokrajinski in deželni ravni. Dežela FJK je uvrstila Združenje med glavne stanovske organizacije omizja za usklajevanje deželne ekonomske politike in ga praviloma vabi na uradna posvetovanja gospodarskega značaja. Prišlo je tudi do odobritve zaščitnega zakona in člena 22, ki določa enakopravnost sindikalno-stanovskih organizacij v okviru manjšine.

Stanovske sekcije v okviru Združenja **spodbujajo razvoj posameznih dejavnosti**, tako skupnih kot posamičnih. Gostinci promovirajo lokalni turizem z Okusi Krasa. Obrtniki so s pomočjo konzorcijev zgradili obrtne cone v Dolini, Zgoniku in druge proizvodne objekte. Mednarodni operaterji in prevozniki organizirajo skupne sejemske nastope in storitve. Trgovci na drobno sodelujejo pri skupnih promocijskih akcijah, samostojni poklici (načrtovalci, zdravniki, pravniki, finančni svetovalci, prevajalci) pa se povezujejo pri sektorskih pobudah, trgovci in obrtniki tudi skupno z italijanskimi kolegi upravljajo z deželnimi sredstvi za razvoj podjetij preko CATT in CATA.

SDGZ je vsa ta desetletja, ob prizadevanjih za gospodarski razvoj članstva, skrbelo tudi za napredek manjšine in širše skupnosti. Bilo je med ustanovnimi člani SKGZ-Slovenske kulturno gospodarske zveze in Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje (zdaj socialnega

podjetja Ad Formandum), bilo je med pobudniki ustanovitve Kmečke zveze, je organizator povezovanja med šolo in podjetji s poletno delovno prakso za dijake srednjih šol s slovenskim učnim jezikom, preko bivše bančne sekcije pa je podprlo številne kulturne pobude. Sledilo je vprašanjem razvoja teritorija in obenem zaščite njegovih kulturno-etničnih značilnosti, opozarjalo o tem javne uprave, stranke in druge dejavnike. Že pred dobrim desetletjem je vodstvu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja postalo jasno, da se mora odločiti za aktivno vlogo na **področju čezmejnega povezovanja v gospodarstvu**. Trditev, da imajo **manjšine izjemno kompetitivno prednost**, ki jo predstavlja **poznavanje dveh jezikov, dveh kultur in dveh sistemov**, se zdi v svoji linearnosti in izrabljenosti skoraj banalna, je pa seveda resnična, v kolikor jo znamo primerno izkoristiti. To je toliko bolj res na področju gospodarstva, kjer je Gospodarsko združenje začelo pred leti razmišljati o sebi kot o inštrumentu, oz. orodju, ki bi organizacijam večinskega naroda in matice (javnim inštitucijam, stanovskim organizacijam, zbornicam ipd.) pomagalo pri vzpostavljanju in razvoju gospodarskih stikov in sodelovanj. Delovanje Združenja se je zato obrnilo v to smer. Svojo strateško **umeščenost** Slovensko deželno gospodarsko združenje namreč vidi **v tako imenovanem skupnem slovenskem gospodarskem prostoru**, v katerem manjšine lahko odigrajo ključno vlogo pri sodelovanju med matico ter državo, v kateri živijo. Operativno to izvajamo

na več nivojih. Prvi je seveda institucionalno sodelovanje, za katerega skrbi samo **Združenje**, ki je postalo **priznani povezovalni element med slovenskimi podjetji** in Gospodarsko ter Obrtno-podjetniško zbornico na eni strani **ter italijanskimi stanovskimi organizacijami** (Confindustria, CNA, Confartigianato, Confcommercio...) na italijanski strani.

Drugi nivo predstavljajo storitve: Združenje je preko svojih podjetij Servis in Servis Koper v stanju reševati katerokoli problematiko in nuditi katerokoli storitev v zvezi s čezmejnimi delovanjem slovenskih in italijanskih podjetij, preko podjetja Euroservis pa lahko priskrbi podpornim inštitucijam in javnim ustanovam sredstva za izvajanje svojih strateških usmeritev.

Slovensko deželno gospodarsko združenje predstavlja edino realnost na čezmejnem področju, ki danes združuje vse te sposobnosti v eni sami strukturi.

KONTAKTI

Tel.+39 040 67248 – Faks +39 040 67248 50

E-mail: info@sdgz.it - www.sdgz.it - SDGZURES

SERVIS D.O.O. SRL

Storitevno podjetje **Servis doo-srl** je bilo prvo podjetje, ki ga je SDGZ ustanovilo že leta 1988 zato, da bi lahko nudilo svojim članom računovodske storitve za vse vrste podjetij. V 20. letih se je razvilo v **eno največjih storitvenih podjetij v Trstu in v Furlaniji Julijski krajini** nasploh. Razširilo je svoj delokrog tudi med italijanske podjetnike in postalo referenčno podjetje za podjetnike slovenske manjšine v Italiji. Po padcu meje in nastanku širšega ekonomskega prostora je postalo podjetje Servis tisti subjekt, ki slovenskim podjetjem nudi potrebno **podpomo za izvajanje dejavnosti na italijanskem tržišču**.

Računovodski servis zaobjema obračune DDV, vodenje registrov DDV in družbenih knjig, vodenje enostavnega in dvostavnega računovodstva, sestavo prijave dohodkov za fizične osebe, samostojne podjetnike, osebne in kapitalske družbe ter zadrage. Urad za plače vodi enotno knjigo dela in obračuna plače za vse vrste podjetij in delovnih pogodb. Naši izvedenci **spremljajo podjetnika pri odnosih z zaposlenim osebjem, osebjem s posebno pogodbo in z vsemi pristojnimi uradi**. Naše osebje nudi pomoč pri presoji najugodnejše oblike zaposlitve, obračuna odpravnine, skrbi za neugodno zavarovanje, za zaposlitev in odpust uslužbencev in sestavlja vse prijave v zvezi z vodenjem plač. Urad je povezan tudi z javnimi ustanovami in sindikati ter lahko pridobi **delovna dovoljenja za tujce**.

V zadnjih letih je postala v Italiji ključna in aktualna problematika glede **varnosti na delovnem mestu**. Naš urad redno sledi vsem novostim na tem področju, pripravlja ustrezno dokumentacijo za razne sektorje ter v sklopu delovanja SDGZ prireja tečaje, ki jih predvideva Enotno besedilo o delu, Zak. odl. 81/2008. Prav tako sledi tudi predpisom novega zakona o **napotitvi delavcev v Italijo** (Zak.

odl.136/2016), ki je stopil v veljavo pred dvema letoma.

Servis nudi svojim strankam **svetovanje za pridobivanje nepovratnih sredstev**, olajšav pri posojilih za investicije ter poskrbi za predložitev vlog pristojnim uradom. Poleg tega pripravlja ustrezno dokumentacijo za vpis v register podjetij, za obrtne, trgovske in druge poklicne sezname in spremlja **ustanovitev, spremljanje in zapiranje podjetja od a do ž**.

Svetovalno službo opravljajo **računovodje, davčni in finančni svetovalci, svetovalci za delo in pravniki**, vpisani v poklicne sezname. Pomoč lahko nudijo pri davčnih pregledih, sporih pri davčni komisiji in kazenskih postopkih v zvezi z davčnimi prekrški. Ne nazadnje lahko nudi večjim podjetjem programe za upravljanje računovodstva v podjetju samem in sestavo bilance v slovenščini.

Vsaka stranka lahko zaupa Servisu, saj so **vse storitve opravljene profesionalno in učinkovito**.

Poleg tega pa lahko dobite vse potrebne informacije in rešitve na enem mestu. Zadoščenje naših strank je poglavitna postavka pri utrjevanju in izboljšanju našega dela.

Podjetje je postalo v zadnjih letih stična točka številnih podjetij in samostojnih poklicev. Naše storitve opravljamo za približno 1.000 slovenskih in italijanskih podjetij.

Servis zaposluje približno 40 dvojezičnih uslužbencev in sodelavcev. Svetovanja opravljajo **visoko specializirano strokovno osebje z dolgoletnimi izkušnjami** na tem področju.

Glavni sedež je v samem središču mesta, prisotni sta še dve podružnici v Tržaški pokrajini, in sicer v Obrtni coni Zgonik in v Obrtni coni Dolina, ena na Videmskem ter pomožni urad na Goriškem.

KONTAKTI

Tel.+39 040 67248 – Faks +39 040 362692
E-mail: info@servis.it – www.servis.it

SERVIS KOPER D.O.O.

Pristop Slovenije v Evropsko Unijo je bistveno pripomogel k temu, da se je tržišče v trenutku povečalo in prestopilo svoje omejene lokalne obsege. Iz takih in podrobnih razlogov se je začelo razmišljati o strukturi na slovenskem ozemlju, ki bi opravljala podobno dejavnost, kot jo opravlja storitveno podjetje Servis d.o.o. – srl iz Trsta. Zaradi naštetih potreb je bilo leta 2004 ustanovljeno samostojno podjetje **Servis Koper doo** z namenom, da bi **podjetnikom nudilo vse storitve, ki jih predvideva davčna zakonodaja v Sloveniji.**

Podjetje, ki se je na začetku ukvarjalo skoraj izključno z enostavnim računovodstvom in ustanavljanjem firm, je svoje delovanje razširilo na knjigovodske in **računovodske storitve, storitve na področju zaposlovanja in obračunavanja plač, ustanavljanje podjetij in pridobivanje nepovratnih prispevkov.**

V letih je struktura prerasla začetno omejeno delovanje in z novimi kadri občutno povečala obseg in kvaliteto nujenih storitev. Servis Koper se je v teh letih delovanja specializiral predvsem za **svetovanje italijanskim podjetnikom, ki želijo opravljati novo dejavnost na slovenskem ozemlju.**

Servis Koper d.o.o. deluje na trgu avtonomno, a v sklopu skupine SDGZ, ki vključuje matično podjetje Servis d.o.o. – srl in podjetje za evroprojektiranje Euroservis.

Koprski sedež razpolaga z dvema zaposlenima in več zunanjimi sodelavci. Z leti si je podjetje uspelo ustvariti **kvalitetno mrežo strokovnjakov, s katerimi sodeluje na pravnem in davčnem področju.**

STORITVE

Računovodstvo

Vodenje poslovnih knjig za vse vrste podjetij tako v enostavnem kot dvostavnem knjigovodstvu. Davčni registri in obračuni davkov. Mesečni in trimesečni obračuni davka na dodano vrednost, napovedi dohodnine in napovedi dohodkov pravnih oseb, posredovanje podatkov davčni upravi in Ajpesu, obračunavanje in plačila drugih davkov.

Davčno in pravno svetovanje

Podjetje Servis Koper nudi vse informacije o davčni zakonodaji. Našim strankam nudimo pomoč pri davčnih inšpekcijah.

Plače

Obračunavanje plač, priglasitve in odjave delavcev in vodenje knjig za vse vrste kolektivnih delovnih pogodb, obračunavanje poslovnih pogodb in avtorskih honorarjev, pridobivanje delovnih dovoljenj. Pravno pomoč izvaja Servis Koper d.o.o. v sodelovanju s priznanimi odvetniškimi pisarnami.

Ustanavljanje in zapiranje podjetja

Pomoč pri ustanavljanju, statutarne spremembe in zapiranje podjetij, tako za domače, kot za tuje podjetnike.

Varstvo pri delu

Obveznosti iz področja varstva pri delu izvaja Servis Koper d.o.o. v sodelovanju s specializiranimi podjetji iz področja varstva.

Prispevki

Pripravo in predložitev vlog za sodelovanje na razpisih za črpanje sredstev iz evropskih in državnih skladov izvaja Servis Koper d.o.o. v sodelovanju s podjetji, ki imajo izkušnje na področju razpisov za evropska sredstva.

Mednarodno svetovanje

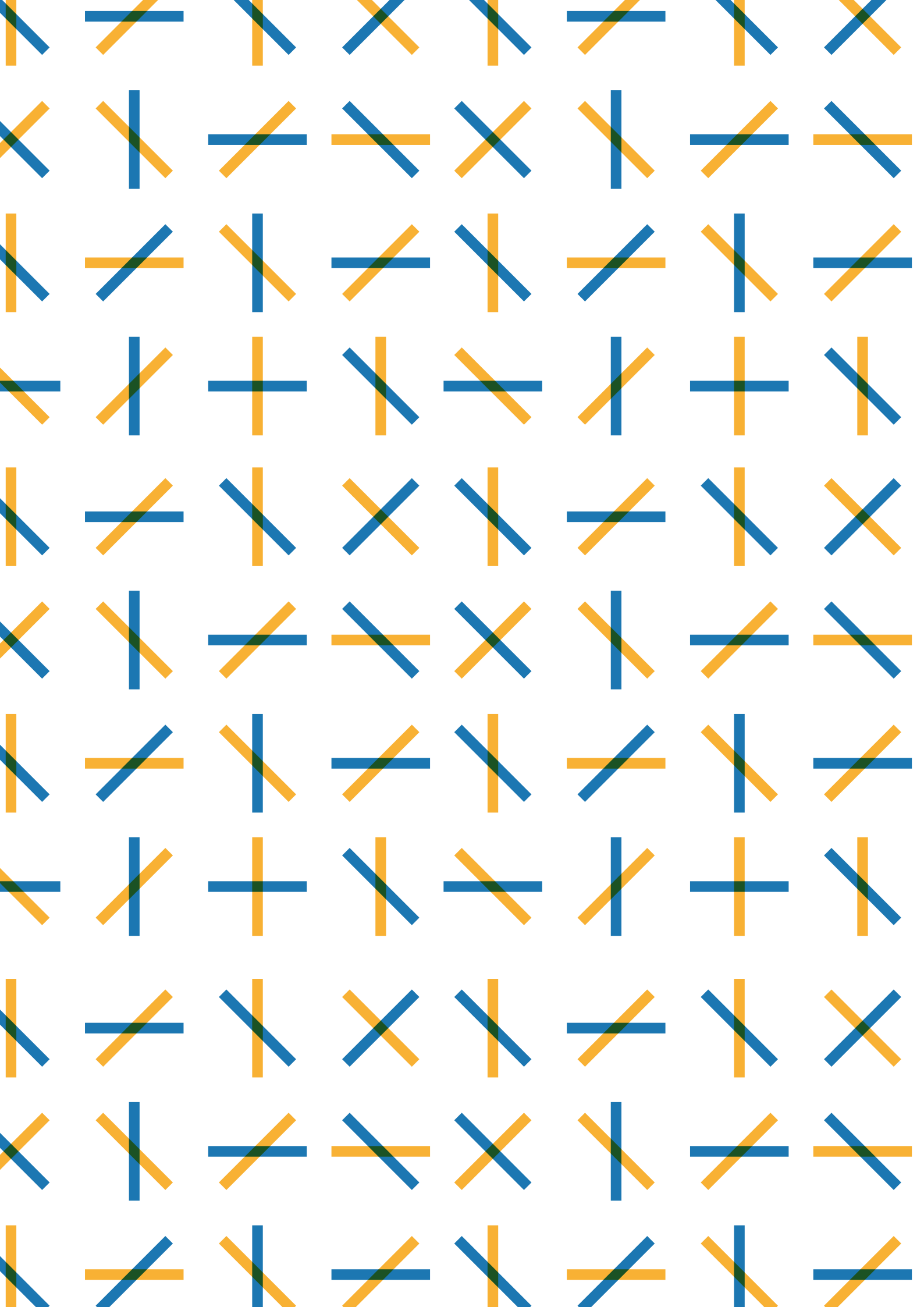
Svetovanje in pomoč podjetnikom iz Slovenije, ki bi želeli biti prisotni na italijanskem tržišču, ter italijanskim podjetnikom na slovenskem tržišču izvaja Servis Koper d.o.o. v sodelovanju z matičnim podjetjem Servis d.o.o. – srl iz Trsta.

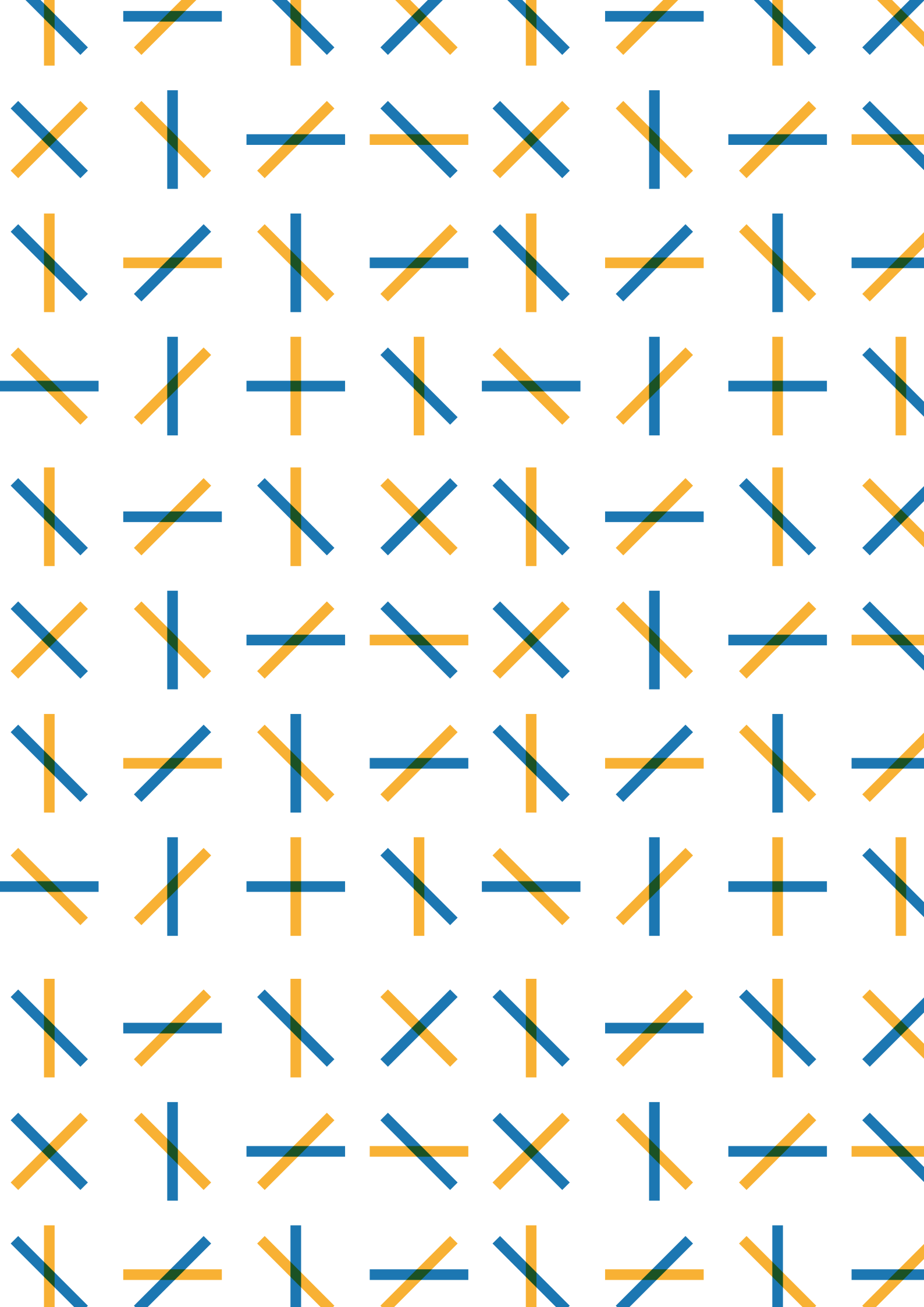

KONTAKTI

Tel. +386 5 6278275 – Faks +386 5 6278277
E-mail: info@servis-koper.si – www.servis-koper.si

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 horizontal blue lines spaced evenly across the page, typical of notebook or composition paper. The lines are thin and light blue, set against a plain white background. There is no handwriting, printed text, or other markings on the page.

WWW.SDGZ.IT